

Cahier 2008-6

Capaciteitsbehoefte justitiële ketens 2013

Beleidsneutrale ramingen

**D.E.G. Moolenaar
B. Diephuis
M. van Gammeren-Zoetewij
S. Kalidien
E.C. Leertouwer
F.P. van Tulder**

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

Justitie

**Wetenschappelijk Onderzoek-
en Documentatiecentrum**

Exemplaren van deze publicatie kunnen schriftelijk worden besteld bij

Bibliotheek WODC, kamer TN-3A03
Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Fax: (070) 370 45 07

E-mail: l.h.bosma@minjus.nl

Cahiers worden in beperkte mate gratis verspreid zolang de voorraad strekt

Alle nadere informatie over WODC-publicaties is te vinden op Justweb en op www.wodc.nl

Voorwoord

Tot 1996 maakte het ministerie van Justitie eens in de vier jaar een raming van de capaciteitsbehoefte in de justitiële inrichtingen. Omdat een frequentie van eens in de vier jaar als onvoldoende werd ervaren, zegde toenmalig minister Sorgdrager in 1996 aan de Tweede Kamer toe dat het ministerie voortaan elk jaar een raming van de behoefte aan sanctiecapaciteit zou maken. Daarbij zouden ook de extramurale sancties aan de orde komen. In 1998 heeft het WODC de taak op zich genomen om jaarlijks een actualisering van de ramingen te maken. In 1999 publiceerde het WODC het eerste rapport in dit kader, gevolgd door de jaarlijkse edities in de periode 2001-2003.

In 2003 hebben de ministeries van Justitie, Financiën, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Algemene Zaken de afspraak gemaakt dat het ministerie van Justitie een integraal model voor de justitiële keten zal ontwikkelen. Besloten is om het bestaande model voor de sanctiecapaciteit uit te breiden tot het Prognosemodel Justitiële Ketens (PMJ). Dit model omvat de hele veiligheidsketen, de civiele rechtspraak, bestuursrechtspraak en de civiele rechtsbijstand. In 2004 werd het eerste rapport met de PMJ-ramingen gepubliceerd (destijds alleen de veiligheidsketen), gevolgd door jaarlijkse edities t/m 2007.

Het voor u liggende rapport is het negende in de reeks van ramingsrapporten van het WODC. De ramingen over de rechtspraak zijn door het WODC en de Raad voor de rechtspraak gezamenlijk opgesteld, terwijl de overige ramingen alleen door het WODC zijn gemaakt. De ramingen zijn beleidsneutraal, hetgeen wil zeggen dat ze uitgaan van gelijkblijvend beleid. Ramingen van het effect van voorgenomen beleids- en wetswijzigingen worden gemaakt door de beleidsdirecties van het ministerie van Justitie, het Parket Generaal, de Raad voor de rechtspraak en diverse uitvoeringsorganisaties. De beleidsneutrale ramingen samen met de geraamde beleidseffecten vormen de beleidsrijke ramingen. De beleidsrijke ramingen vallen niet onder de verantwoordelijkheid van het WODC maar onder de verantwoordelijkheid van de beleidsdirecties van het ministerie van Justitie, het Parket Generaal, de Raad voor de rechtspraak en diverse uitvoeringsorganisaties. De beleidsrijke ramingen zijn niet in dit rapport opgenomen, maar zijn terug te vinden in de justitiebegroting.

Bij de vervaardiging van de ramingen is het WODC afhankelijk van gegevens die anderen aanleveren. De vele betrokkenen daarbij kunnen we niet allen noemen, maar hun inspanningen om de gegevens op tijd beschikbaar te hebben, worden zeer gewaardeerd. Speciale dank gaat uit naar Nol van Gemmert (DJI) voor zijn bijdrage aan de tbs-ramingen.

Ten slotte wil ik, ook namens de auteurs van het rapport, een woord van dank richten aan de leden van de leescommissie (Diederick de Vries, Sunil Choenni en Jos Ruigrok).

Frans Leeuw
Directeur WODC

Frans van Dijk
Raad voor de rechtspraak

Inhoud

Samenvatting	1
1 Inleiding	5
1.1 Onderzoeksvragen	5
1.2 Werkwijze	6
1.3 Opbouw	7
2 Achtergrondfactoren	9
2.1 Verwachting tot en met 2013	15
2.2 Opmerkingen	24
3 Opsporing	27
3.1 Verwachting tot en met 2013	27
3.2 Opmerkingen	31
4 Slachtofferzorg	33
4.1 Verwachting tot en met 2013	33
4.2 Opmerking	34
5 Vervolging	35
5.1 Verwachting tot en met 2013	35
5.2 Opmerking	38
6 Rechtspraak	39
6.1 Strafrechtspraak	39
6.1.1 Verwachting tot en met 2013	39
6.1.2 Opmerkingen	44
6.2 Civiele rechtspraak	44
6.2.1 Verwachting tot en met 2013	45
6.2.2 Opmerkingen	49
6.3 Bestuursrechtspraak	49
6.3.1 Verwachting tot en met 2013	50
6.3.2 Opmerkingen	53
7 Tenuitvoerlegging	55
7.1 Verwachting tot en met 2013	56
7.2 Opmerkingen	62
8 Reclassering en Kinderbescherming	63
8.1 Verwachting tot en met 2013	64
8.2 Opmerkingen	68
9 Vreemdelingenbewaring	69
9.1 Verwachting tot en met 2013	69
9.2 Opmerking	70

10	Rechtsbijstand	71
10.1	Verwachting tot en met 2013	71
10.2	Opmerkingen	74
11	Nawoord	77
	Summary	79
	Literatuur	81
Bijlage 1	Afkortingenlijst	83
Bijlage 2	Vereenvoudigd schema van het PMJ	85

Samenvatting

Dit rapport beschrijft de ramingen van de capaciteitsbehoefte van de justitiële ketens tot en met 2013. Het gaat daarbij om ramingen van instroom en uitstroom van diverse ketenpartners binnen de justitiële ketens (aantallen te behandelen zaken e.d.) en de capaciteitsbehoefte voor intramurale voorzieningen (aantal plaatsen in justitiële inrichtingen). De ramingen voor de civielrechtelijk en bestuursrechtelijke rechtspraak zijn de gezamenlijke verantwoordelijkheid van het Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum (WODC) en de Raad voor de rechtspraak. De ramingen voor tbs-klinieken zijn de gezamenlijke verantwoordelijkheid van het WODC en de Dienst Justitiële Inrichtingen. De overige ramingen komen tot stand onder verantwoordelijkheid van het WODC.

De ramingen zijn 'beleidsneutraal'. Dat wil zeggen dat de ramingen uitgaan van gelijkblijvend beleid. Het effect van voorgenomen beleids- en wetwijzigingen is niet in de ramingen verdisconteerd. Ook zijn de effecten van recentelijk ingezet beleid (vanaf 2007) niet in de beleidsneutrale ramingen verwerkt, omdat de ramingen gebaseerd zijn op ontwikkelingen in de justitiesector tot en met 2006. Definitieve gegevens over 2007 waren op het moment van berekening nog niet beschikbaar. Waar voorlopige cijfers over 2007 wel beschikbaar waren, zijn deze meegenomen. Dit betreft slechts een beperkt aantal gevallen.

De ramingen zijn gemaakt met het Prognosemodel Justitiële Ketens (PMJ). Het PMJ bestaat uit twee onderdelen, namelijk een model voor de veiligheidsketen en een model voor het civiel- en bestuursrechtelijke deel van de justitiële keten. Het startpunt voor het PMJ zijn ontwikkelingen in de samenleving die geheel of grotendeels buiten de invloedssfeer van Justitie liggen. Dergelijke ontwikkelingen kunnen gevolgen hebben voor het ontstaan van criminaliteit en rechtsproblemen en daarmee voor het beroep op de justitiële ketens. Te denken valt bijvoorbeeld aan de mogelijke gevolgen van een gebrek aan sociale cohesie, maatschappelijke ongelijkheid, botsing van culturen en welvaartsverschillen. Op basis van de beschikbare criminologische, rechtssociologische en economische theorieën zijn de mogelijk relevante maatschappelijke fenomenen benoemd. Bij deze fenomenen zijn zoveel mogelijk kwantificeerbare achtergrondfactoren gezocht. De zo in kaart gebrachte ontwikkelingen kunnen grofweg in vier categorieën worden ingedeeld, namelijk demografische, economische, maatschappelijke en institutionele ontwikkelingen. Het PMJ beschrijft de kwantitatieve verbanden tussen deze ontwikkelingen en de criminaliteit of het beroep op rechtshulp en rechtspraak. Tevens brengt het PMJ de samenhangen tussen de ontwikkelingen in criminaliteit en het beroep op rechtshulp en rechtspraak en de ontwikkelingen in de rest van de justitiële ketens in beeld.

De gebruikte demografische achtergrondfactoren zijn de omvang van de bevolking, de bevolkingsdichtheid, het aantal minderjarige jongeren, het aantal minderjarige jongeren dat in één van de vier grote steden woont, het aantal personen dat emigreert uit Nederland, het aantal jonge meerderjarige mannen, de omvang van de tweede generatie niet-westerse jonge allochtone mannen en

de omvang van de eerste en tweede generatie niet-westerse allochtone minderjarige jongeren. De gebruikte maatschappelijke achtergrondfactoren zijn het aantal sociale huurwoningen, het aantal particuliere huurwoningen, het aantal personen dat jaarlijks gaat scheiden, het aantal kinderen betrokken bij echtscheiding en de kerkelijkheid. De economische achtergrondfactoren in het model zijn de omvang van de werkloze beroepsbevolking, de omvang van de werkzame beroepsbevolking, het reëel besteedbaar jaarinkomen per hoofd van de bevolking, de koopkrachtontwikkeling, het aantal werkloosheidsuitkeringen, het aantal bijstandsuitkeringen, het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, het totaal aantal uitkeringen, de reële bruto toegevoegde waarde, de belastingdruk, de gemiddelde rekenhuur, het gemiddelde uurtarief van een commerciële advocaat, de totale kosten van de advocatuur en het aantal motorvoertuigen. De institutionele achtergrondfactoren die in het model zijn opgenomen zijn de financiële middelen van de politie, het aantal politiemedewerkers, het aantal advocaten en de gemiddelde eigen bijdrage die betaald wordt bij gebruik van gesubsidieerde rechtsbijstand.

Op basis van de verwachte ontwikkelingen in deze achtergrondfactoren wordt een uitspraak gedaan over het verwachte beroep op de diverse onderdelen van de justitiële ketens. Zo zal naar verwachting bij gelijkblijvend beleid het aantal geregistreerde misdrijven bij de politie in de periode 2007-2013 met 2 procent toenemen. Het aantal gehoorde verdachten zal echter met zo'n 11 procent toenemen. Dit zal zijn weerslag hebben op de rest van de justitiële keten, hoewel deze groei niet zondermeer evenredig doorgetrokken mag worden naar de andere ketenpartners.

Niet alle verdachten worden doorgestuurd naar het Openbaar Ministerie (OM), waardoor de raming van de instroom aldaar slechts een groei van 7 procent laat zien. In misdrijfzaken zal naar verwachting het aantal transacties en het aantal dagvaardingen in de periode 2007-2013 evenredig meestijgen. De stijging in het aantal dagvaardingen leidt tevens tot een groei van het beroep op de rechtsbijstand, in het bijzonder de ambtshalve toevoegingen in strafzaken, die in de raming met 19 procent zullen stijgen. De reguliere toevoegingen in strafzaken zullen naar verwachting met 10 procent stijgen als gevolg van de toenemende koopkracht, waardoor minder mensen hiervoor in aanmerking komen.

De capaciteitsbehoefte van het gevangeniswezen zal volgens de raming met circa 11 procent stijgen tussen 2007 en 2013. Weliswaar daalt het aantal opgelegde lange vrijheidsstraffen maar deze daling wordt in balans gehouden door het groeiend aantal korte vrijheidsstraffen. Het aantal boetes en taakstraffen zal naar verwachting nog verder toenemen. De capaciteitsbehoefte van de jeugdinstellingen zal volgens de raming met circa 19 procent toenemen in de periode 2007-2013 als gevolg van de toename van rechtbankzaken tegen minderjarigen.

Het aantal zaken dat in eerste aanleg instroomt bij de sector civiel van de rechtbanken stijgt in de periode 2007-2013 naar verwachting met 18 procent, terwijl het aantal civiele zaken dat instroomt bij de sector kanton van de rechtbanken met circa 29 procent zal stijgen. Ook de instroom van civiele zaken in hoger beroep zal volgens de raming in 2013 20 procent hoger liggen dan in 2007. De

instroom van civiele zaken bij de Hoge Raad zal naar verwachting nagenoeg gelijk blijven.

De instroom van zaken in eerste aanleg bij de sector bestuur van de rechtbanken (exclusief belasting) zal naar verwachting met 15 procent stijgen in de periode 2007-2013. Het aantal belastingzaken in eerste aanleg stijgt met 34 procent, terwijl de instroom van belastingzaken in hoger beroep gelijk blijft. De instroom van bestuurszaken bij de Centrale Raad van Beroep ligt in 2013 naar verwachting 10 procent hoger dan in 2007.

Bij het aantal beroepen op gesubsidieerde rechtsbijstand wordt in de civiel- en bestuursrechtelijke sector eveneens een stijging verwacht. Het aantal afgegeven toevoegingen zal in de periode 2007-2013 naar verwachting stijgen met 22 procent.

De beleidsneutrale ramingen zijn momentopnames. Ze zijn gebaseerd op de beschikbare kennis op het moment van berekenen. Zowel de gelegde relaties in het PMJ als de van elders betrokken ramingen van de achtergrondfactoren brengen onzekerheden met zich mee. De beleidsneutrale ramingen moeten derhalve niet als een vaststaand gegeven worden beschouwd, maar slechts als een signaal. Ze geven aan wat er zou kunnen gebeuren indien er niets verandert. Door onverwachte gebeurtenissen en niet in de raming verwerkte wijzigingen in wet- en regelgeving en beleid kunnen de werkelijke ontwikkelingen afwijken van de ramingen.

1 Inleiding

In 1997 is begonnen met de ontwikkeling van een prognosemodel voor de capaciteitsbehoefte van justitiële voorzieningen. In eerste instantie richtte dit door het Sociaal en Cultureel Planbureau ontwikkelde model zich alleen op het gevangeniswezen en de taakstraffen voor meerderjarigen (zie Werkgroep Prognose Sanctiecapaciteit, 1997). In 1998 heeft het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) dit model in gebruik genomen voor het maken van ramingen. Later is het model verfijnd en uitgebreid met een jeugdsector (zie Van der Torre en Van Tulder, 2001; Huijbregts e.a., 2001). In 2003 hebben de ministeries van Justitie (MvJ), Financiën, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Algemene Zaken de afspraak gemaakt dat het ministerie van Justitie een integraal model voor de justitiële keten zal ontwikkelen. De uitkomsten van dit model zullen dienen als onderbouwing van de begroting van het ministerie van Justitie. Besloten is om het bestaande model voor de sanctiecapaciteit uit te breiden naar een model voor de hele justitiële keten (zie Moolenaar e.a., 2004; Leertouwer e.a., 2005).

Dit rapport presenteert de negende raming van de capaciteitsbehoefte van de veiligheidsketen, die tot stand gekomen is onder de verantwoordelijkheid van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) in samenwerking met de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en de Raad voor de rechtspraak (Rvdr). Tot en met de vijfde rapportage betroffen de ramingen alleen de sanctiecapaciteit (zie Steinmann e.a., 1999; Van der Heide e.a., 2001; Moolenaar e.a. 2002; Moolenaar en Huijbregts, 2003; en Leertouwer en Huijbregts, 2004). Vanaf de zesde rapportage zijn ook ramingen opgesteld voor andere onderdelen van de justitiële keten, in het bijzonder de veiligheidsketen (zie Moolenaar e.a., 2005; Moolenaar, 2006) en in samenwerking met de Rvdr ook de civielrechtelijke en bestuursrechtelijke keten (Moolenaar e.a., 2007).

In paragraaf 1.1 worden de onderzoeksvragen geformuleerd. Paragraaf 1.2 beschrijft de werkwijze en paragraaf 1.3 de opbouw van het rapport.

1.1 Onderzoeksvragen

De ramingen in dit rapport zijn gemaakt met het Prognosemodel Justitiële Ketens (PMJ), versie 2007. Het PMJ bestaat uit twee onderdelen, namelijk een model voor de veiligheidsketen en een model voor het civiel- en bestuursrechtelijke deel van de justitiële keten. Het model voor de veiligheidsketen bevat onderdelen zoals opsporing, vervolging en berechting, straffen en maatregelen, vreemdelingenbewaring, gevangeniswezen, jeugdinrichtingen, schadeloosstelling, ondertoezichtstellingen, reclassering, gesubsidieerde rechtsbijstand in strafzaken, tolken, forensisch onderzoek en slachtofferzorg. Het model voor civiel- en bestuursrechtelijke keten bevat de onderdelen civiele rechtspraak, bestuursrechtspraak en gesubsidieerde rechtsbijstand in civiele zaken en bestuurszaken.

Dit rapport zal niet uitgebreid ingaan op alle onderdelen van het PMJ maar alleen de belangrijkste elementen eruit lichten. Voor de geselecteerde onderdelen worden voorzover mogelijk de volgende vragen beantwoord:

- 1 Hoe groot is de verwachte capaciteitsbehoefte in de periode 2007-2013?
- 2 In hoeverre is de ontwikkeling van het beroep op of de behoefte aan justitiële voorzieningen in de periode 2007-2013 toe te schrijven aan maatschappelijke ontwikkelingen en aan voorafgaande schakels van de justitiële ketens?

De beleidsneutrale ramingen zijn momentopnames. Ze zijn gebaseerd op de beschikbare kennis op het moment van berekenen. Zowel de gelegde relaties in het PMJ als de van elders betrokken ramingen van de achtergrondfactoren brengen onzekerheden met zich mee. De beleidsneutrale ramingen moeten derhalve niet als een vaststaand gegeven worden beschouwd, maar slechts als een signaal. Ze geven aan wat er zou kunnen gebeuren indien er niets verandert. Door onverwachte gebeurtenissen en niet in de raming verwerkte wijzigingen in wet- en regelgeving en beleid kunnen de werkelijke ontwikkelingen afwijken van de ramingen.

1.2 Werkwijze

Het PMJ voor de veiligheidsketen is uitgebreid beschreven in Moolenaar e.a. (2004). Het model voor civiele rechtspraak en bestuursrechtspraak is beschreven in Leertouwer e.a. (2005), en het model voor de civiele rechtsbijstand in Leertouwer e.a. (2007). De meest recente versie van het model is op aanvraag verkrijgbaar bij het WODC. Daarom zal dit rapport niet in detail ingaan op het model en de methodiek maar slechts op hoofdlijnen aangeven hoe de samenhangen in het model, waaronder die tussen de diverse ketenpartners, zijn geformuleerd.

De ramingen met het PMJ zijn beleidsneutraal. Dat wil zeggen dat ontwikkelingen en beleid uit het verleden worden doorgetrokken naar de toekomst. Het effect van reeds vastgesteld beleid is alleen verdisconteerd in de prognoses voorzover de invloed ervan reeds in de gebruikte gegevens zichtbaar is. Ontwikkelingen als gevolg van inmiddels ingevoerd of voorgenomen beleid of wetgeving, die in verband met de recente datum nog niet in de statistieken (kunnen) zijn verwerkt, blijven hier dan ook buiten beschouwing. Aanvulling van de raming met deze ontwikkelingen wordt door de beleidsdirecties van het ministerie van Justitie, het Parket Generaal (PaG), de Rvdr en enkele uitvoeringsorganisaties verzorgd. Deze organisaties inventariseren welke ontwikkelingen nog niet (volledig) zijn verwerkt in de WODC-ramingen en wat de consequenties daarvan kunnen zijn voor de justitiële ketens. Het gaat hierbij om nog niet (volledig) zichtbare effecten van reeds in gang gezet beleid en in beperkte mate om effecten van nieuw voorgenomen, reeds goedgekeurd beleid. De ramingen van deze zogenaamde beleidseffecten vallen onder de verantwoordelijkheid van de beleidsdirecties, PaG, Rvdr en uitvoeringsorganisaties zelf. De beleidsneutrale ramingen vormen samen met de door de beleidsdirecties, PaG, Rvdr en uitvoeringsorganisaties geraamde beleidseffecten de beleidsrijke ramingen. De beleidsrijke ramingen zijn niet in dit rapport opgenomen, maar worden gepubliceerd in de begroting van het ministerie van Justitie.

Het PMJ gaat uit van jaarcijfers.¹ De beleidsneutrale ramingen in dit rapport zijn gebaseerd op gerealiseerde jaarcijfers tot en met 2006 en worden uitgedrukt in het gemiddelde beroep op of de gemiddelde capaciteitsbehoefte van justitiële voorzieningen per kalenderjaar. In het rapport worden alleen groeipercentages gepresenteerd en geen absolute aantallen.

1.3 Opbouw

Het rapport is gegoten in de vorm van factsheets: korte bondige conclusies. Alle hoofdstukken zijn zelfstandig leesbaar. Wellicht kan daardoor bij de lezer die het rapport in zijn geheel leest, het gevoel van herhaling ontstaan. Ondanks dat de hoofdstukken zelfstandig leesbaar zijn, wordt de lezer aangeraden om in ieder geval hoofdstuk 2 te lezen. Hoofdstuk 2 beschrijft de ontwikkelingen in de achtergrondfactoren. Deze achtergrondfactoren vormen de grondslag van het model en kennis omtrent de ontwikkeling daarvan is daarom van groot belang voor het begrip van de overige hoofdstukken. In hoofdstuk 3 komt de opsporing door de politie aan bod. Hoofdstuk 4 gaat in op slachtofferzorg. De ontwikkelingen op het terrein van de rechtshandhaving worden geanalyseerd in hoofdstuk 5. Ramingen over rechtspraak zijn te vinden in hoofdstuk 6. Hoofdstuk 7 gaat in op de tenuitvoerlegging van transacties, straffen en maatregelen. In hoofdstuk 8 worden de ramingen voor de reclassering en aanverwante instellingen voor het voetlicht gebracht. Hoofdstuk 9 gaat in op de vreemdelingenbewaring. Hoofdstuk 10 presenteert de ramingen van rechtsbijstand. Het rapport eindigt met een nawoord in hoofdstuk 11.

¹ Het model voor de veiligheidsketen gaat uit van jaarcijfers op landelijk niveau. Het model voor de civielrechtelijke en bestuursrechtelijke ketens gaat uit van jaarcijfers op regionaal niveau. Cijfers op regionaal niveau zullen hier niet apart worden gepresenteerd maar worden geaggregeerd naar landelijk niveau.

2 Achtergrondfactoren

De basis van het PMJ wordt gevormd door ontwikkelingen in de samenleving die grotendeels buiten de invloedssfeer van justitie liggen. Het uitgangspunt van het model is dat deze maatschappelijke ontwikkelingen invloed hebben op de ontwikkeling van de criminaliteit en het ontstaan en de beslechting van geschillen, en daarmee dus op het beroep op de justitiële ketens.

De rol die maatschappelijke problemen volgens criminologische theorieën spelen in het ontstaan van criminaliteit, en de vertaling ervan in kwantificeerbare achtergrondfactoren wordt uitgebreid beschreven in Moolenaar e.a. (2004). Het uitgangspunt is dat sociale problematiek invloed heeft op de ontwikkeling van de criminaliteit en daarmee op het strafrechtelijke gedeelte van de justitiële keten. Voorbeelden van sociale problematiek zijn:

- delinquente groepsvorming;
- maatschappelijke ongelijkheid;
- botsing van culturen;
- sociaal isolement;
- welvaartsverschillen.

Hoe maatschappelijke fenomenen volgens theorieën over het ontstaan en de beslechting van geschillen samenhangen met de instroom van zaken bij de rechter en de afgifte van toevoegingen in het kader van gesubsidieerde rechtsbijstand, wordt uitgebreid beschreven in Leertouwer e.a. (2005, 2007). De maatschappelijke fenomenen die volgens de theorie een rol spelen, betreffen:

- de mate van sociale cohesie binnen de samenleving;
- probleemfrequentie, namelijk de kans op en het aantal onbevredigende transacties; te denken valt hier aan economische activiteit, arbeidsparticipatie etc;
- financiële drempels die een rol spelen bij de inschakeling van rechtshulp;
- de organisatie van rechtshulp, die een rol speelt in de beschikbaarheid ervan.

Ten behoeve van het PMJ is een aantal kwantificeerbare achtergrondfactoren gekozen die tezamen een indicatie vormen van bovengenoemde problemen en fenomenen. Er is geen één-op-één relatie tussen de achtergrondfactoren en deze problemen en fenomenen. Een achtergrondfactor kan een indicator zijn voor meerdere problemen en/of fenomenen. Aan de andere kant kan een probleem of fenomeen door meerdere achtergrondfactoren worden gekarakteriseerd. De achtergrondfactoren kunnen grofweg in vier categorieën worden ingedeeld:

- demografische ontwikkelingen;
- economische ontwikkelingen;
- maatschappelijke ontwikkelingen;
- institutionele ontwikkelingen.

De in het model opgenomen demografische achtergrondfactoren zijn:

- de omvang van de bevolking;
- de bevolkingsdichtheid;

- het aantal 12- t/m 17-jarigen;
- het aantal 12- t/m 17-jarigen dat in één van de vier grote steden woont;
- het aantal personen dat emigreert uit Nederland;
- mannelijke bevolking van 18-29/49 jaar;
- de omvang van de tweede generatie niet-westerse jonge (18 t/m 29 jaar) allochtone mannen;
- de omvang van de eerste generatie niet-westerse allochtone jongeren (12 t/m 17 jaar);
- de omvang van de tweede generatie niet-westerse allochtone jongeren (12 t/m 17 jaar).

De in het model opgenomen maatschappelijke achtergrondfactoren zijn:

- het aantal sociale huurwoningen;
- het aantal particuliere huurwoningen;
- het aantal personen dat in een jaar gaat scheiden;
- het aantal kinderen betrokken bij echtscheiding;
- de kerkelijkheid (het percentage van de bevolking dat zichzelf tot een kerkelijke of levensbeschouwelijke groepering rekent, hetgeen niet automatisch betekent dat men ook daadwerkelijk naar de kerk gaat).

De in het model opgenomen economische achtergrondfactoren zijn:

- de omvang van de werkloze beroepsbevolking;
- de omvang van de werkzame beroepsbevolking;
- de koopkrachtontwikkeling;
- het reëel besteedbaar jaarinkomen per hoofd van de bevolking;
- het aantal werkloosheidsuitkeringen;
- het aantal bijstandsuitkeringen;
- het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen;
- het totaal aantal uitkeringen (de optelling van bovenstaande drie categorieën, plus het aantal uitkeringen IOAW en IOAZ);
- de reële bruto toegevoegde waarde;
- de belastingdruk (de verhouding tussen het totale bedrag aan geïnde rijksbelastingen en het nationale inkomen);
- de gemiddelde rekenhuur (de kale huur plus enkele subsidiabele servicekosten zoals lift, verlichting, schoonmaakkosten, huismeester en gemeenschappelijke ruimten);
- het gemiddelde uurtarief van een commerciële advocaat;
- de totale kosten van de advocatuur;
- het aantal motorvoertuigen.

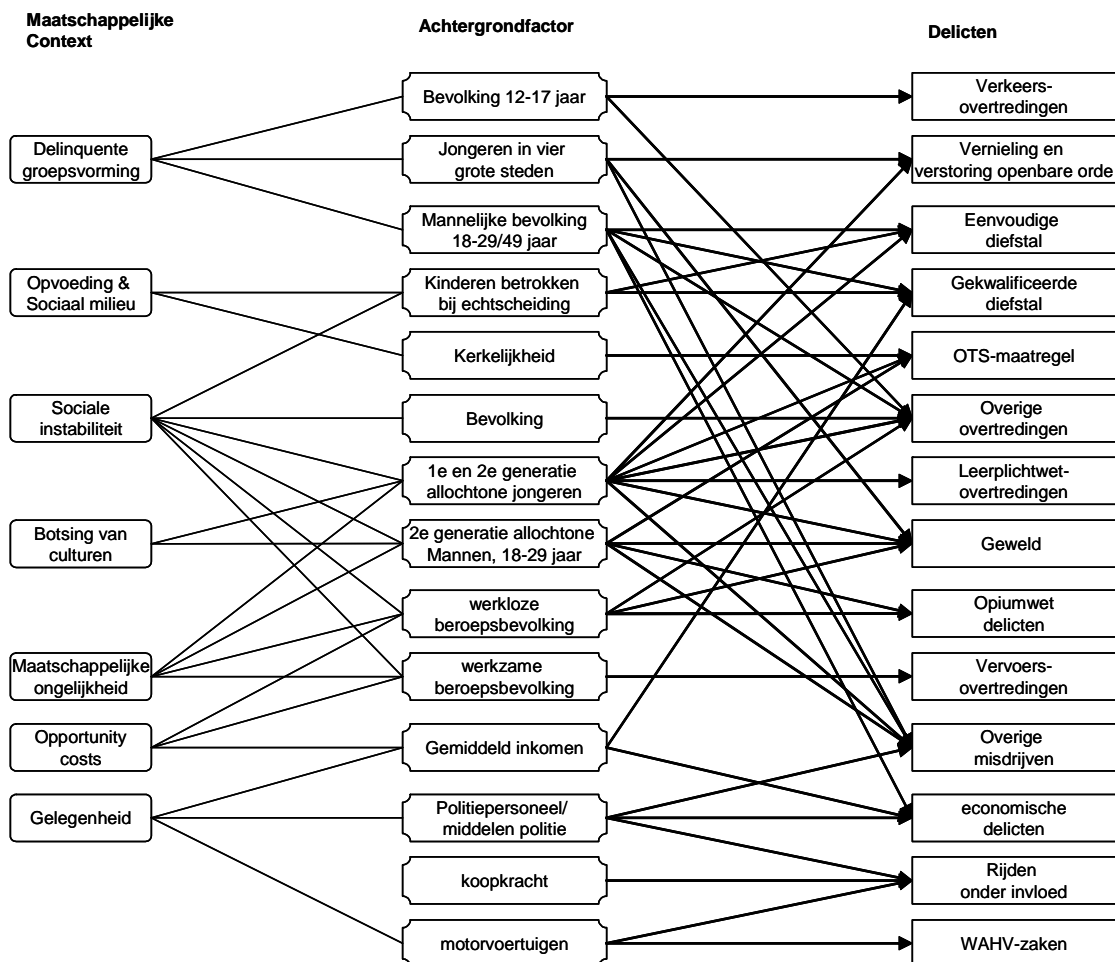
De in het model opgenomen institutionele achtergrondfactoren zijn:

- de financiële middelen van de politie;
- het aantal politiemedewerkers (in fte);
- het aantal advocaten;
- de gemiddelde eigen bijdrage die betaald wordt bij gebruik van gesubsidieerde rechtsbijstand.

In het PMJ worden verschillende type zaken onderscheiden. In de veiligheidsketen wordt een onderscheid gemaakt tussen verschillende type delicten, in de civielrechtelijke en bestuursrechtelijke keten tussen de verschillende type con-

flicten. Figuren 2.1 tot en met 2.3 geven aan hoe de relaties tussen de maatschappelijke problemen en fenomenen, achtergrondfactoren en type zaken zijn gelegd in het PMJ. Links in de figuren staat de maatschappelijke context die volgens de literatuur van invloed is op het ontstaan van criminaliteit of een conflict. In het midden is een aantal mogelijke achtergrondfactoren genoemd die indicatoren kunnen zijn voor deze problemen en fenomenen. Er zijn meer achtergrondfactoren, maar in de figuur staan alleen die achtergrondfactoren waarvan is vastgesteld dat ze in het model een statistisch significante invloed hadden. Rechts staat aangegeven welke achtergrondfactor van invloed is op welk type zaak. Bijvoorbeeld, opiumwettedelicten worden voorspeld door de omvang van de werkloze beroepsbevolking, hetgeen onder andere een indicator kan zijn van sociale instabiliteit en maatschappelijke ongelijkheid.

Figuur 2.1 Relaties tussen maatschappelijke problemen, achtergrondfactoren en geregistreerde misdrijven

De relatie tussen bovengenoemde achtergrondfactoren en de criminaliteit verschilt per delictsoort. Bij de instroom in de veiligheidsketen worden in het PMJ dertien delicttypen onderscheiden:

- geweld
- eenvoudige diefstal
- gekwalificeerde diefstal

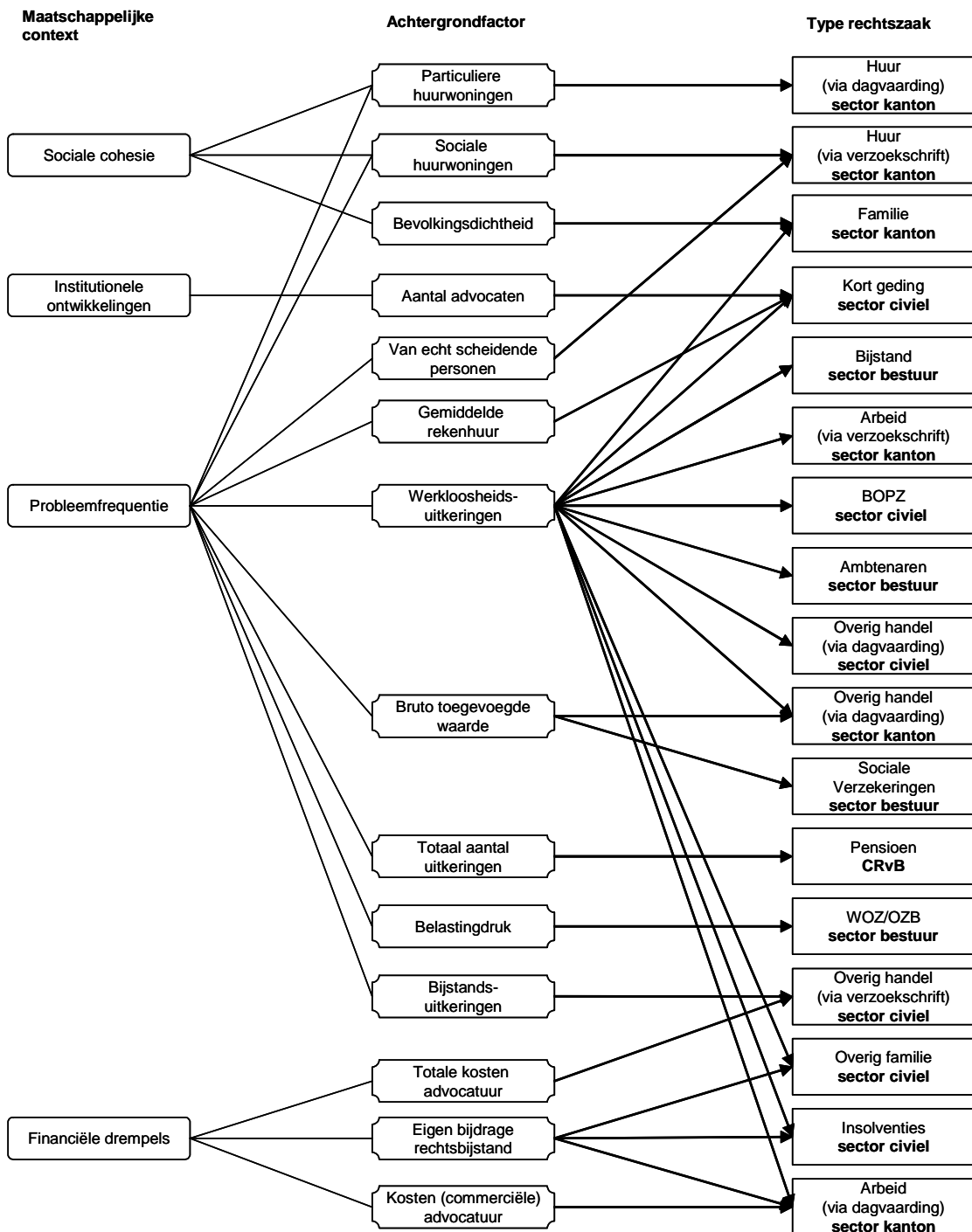
- rijden onder invloed
- opiumwetmisdrijven
- vernieling en verstoring van de openbare orde
- economische misdrijven
- overige misdrijven
- verkeersovertredingen op grond van de wet Administratiefrechtelijke Handhaving Verkeersvoorschriften (WAHV)
- overige verkeersovertredingen
- vervoersovertredingen
- leerplichtwetovertrredingen
- overige overtrredingen

Daarnaast ontstaat er een beroep op de veiligheidsketen via de instroom onder-toezichtstellingen (OTS-maatregelen). Figuur 2.1 geeft aan hoe de relaties tussen de maatschappelijke problemen, achtergrondfactoren en delicten in het model voor de veiligheidsketen zijn gelegd.

Bij de instroom van zaken in eerste aanleg bij de civiele- en bestuursrechter worden 28 zaakstypen in PMJ onderscheiden die een rol spelen in de voorbereiding van de justitiebegroting:

- huur, ingeleid via een dagvaarding (sector kanton)
- huur, ingeleid via een verzoekschrift (sector kanton)
- arbeid, ingeleid via een dagvaarding (sector kanton)
- arbeid, ingeleid via een verzoekschrift (sector kanton)
- overig handel, ingeleid via een verzoekschrift (sector kanton)
- overig handel, ingeleid via een dagvaarding (sector kanton)
- familie, ingeleid via een verzoekschrift (sector kanton)
- akten en verklaringen (sector kanton)
- voorlopige voorzieningen (sector kanton)
- handel, ingeleid via een dagvaarding (sector civiel)
- kort gedingen (sector civiel)
- echtscheiding (sector civiel)
- bijstand (sector civiel)
- Bijzondere opnemng psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ) (sector civiel)
- overig familie (sector civiel)
- insolventierekosten (sector civiel)
- overig handel, ingeleid via een verzoekschrift (sector civiel)
- uitgesproken insolventies (sector civiel)
- presidentenrekesten (sector civiel)
- rijksbelasting (sector bestuur)
- Waardering Onroerende Zaken/Onroerende Zaak Belasting (sector bestuur)
- overig belasting (sector bestuur)
- ambtenaren (sector bestuur)
- sociale verzekeringen (sector bestuur)
- bijstand (sector bestuur)
- bouw/ zaken voortkomend uit de voormalige wet Administratieve Rechtspraak Overheidsbeschikkingen (AROB) (sector bestuur)
- voorlopige voorzieningen (sector bestuur)
- pensioen (Centrale Raad van Beroep)

Figuur 2.2 Relaties tussen maatschappelijke context, achtergrondfactoren en typen zaken in de civielrechtelijk en bestuursrechtelijke rechtspraak

Figuur 2.2 geeft aan hoe de relaties tussen de maatschappelijke fenomenen, achtergrondfactoren en type rechtszaken zijn gelegd in het PMJ. Elf zaakstypen ontbreken in deze figuur omdat er geen achtergrondfactoren zijn gevonden die een statistisch significante invloed hebben. Dit zijn zaken op het gebied van echtscheiding (sector civiel), bijstand (sector civiel), voorlopige voorzieningen (sector kanton), overig handel ingeleid via verzoekschriften (sector kanton), akten en verklaringen (sector kanton), uitgesproken insolventies (sector civiel),

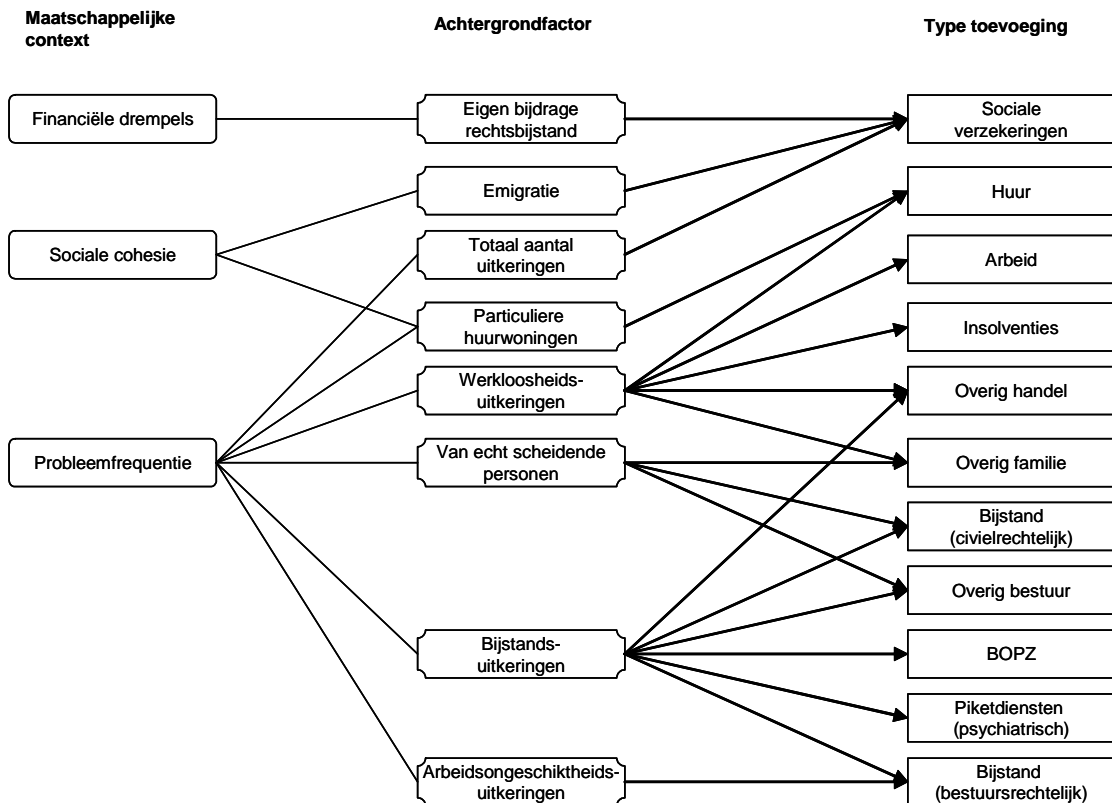
presidentenrekest (sector civiel), bouw/ zaken voortkomend uit de voormalige wet Administratieve Rechtspraak Overheidsbeschikkingen (AROB) (sector bestuur), voorlopige voorzieningen (sector bestuur), rijksbelasting (sector bestuur) en overige belastingzaken (excl. WOZ/OZB) (sector bestuur).

De relatie tussen eerdergenoemde achtergrondfactoren en de ontwikkeling van het beroep op rechtshulp in civiele zaken en bestuurszaken (allen zogenaamde civiele toevoegingen) verschilt per type rechtsprobleem. Bij de afgegeven toevoegingen worden twaalf categorieën in PMJ onderscheiden:

- huur;
- arbeid;
- insolventies;
- overig handel;
- echtscheiding;
- bijstand (civielrechtelijke procedures);
- bijzondere opnemingspsychiatrische ziekenhuizen (BOPZ);
- overig familie;
- sociale verzekeringen;
- bijstand (bestuursrechtelijke procedures);
- overig bestuur;
- piketdiensten voor psychiatrische gevallen.

Figuur 2.3 geeft aan hoe de relaties tussen maatschappelijke fenomenen, achtergrondfactoren en type toevoeging in het model voor de civiele rechtsbijstand zijn gelegd. Toevoegingen voor echtscheiding ontbreken in deze figuur, omdat er geen achtergrondfactoren zijn gevonden die een statistisch significante invloed hebben.

Figuur 2.3 Relaties tussen maatschappelijke context, achtergrondfactoren en typen civiele toevoegingen rechtsbijstand

2.1 Verwachting tot en met 2013

De ramingen van de ontwikkeling van de achtergrondfactoren worden grotendeels uit externe bronnen verkregen (zie bronvermelding bij de figuren). Deze ramingen spelen een belangrijke rol in de PMJ-ramingen omtrent de te verwachten ontwikkelingen in de justitiële ketens. Omdat 2006 het laatste jaar is waarvoor gerealiseerde gegevens bekend zijn, worden de verwachte ontwikkelingen vanaf dit jaartal beschreven.

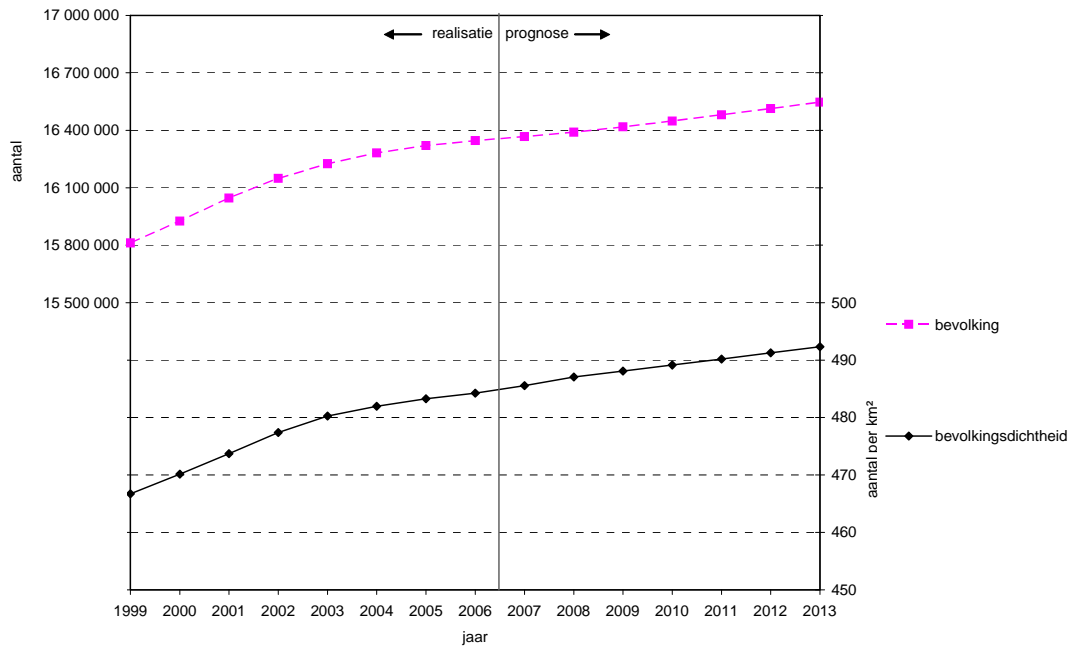
Demografische achtergrondfactoren

- De totale bevolking zal in de periode 2006-2013 met circa 1 procent toenemen.
- De bevolkingsdichtheid zal in de periode 2006-2013 met bijna 2 procent toenemen.
- De omvang van de mannelijke bevolking van 18 t/m 29 jaar zal in de periode 2006-2013 licht toenemen, terwijl de mannelijke bevolking van 18 t/m 49 jaar daalt.
- De bevolking van 12- t/m 17-jarigen zal echter met 1 procent afnemen.
- Het aantal 12- t/m 17-jarigen in de vier grote steden zal met ongeveer 11 procent stijgen in de periode 2006-2013.
- Het aantal eerste generatie niet-westerse allochtone jongeren van 12-17 jaar zal verder afnemen met circa 36 procent.

- Het aantal tweede generatie niet-westerse allochtone jongeren van 12-17 jaar zal naar verwachting in de periode 2006-2013 met ongeveer 17 procent stijgen.
- Het aantal tweede generatie niet-westerse allochtone mannen van 18-29 jaar zal in de periode 2006-2013 met ongeveer 44 procent toenemen.
- Het aantal personen dat emigreert zal naar verwachting met circa 2 procent dalen in de periode 2006-2013.

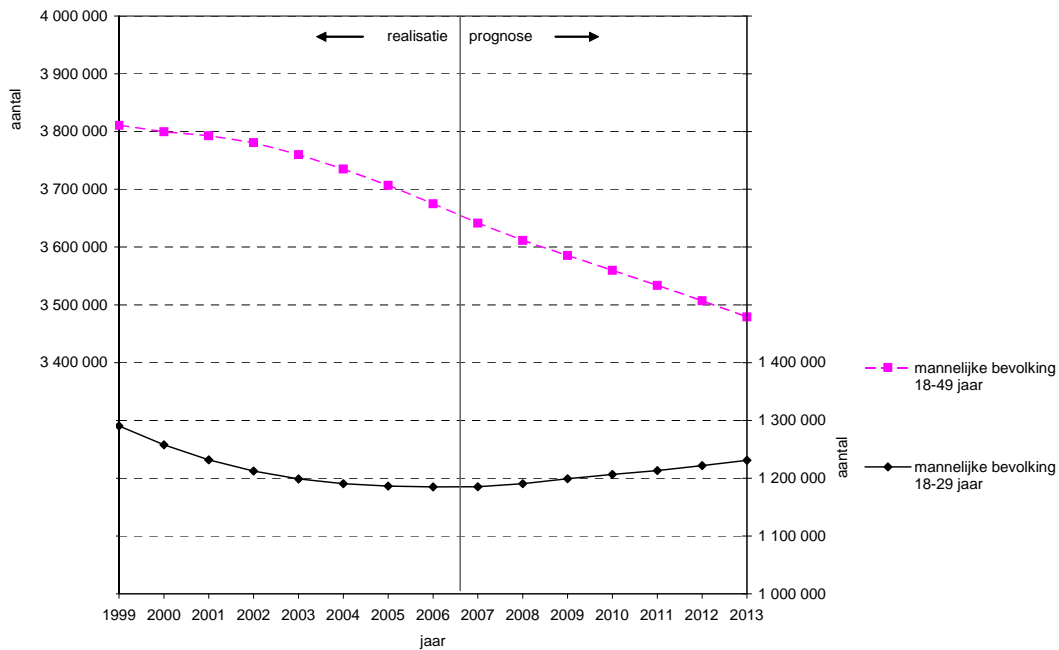
De ontwikkelingen staan grafisch weergegeven in figuren 2.4 tot en met 2.7.

Figuur 2.4 Totale bevolking, 1999-2013

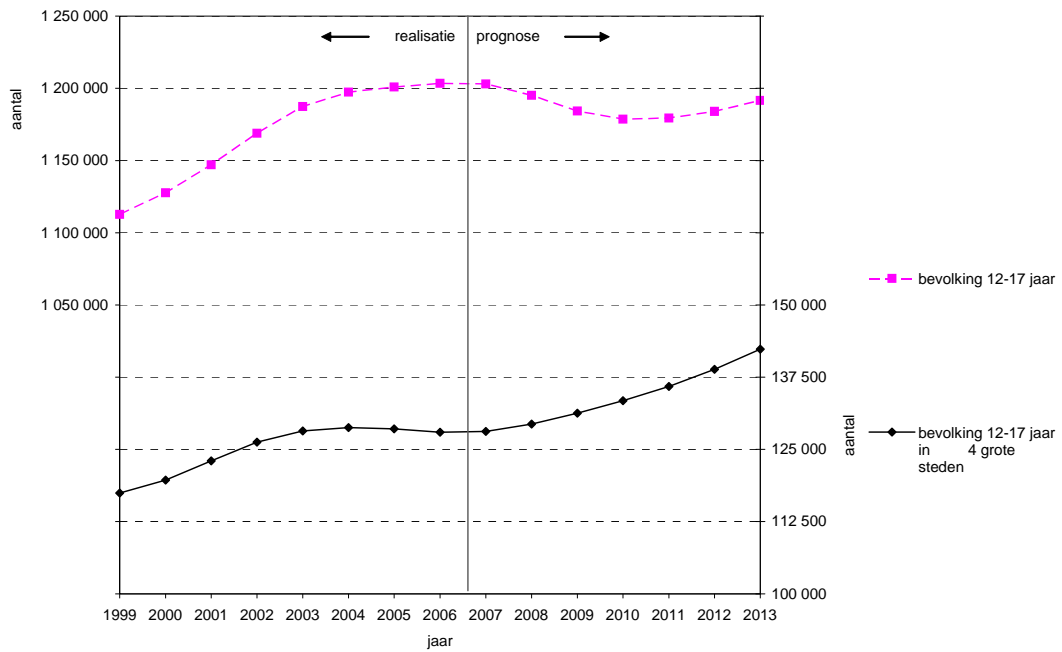
Bron: CBS, bewerking WODC

Figuur 2.5 Mannelijke bevolking, 1999-2013

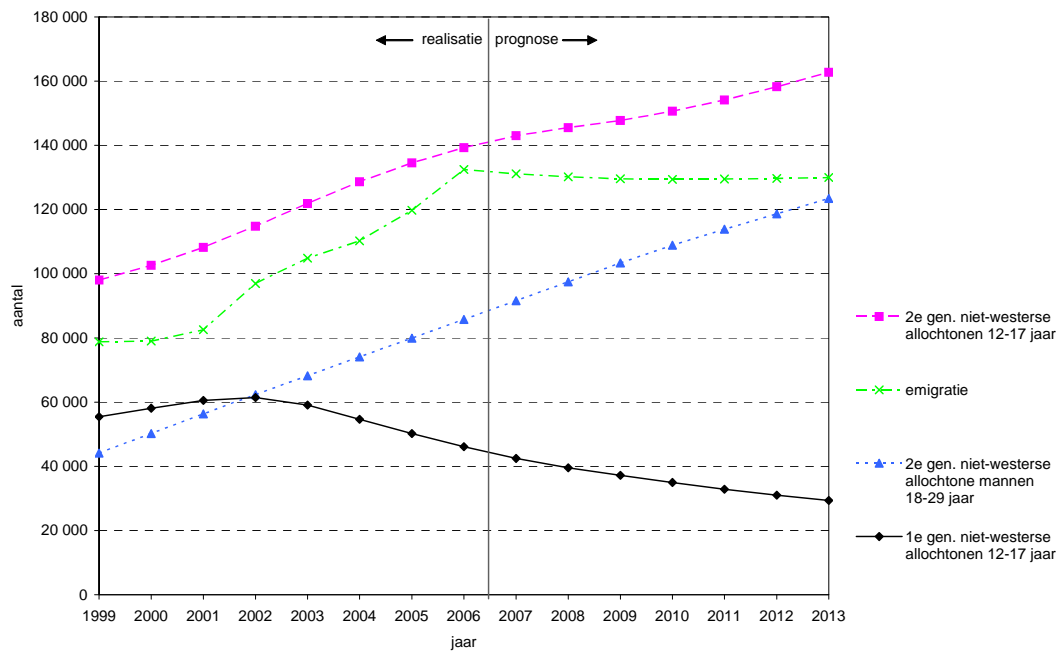
Bron: CBS, bewerking WODC

Figuur 2.6 Minderjarige bevolking, 1999-2013

Bron: CBS, bewerking WODC

Figuur 2.7 Migratie, 1999-2013

Bron: CBS, bewerking WODC/Rvdr

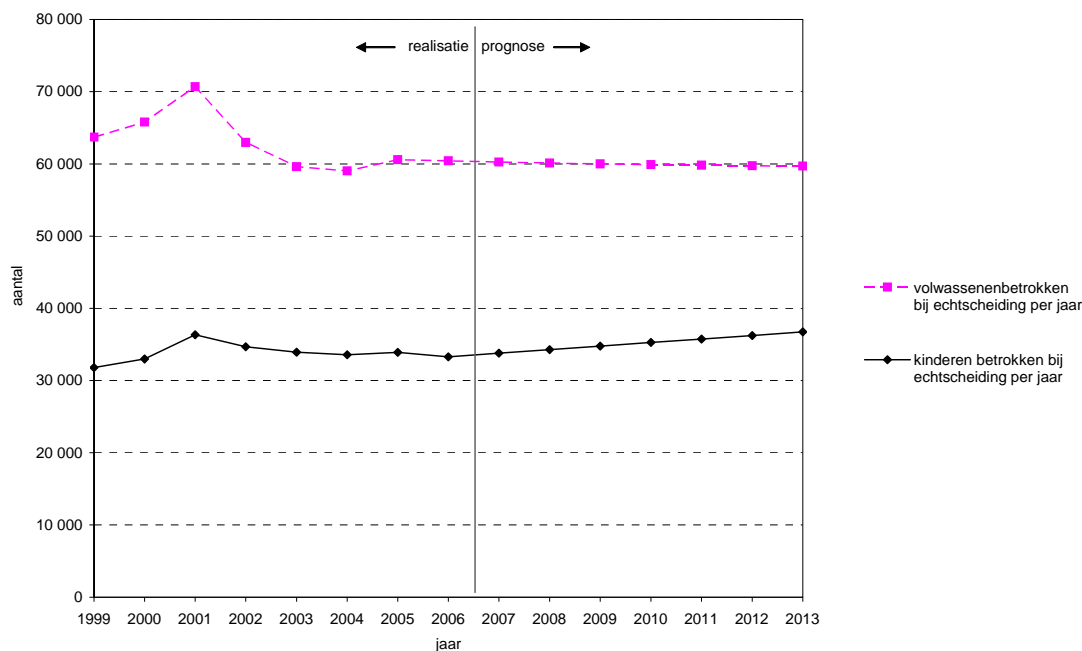
Maatschappelijke achtergrondfactoren

- Het aantal van echt scheidende personen zal in de periode 2006-2013 vrijwel gelijk blijven.
- Het aantal kinderen dat jaarlijks betrokken is bij een echtscheidingsprocedure zal met 10 procent toenemen in de periode 2006-2013.

- De kerkelijkheid zal in dezelfde periode afnemen met 12 procent.
- Het aantal sociale huurwoningen zal naar verwachting met circa 4 procent afnemen in de periode 2006-2013.
- Ook het aantal particuliere huurwoningen zal afnemen in deze periode, namelijk met bijna 8 procent.

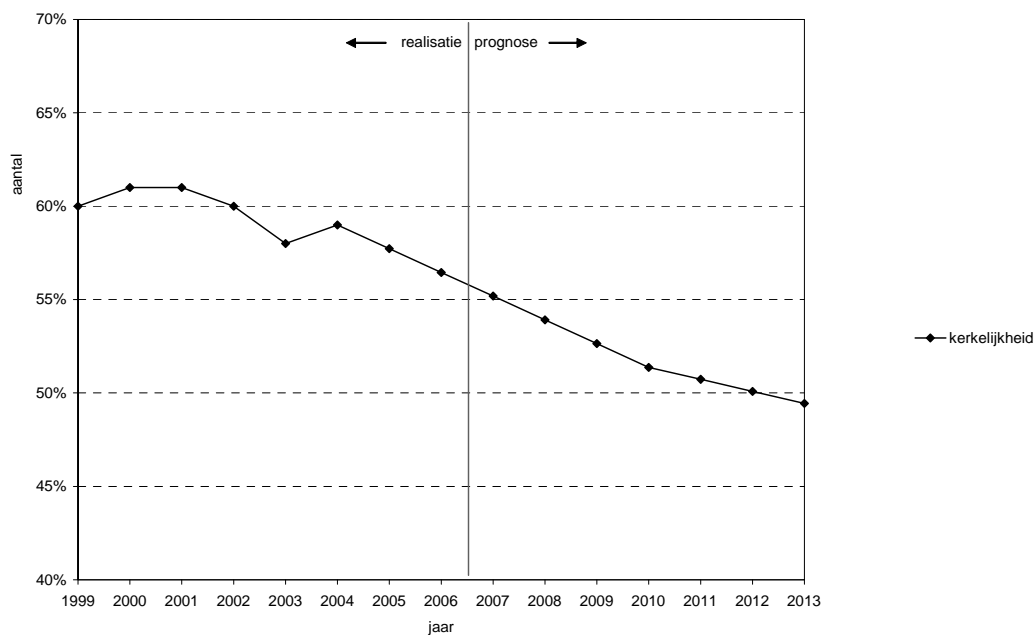
De ontwikkelingen staan grafisch weergegeven in figuren 2.8 t/m 2.10.

Figuur 2.8 Scheidingen, 1999-2013

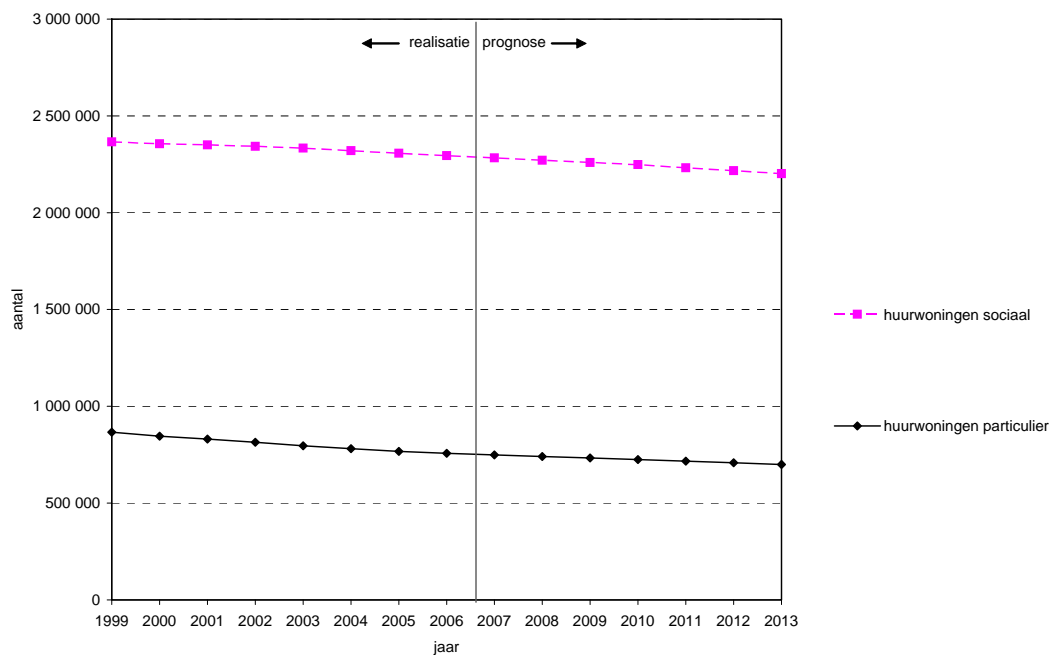
Bron: CBS, bewerking WODC

Figuur 2.9 Kerkelijkheid, 1999-2013

Bron: CBS, SCP, bewerking WODC

Figuur 2.10 Huurwoningen, 1999-2013

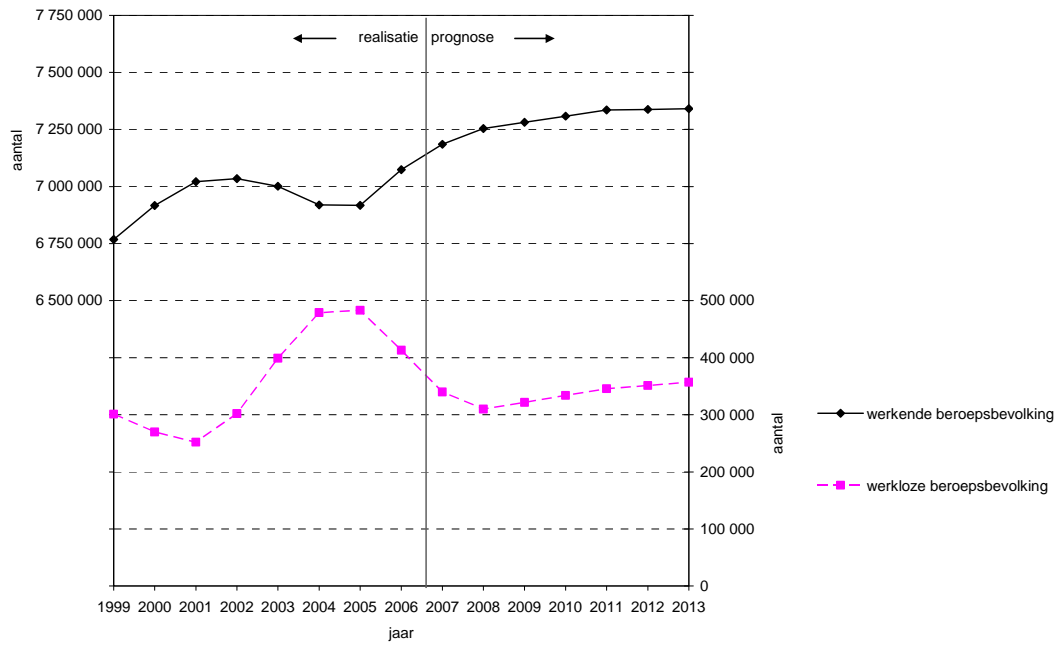
Bron: CBS, ministerie van VROM, bewerking WODC/Rvdr

Economische achtergrondfactoren

- De werkende beroepsbevolking zal naar verwachting met 4 procent stijgen in de periode 2006-2013.
- De werkloze beroepsbevolking zal naar verwachting tot en met 2008 dalen, waarna het weer zal toenemen.
- Het aantal werkloosheidsuitkeringen zal in de periode 2006-2013 afnemen met circa 30 procent.
- Het aantal bijstandsuitkeringen zal naar verwachting in de periode 2006-2013 met 34 procent afnemen.
- Het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen zal met ongeveer 10 procent afnemen.
- Het totale aantal uitkeringen zal met ongeveer 20 procent afnemen.
- De reële bruto toegevoegde waarde zal met ongeveer 4 procent stijgen.
- Verondersteld wordt dat de belastingdruk in de periode 2006-2013 zal stijgen, namelijk met ongeveer 4 procent.
- Het gemiddelde reële besteedbaar inkomen zal naar verwachting met circa 6 procent stijgen in de periode 2006-2013.
- De koopkracht zal naar verwachting met circa 3 procent toenemen in de periode 2006-2013.
- Naar verwachting zal het aantal motorvoertuigen met 15 procent stijgen in de periode 2006-2013.
- De gemiddelde rekenhuur wordt constant verondersteld in de periode 2006-2013.
- Het gemiddelde uurtarief van de commerciële advocatuur zal in de periode 2006-2013 niet stijgen.
- De totale kosten van advocatuur worden in de toekomst constant verondersteld.

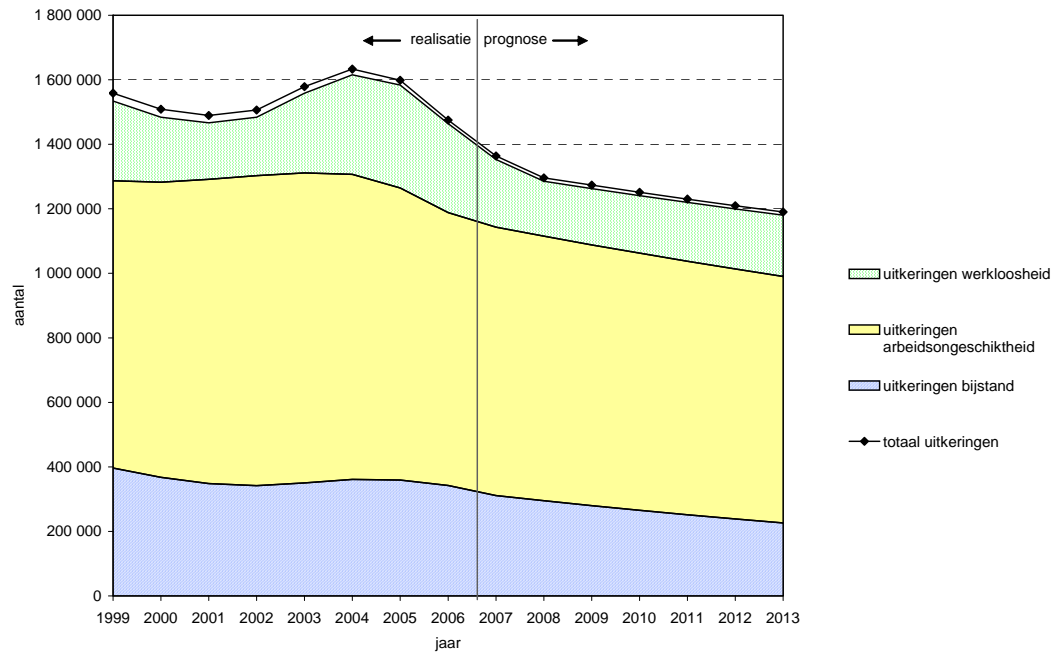
De ontwikkelingen staan grafisch weergegeven in figuren 2.11 tot en met 2.16.

Figuur 2.11 Beroepsbevolking, 1999-2013

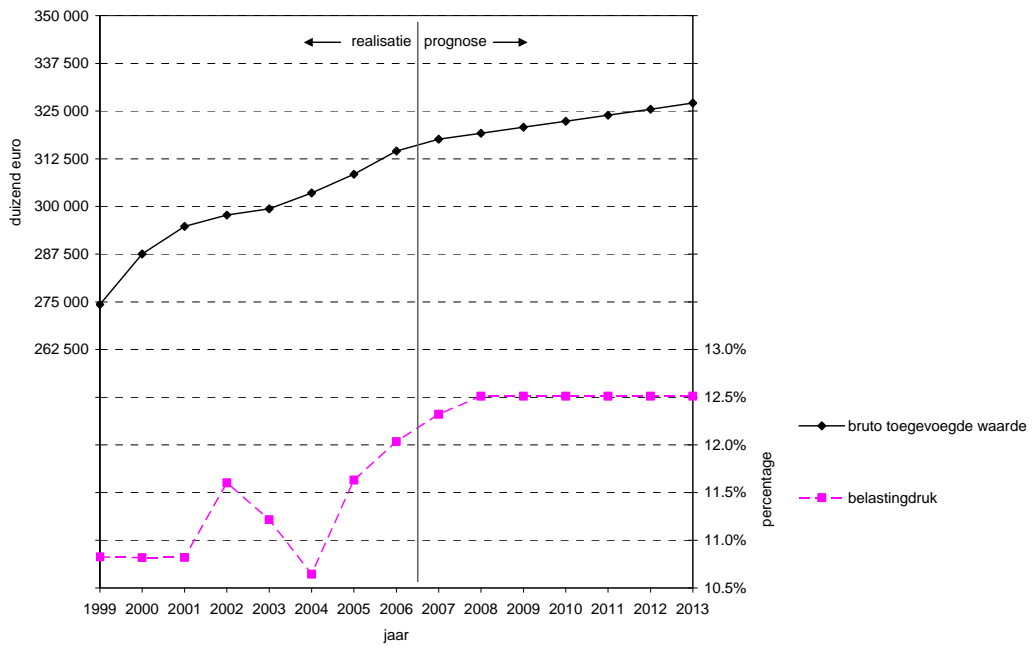
Bron: CBS, CPB, bewerking WODC

Figuur 2.12 Uitkeringen, 1999-2013

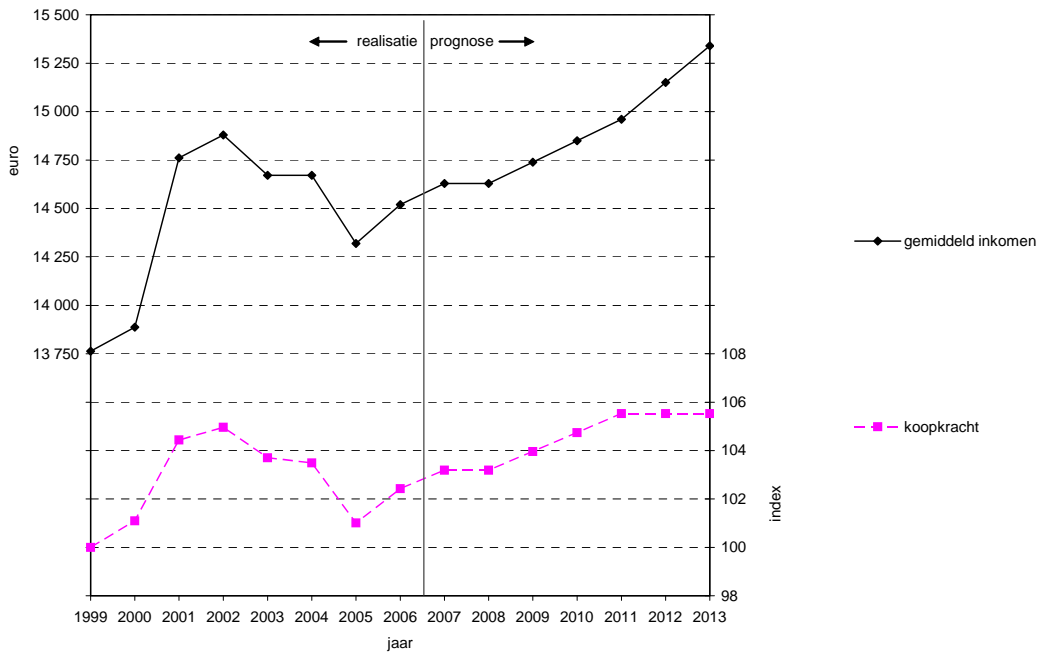
Bron: CBS, CPB, bewerking WODC/Rvdr

Figuur 2.13 Bruto toegevoegde waarde en belastingdruk, 1999-2013

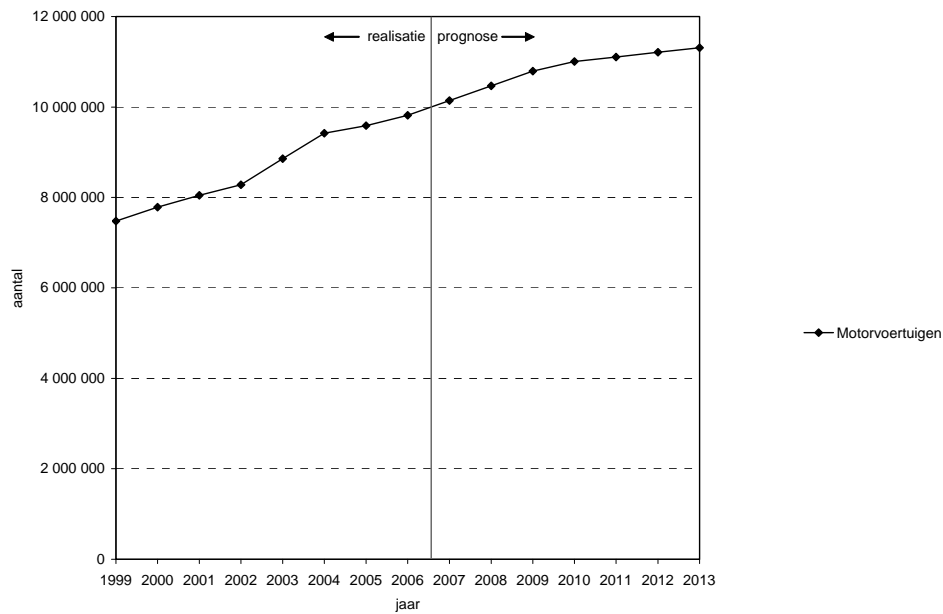
Bron: CBS, CPB, bewerking WODC/Rvdr

Figuur 2.14 Koopkracht, 1999-2013

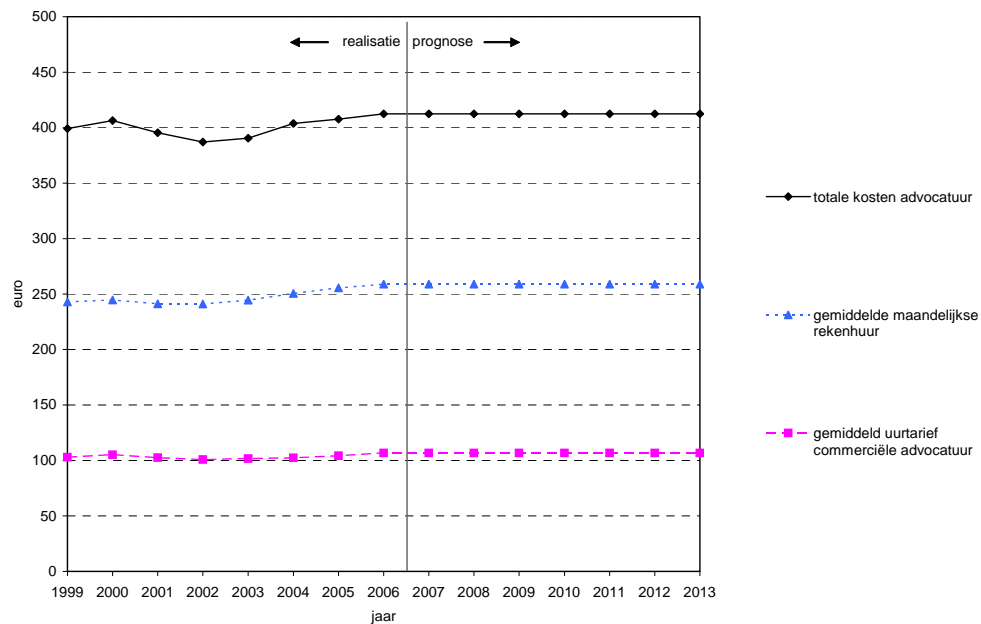
Bron: CBS, CPB, bewerking WODC

Figuur 2.15 Motorvoertuigen, 1999-2013

Bron: CBS, CPB, bewerking WODC

Figuur 2.16 Overige economische achtergrondfactoren, 1999-2013

n: Raden voor Rechtsbijstand, CBS, bewerking WODC/Rvdr

Bro

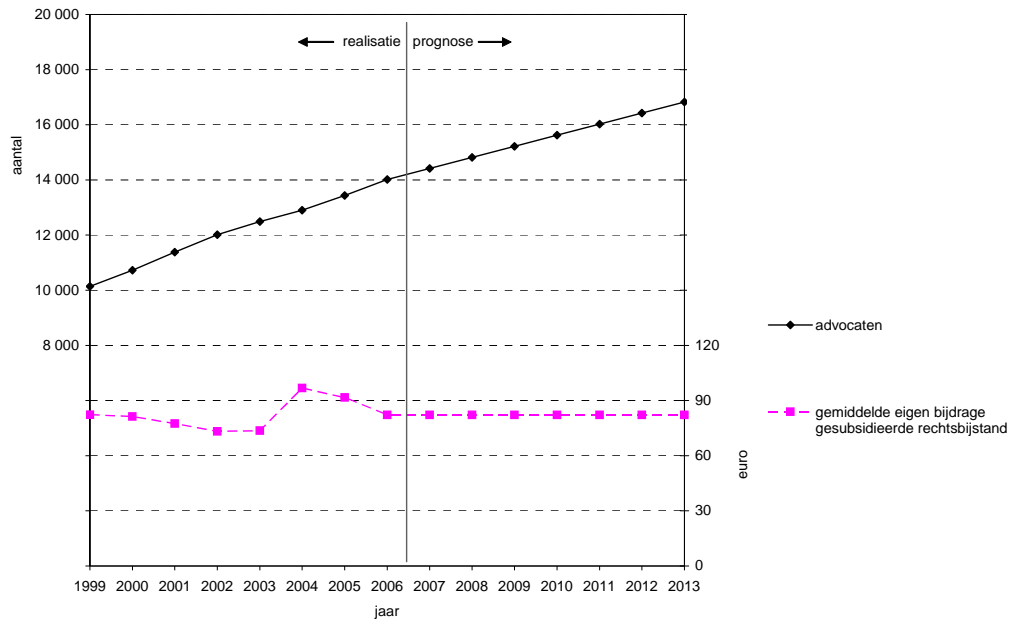
Institutionele achtergrondfactoren

- De gemiddelde eigen bijdrage bij een beroep op gesubsidieerde rechtsbijstand wordt in de periode 2006-2013 constant verondersteld. De eigen bijdrage wordt vastgesteld door de overheid en voornamelijk worden geen grote wijzigingen verwacht (met uitzondering van een inflatiecorrectie).
- Het aantal advocaten zal naar verwachting met circa 20 procent stijgen in de periode 2006-2013.

- De middelen van de politie beschikbaar voor opsporingsdoeleinden zullen in de periode 2006-2013 met ruim 7 procent toenemen.
- Het aantal politiemedewerkers (in fte) vertoont slechts een lichte stijging (2 procent, zie figuur 2.15). Weliswaar komen er veel nieuwe mensen bij, maar er zullen ook veel politiemensen de komende jaren met (vervroegd) pensioen gaan.

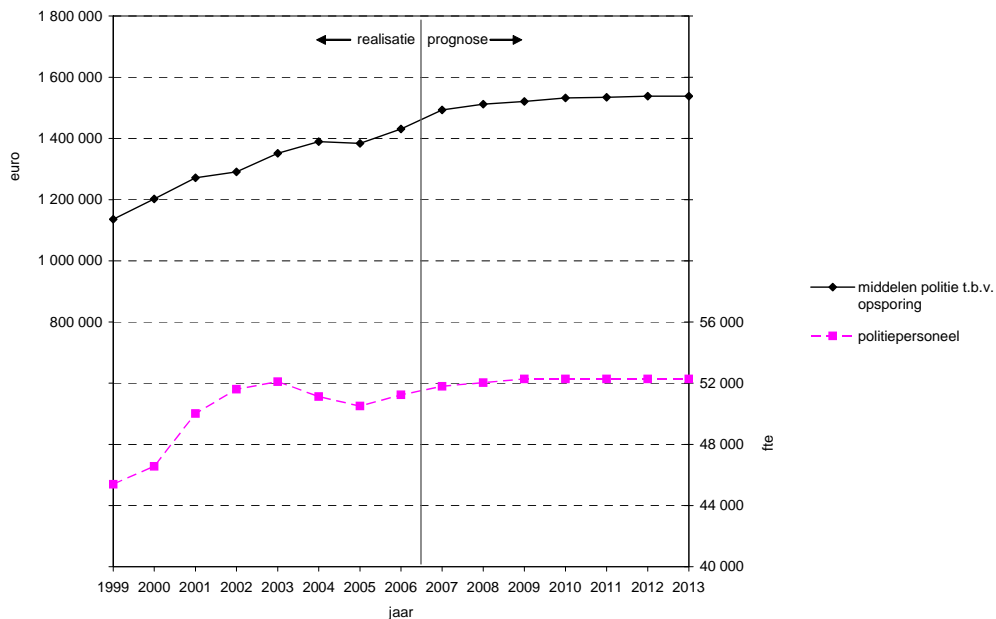
De ontwikkelingen staan grafisch weergegeven in figuren 2.17 en 2.18.

Figuur 2.17 Rechtsbijstand, 1999-2013

Bron: CBS, MvJ, bewerking WODC

Figuur 2.18 Politie, 1999-2013

Bron: BZK, bewerking WODC

2.2 Opmerkingen

- De middelen van politie tot en met 2006 zijn conform de slotwet BZK en voor 2007 en verder conform de begroting 2008 van BZK. Uitgangspunt is dat ongeveer een derde van deze middelen besteed wordt aan de opsporing van misdrijven (zie Moolenaar, 2007). De gegevens zijn gecorrigeerd voor inflatie. Hierin zijn niet de extra middelen uit het beleidsprogramma ‘Veiligheid begint bij Voorkomen’ verwerkt.
- De ramingen voor het politiepersoneel zijn afkomstig van BZK. Hierin zijn niet de extra aan te stellen politieagenten uit het beleidsprogramma ‘Veiligheid begint bij Voorkomen’ verwerkt.
- Ramingen van demografische ontwikkelingen, zoals bevolking en allochtonen, zijn afkomstig van het Centraal Bureau voor de Statistiek.
- De bevolkingsdichtheid betreft het aantal inwoners gedeeld door het landoppervlak in een regio. Voor het landoppervlak zijn geen ramingen beschikbaar, dit wordt in de periode 2007-2013 constant verondersteld aan het oppervlak in 2006.
- Ramingen van economische ontwikkelingen, zoals koopkracht, niet-werkende beroepsbevolking, zijn voor 2007 en 2008 ontleend aan de “Macroeconomische verkenningen 2008” van het Centraal Planbureau (2007) en voor 2009 en verder aan de lange-termijnverkenningen van het Centraal Planbureau (Huizinga & Smid, 2004; Roodenburg & Van Vuuren, 2004; Smid 2007). Gekozen is voor het “Transatlantic Market” scenario. Dit is het scenario met de op één na hoogste groei.
- De lange-termijnramingen van het Centraal Planbureau voor 2012 en verder bevatten geen conjunctuurbewegingen, maar zijn vertaald naar de gemiddelde groei per jaar berekend over een periode van twintig jaar. Hierdoor lijken de toekomstige ontwikkelingen lineair terwijl zich in de praktijk conjunctuurschommelingen zullen voordoen.
- De ramingen van het aantal motorvoertuigen zijn afkomstig uit de Nationale Milieuverkenning 5 van het RIVM/MNP (2000). Gekozen is voor het optimistische “Global Competition” scenario.
- De ontwikkeling van de belastingdruk is tot en met 2008 gebaseerd op cijfers uit de Macro Economische Verkenning 2008, en wordt daarna constant verondersteld.
- Ramingen van het aantal particuliere en sociale huurwoningen zijn afkomstig van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM) en komen uit het SYStem WOningVoorraad (SYSWOV 2006).
- De gemiddelde rekenhuur betreft de totale rekenhuur van huurwoningen in de betreffende regio in euro’s, gedeeld door het aantal huurwoningen en gecorrigeerd voor inflatie. Voor de toekomstige waarden van de reële rekenhuur zijn geen ramingen beschikbaar, daarom wordt deze constant verondersteld.
- De ramingen van de kerkelijkheid is deels een trendextrapolatie en deels gebaseerd op een studie van het Sociaal en Cultureel Planbureau (Becker & De Hart, 2006).
- De ramingen van het aantal advocaten zijn door het WODC geconstrueerd met behulp van trendextrapolatie.
- De reële te betalen eigen bijdrage in het kader van de gesubsidieerde rechtsbijstand wordt voor de periode 2006-2013 constant verondersteld, evenals

het reële uurtarief van een commerciële advocaat en het gedeelte van de bevolking dat in aanmerking komt voor gesubsidieerde rechtsbijstand.

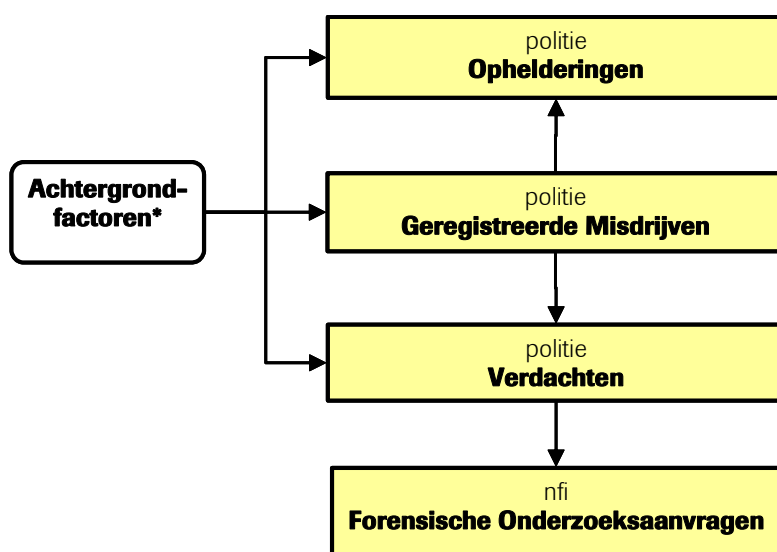
3 Opsporing

De ramingen van de achtergrondfactoren bepalen de ramingen van de geregistreerde misdrijven. Ook de ramingen van ophelderingen en verdachten worden afgeleid uit de achtergrondfactoren, soms in combinatie met de begrote middelen van de politie en de ramingen van de geregistreerde misdrijven. Bij verdachten wordt een onderscheid gemaakt tussen volwassenen en jeugd. Bij alle onderdelen worden diverse delictcategorieën onderscheiden, zoals:

- geweld;
- gekwalificeerde diefstal;
- eenvoudige diefstal;
- rijden onder invloed;
- opiumwetmisdrijven;
- vernieling en verstoring van de openbare orde;
- economische misdrijven;
- overige misdrijven.

Bij het ophelderen van misdrijven kan de expertise van het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) worden ingezet. Figuur 3.1 geeft schematisch weer hoe het model is opgebouwd en welke factoren voorspellers zijn van het opsporings-traject.

Figuur 3.1 Opsporing in het PMJ

* Zie figuur 2.1 voor een overzicht van de relevante achtergrondfactoren.

3.1 Verwachting tot en met 2013

Tabel 3.1 geeft een cijfermatig overzicht van de beleidsneutrale ramingen op het gebied van opsporing. De effecten van recentelijk ingezet en/of nieuw beleid zijn niet verwerkt in deze ramingen.

Tabel 3.1 Verwachte ontwikkeling op het gebied van opsporing, procentuele verandering 2007-2013

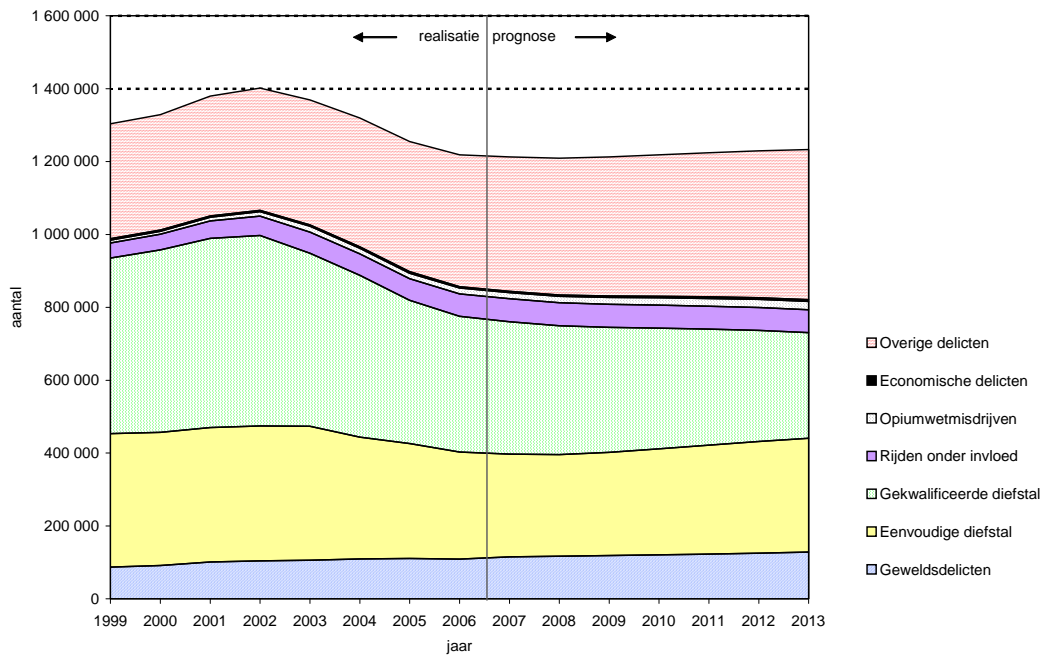
	2007-2013	2007-2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	<i>totaal</i>	<i>gemiddeld</i>	<i>ten opzichte van voorafgaande jaar</i>					
Geregistreerde misdrijven	1,7	0,3	-0,3	0,3	0,5	0,4	0,4	0,3
Ophelderingen	9,8	1,6	1,9	1,8	1,9	1,4	1,3	1,1
Verdachten	11,3	1,8	1,9	1,9	2,0	1,7	1,7	1,6
Forensische onderzoeksaanvragen	28,0	4,2	4,5	4,4	4,6	4,0	3,9	3,8

Algemeen

- Het aantal geregistreerde misdrijven zal in de periode 2007-2013 met bijna 2 procent stijgen. De stijging doet zich voor in het aantal geweldsdelicten, het aantal eenvoudige diefstallen, het aantal opiumwetdelicten, het aantal economische delicten en het aantal overige delicten. Het aantal gekwalificeerde diefstallen daalt, terwijl het aantal rijden-onder-invloeddelicten vrijwel gelijk blijft
- De stijging van het aantal geregistreerde geweldsmisdrijven is het gevolg van de verwachte stijging van de tweede generatie niet-westerse allochtone mannelijke bevolking van 18 tot en met 29 jaar en het aantal allochtone jongeren van 12 tot en met 17 jaar.
- De stijging van het aantal eenvoudige diefstallen is het gevolg van de verwachte stijging van de mannelijke bevolking van 18 tot en met 29 jaar.
- De stijging van het aantal opiumwetmisdrijven is het gevolg van de verwachte ontwikkeling van de tweede generatie niet-westerse allochtone mannen in de leeftijd van 18 tot en met 29 jaar.
- De stijging van het aantal overige misdrijven wordt bepaald door de stijging van de tweede generatie niet-westerse allochtone mannen van 18 tot en met 29 jaar en het aantal niet-westerse allochtone jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar. Ook speelt de totale mannelijke bevolking in de leeftijd van 18 tot en met 29 jaar een rol.
- De stijging van het aantal geregistreerde economische misdrijven is het gevolg van de verwachte stijging van het reëel besteedbaar inkomen per hoofd van de bevolking en de verwachte ontwikkeling van de mannelijke bevolking van 18 tot en met 29 jaar.
- De daling van het aantal gekwalificeerde diefstallen is het gevolg van de verwachte daling van de mannelijke bevolking in de leeftijd van 18 tot en met 49 jaar.
- Het aantal geregistreerde rijden-onder-invloeddelicten blijft gelijk als gevolg van de verwachte ontwikkeling in het aantal middelen van de politie ten behoeve van opsporing.

Figuur 3.2 geeft het aantal geregistreerde misdrijven per delict grafisch weer, waarbij 2006 het laatst bekende realisatiejaar is.

Figuur 3.2 Geregisteerde misdrijven naar delict, 1999-2013

Bron realisatiecijfers: CBS, bewerking WODC

- Het totaal aantal ophelderingen zal in de periode 2007-2013 met bijna 10 procent stijgen. Deze stijging doet zich in meer of mindere mate voor in het aantal ophelderingen van geweldsmisdrijven, eenvoudige diefstallen, opiumwetdelicten, economische delicten en overige delicten. Het aantal ophelderingen van gekwalificeerde diefstallen daalt terwijl het aantal ophelderingen van rijden onder invloed vrijwel gelijk blijft.
- Het aantal forensische onderzoeksaanvragen bij het NFI zal met circa 28 procent toenemen in de periode 2007-2013 als gevolg van de verwachte ontwikkeling in het totaal aantal verdachten.
- Het totaal aantal verdachten zal in de periode 2007-2013 met circa 11 procent toenemen. De stijging doet zich in meer of mindere mate voor in het aantal geweldsmisdrijven, eenvoudige diefstallen, opiummisdrijven en economische misdrijven.

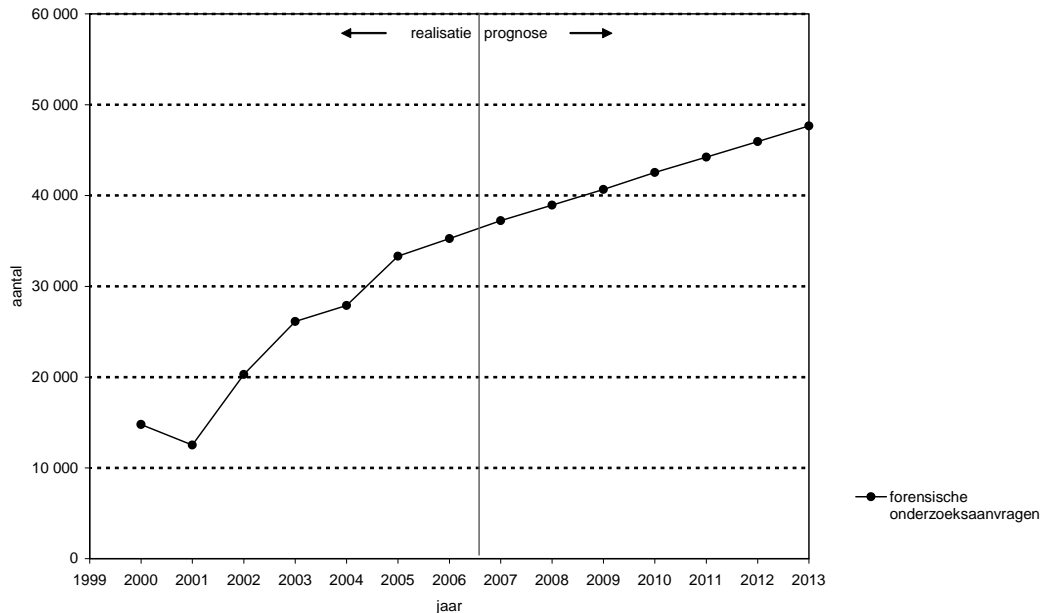
Figuur 3.3 geeft de verwachte ontwikkelingen van het aantal forensische onderzoeksaanvragen grafisch weer, waarbij 2006 het laatst bekende realisatiejaar is.

Volwassenen

- De stijging van het aantal meerderjarige verdachten van geweld is het gevolg van de verwachte ontwikkeling van de tweede generatie niet-westerse allochtone mannen van 18 tot en met 29 jaar en de ontwikkeling van de werkloze beroepsbevolking.
- De stijging van het aantal meerderjarige verdachten van eenvoudige diefstal wordt bepaald door de verwachte ontwikkeling van het aantal geregisteerde eenvoudige diefstallen.
- De stijging van het aantal meerderjarige verdachten van opiumwetdelicten is het gevolg van de verwachte ontwikkeling van het aantal geregisteerde opiummisdrijven, de tweede generatie niet-westerse mannelijke bevolking

van 18 tot en met 29 jaar en de verwachte ontwikkeling van de werkloze beroepsbevolking.

Figuur 3.3 Onderzoeksaanvragen bij het NFI, 1999-2013

Bron realisatiecijfers: CBS, bewerking WODC

- De stijging van het aantal meerderjarige verdachten van economische delicten wordt bepaald door het aantal geregistreerde economische misdrijven en de verwachte ontwikkeling van het politiepersoneel.
- De daling van het aantal meerderjarige verdachten van gekwalificeerde diefstal is het gevolg van de te verwachten ontwikkeling van het aantal geregistreerde gekwalificeerde diefstallen en het reëel besteedbaar inkomen per hoofd van de bevolking.
- Het aantal meerderjarige verdachten van rijden onder invloed wordt bepaald door de verwachte ontwikkeling van het aantal motorvoertuigen en het aantal geregistreerde misdrijven rijden onder invloed.
- Het aantal overige meerderjarige verdachten wordt bepaald door de mannelijke bevolking van 18 tot en met 29 jaar en het totaal aantal middelen voor de politie ten behoeve van opsporing.

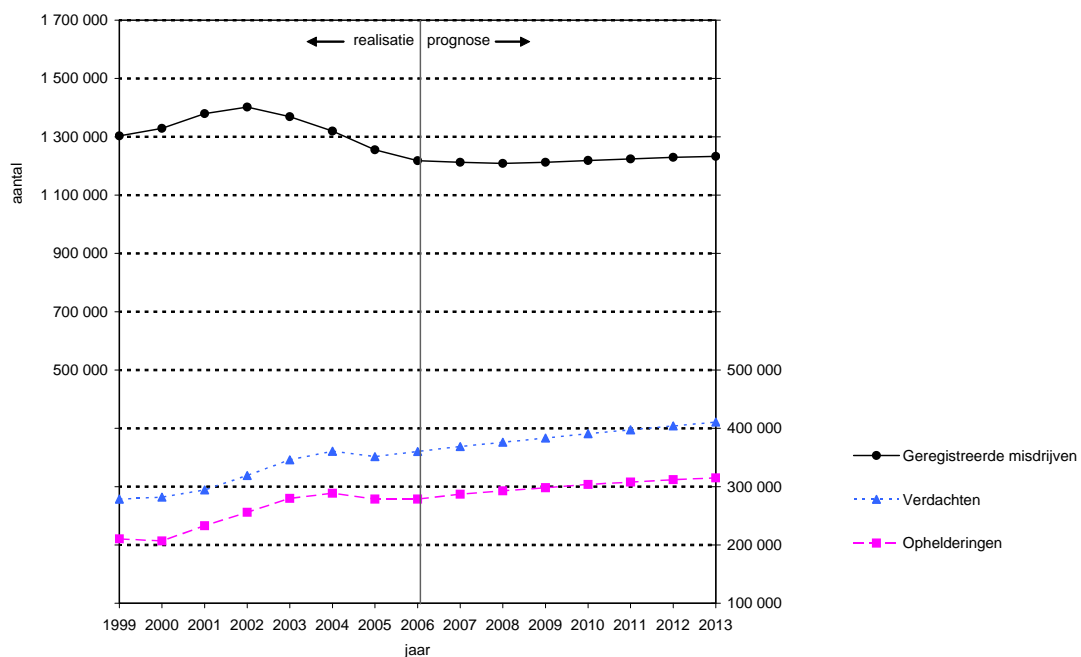
Jeugd

- Het aantal minderjarige verdachten van geweldsdelicten, eenvoudige diefstal, vernieling en verstoring van de openbare orde en overige misdrijven stijgt, terwijl het aantal minderjarige verdachten van gekwalificeerde diefstal eerst licht stijgt tot 2008, waarna weer een lichte daling wordt verwacht.
- De stijging van het aantal minderjarige verdachten van geweld is voornamelijk het gevolg van de verwachte stijging van de allochtone bevolking in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar en de bevolking van 12 tot en met 17 jaar in de vier grote steden. Dit geldt eveneens voor de stijging van het aantal minderjarige verdachten van vernieling en verstoring van de openbare orde.

- De stijging van het aantal minderjarige verdachten van eenvoudige diefstallen wordt vooral bepaald door het aantal allochtone jongeren en het aantal kinderen dat is betrokken bij een echtscheiding.
- De verwachte ontwikkeling van het aantal minderjarige verdachten van gekwalificeerde diefstal is het gevolg van de verwachte ontwikkeling van het reëel besteedbaar inkomen per hoofd van de bevolking en het aantal kinderen dat is betrokken bij een echtscheiding.
- De stijging van het aantal minderjarige verdachten van overige misdrijven wordt bepaald door de jeugdige bevolking in de vier grote steden.

Figuur 3.4 geeft de verwachte ontwikkelingen van het aantal geregistreerde misdrijven, ophelderingen en verdachten grafisch weer, waarbij 2006 het laatst bekende realisatiejaar is.

Figuur 3.4 Geregistreerde misdrijven, ophelderingen en verdachten, 1999-2013*

Bron realisatiecijfers: CBS, bewerking WODC

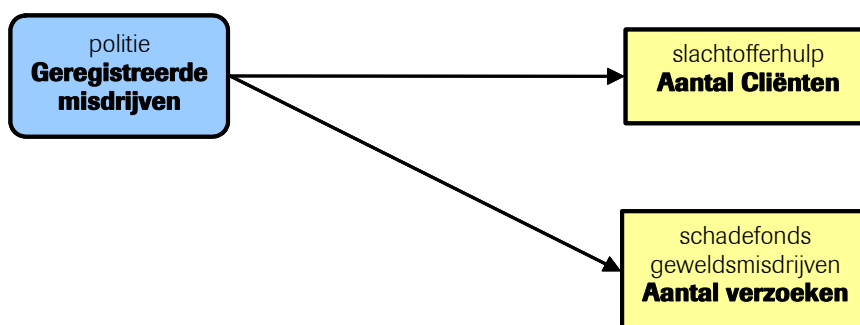
3.2 Opmerkingen

- De opsporingsactiviteiten van de bijzondere opsporingsdiensten en bijzondere opsporingsambtenaren zijn niet in het PMJ opgenomen.
- Zowel de meerderjarige als minderjarige verdachten worden geraamd op basis van de ontwikkelingen in de achtergrondfactoren. De raming van de meerderjarige verdachten vloeien daarnaast ook voort uit de raming van de geregistreerde misdrijven.

4 Slachtofferzorg

Het PMJ kent twee onderdelen op het gebied van slachtofferzorg, namelijk het aantal cliënten geholpen door Slachtofferhulp Nederland en het aantal ingediende verzoeken bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Beide onderdelen worden beïnvloed door de ontwikkelingen in het opsporingstraject. Figuur 4.1 geeft schematisch weer hoe het model is opgebouwd en welke factoren voor- spellers zijn van de slachtofferzorg.

Figuur 4.1 Slachtofferzorg in het PMJ

4.1 Verwachting tot en met 2013

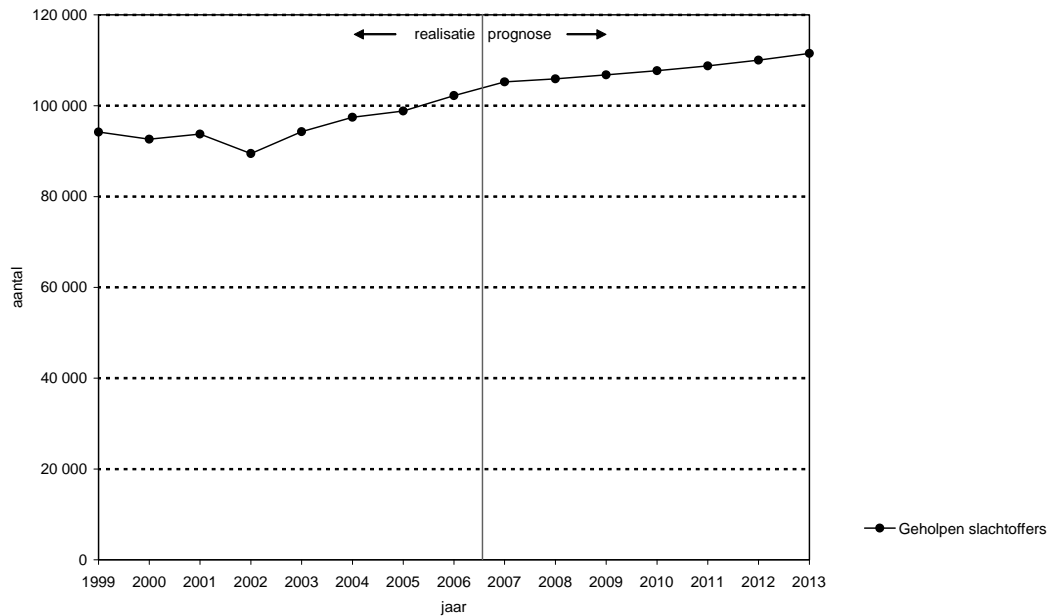
Tabel 4.1 geeft een cijfermatig overzicht van de beleidsneutrale ramingen op het gebied van slachtofferzorg. De effecten van recentelijk ingezet en/of nieuw beleid zijn niet verwerkt in deze ramingen.

Tabel 4.1 Verwachte ontwikkelingen in slachtofferzorg, procentuele verandering 2007-2013

	2007-2013		2008	2009	2010	2011	2012	2013
	<i>totaal</i>	<i>gemiddeld</i>	<i>ten opzichte van voorafgaande jaar</i>					
<i>Slachtofferhulp</i>								
Geholpen slachtoffers	5,9	1,0	0,6	0,8	0,9	1,0	1,2	1,4
<i>Schadefonds Geweldsmisdrijven</i>								
Binnengekomen verzoeken	14,3	2,2	1,7	1,9	2,2	2,3	2,6	2,8

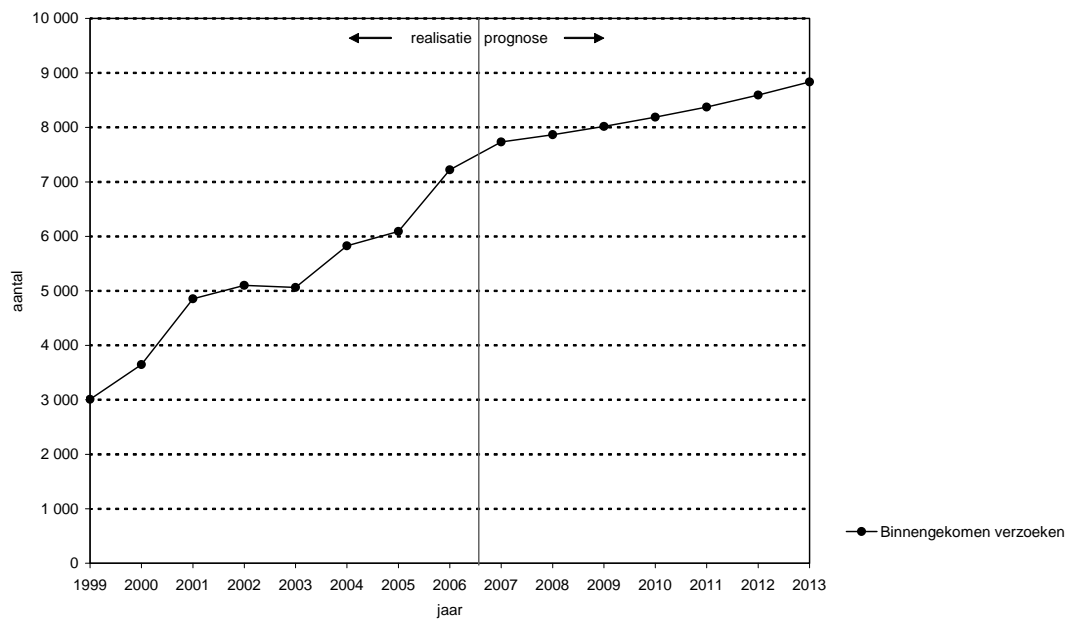
- In de periode 2007-2013 zal het aantal geholpen slachtoffers door Slachtofferhulp Nederland met 6 procent stijgen (zie figuur 4.2). Door de stijging in het aantal geregistreerde misdrijven, en in het bijzonder de geweldsmisdrijven en overige misdrijven, zijn er meer slachtoffers die behoefte hebben aan slachtofferhulp.
- Bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven zal het aantal binnengekomen verzoeken met 14 procent stijgen in de periode 2007-2013 als gevolg van de verwachte stijging van het aantal geregistreerde geweldsmisdrijven (zie figuur 4.3).

Figuur 4.2 Geholpen slachtoffers, 1999-2013

Bron realisatiecijfers: Slachtofferhulp Nederland, bewerking WODC

Figuur 4.3 Binnengekomen verzoeken bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven, 1999-2013

Bron realisatiecijfers: Schadefonds Geweldsmisdrijven, bewerking WODC

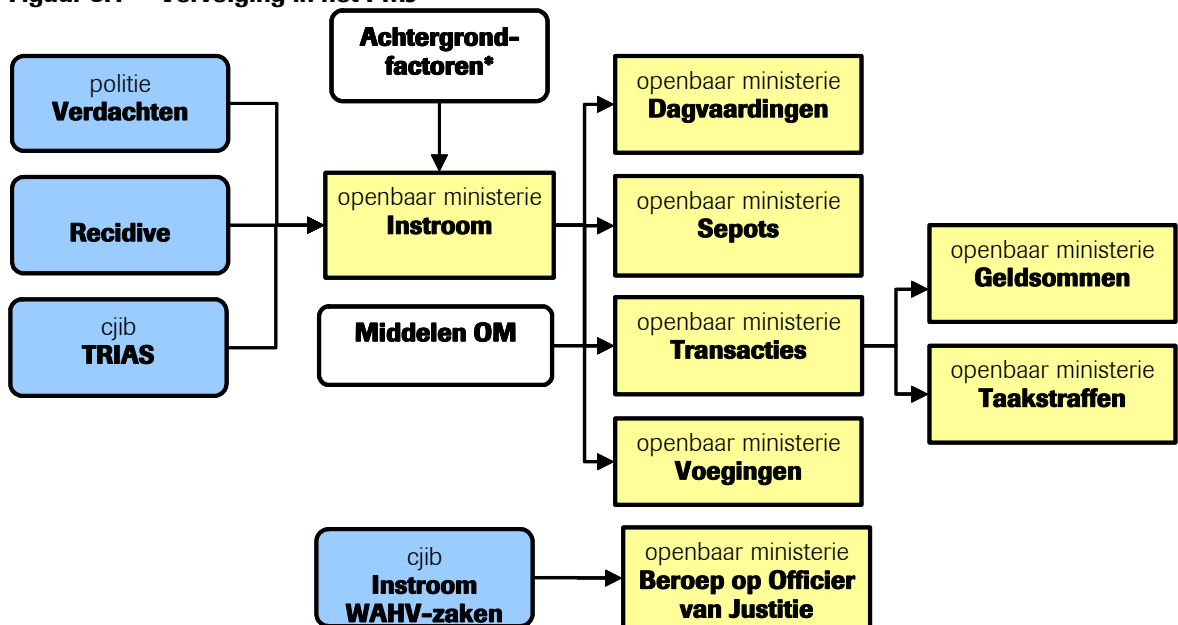
4.2 Opmerking

- In het model is rekening gehouden met het feit dat er in 1998 veel media-aandacht was rondom het Schadefonds Geweldsmisdrijven, waardoor in het desbetreffende jaar extra veel aanvragen zijn binnengekomen.

5 Vervolging

Het grootste deel van de door de politie gehoorde verdachten zal worden doorgestuurd naar het Openbaar Ministerie (OM). Ook de bijzondere opsporingsdiensten en bijzondere opsporingsambtenaren leveren verdachten aan. Daarnaast kent het OM een forse instroom van overtredingen (kantonzaken) en beroepen in het kader van de WAHV. Het OM mag zaken zelfstandig afdoen, bijvoorbeeld door de verdachte een transactie aan te bieden. Indien de verdachte hiervoor niet in aanmerking komt, de transactie weigert, of niet aan de transactievoorwaarden voldoet, zal het OM de zaak voor de rechter laten komen. Eventueel kan het OM de zaak ook seponeren. Figuur 5.1 geeft schematisch weer hoe het model is opgebouwd en welke factoren voorspellers zijn van het vervolgingstraject.

Figuur 5.1 Vervolging in het PMJ

* Zie figuur 2.1 voor een overzicht van de relevante achtergrondfactoren.

5.1 Verwachting tot en met 2013

Tabel 5.1 geeft een cijfermatig overzicht van de beleidsneutrale ramingen op het gebied van vervolging. De effecten van recentelijk ingezet en/of nieuw beleid zijn niet verwerkt in deze ramingen.

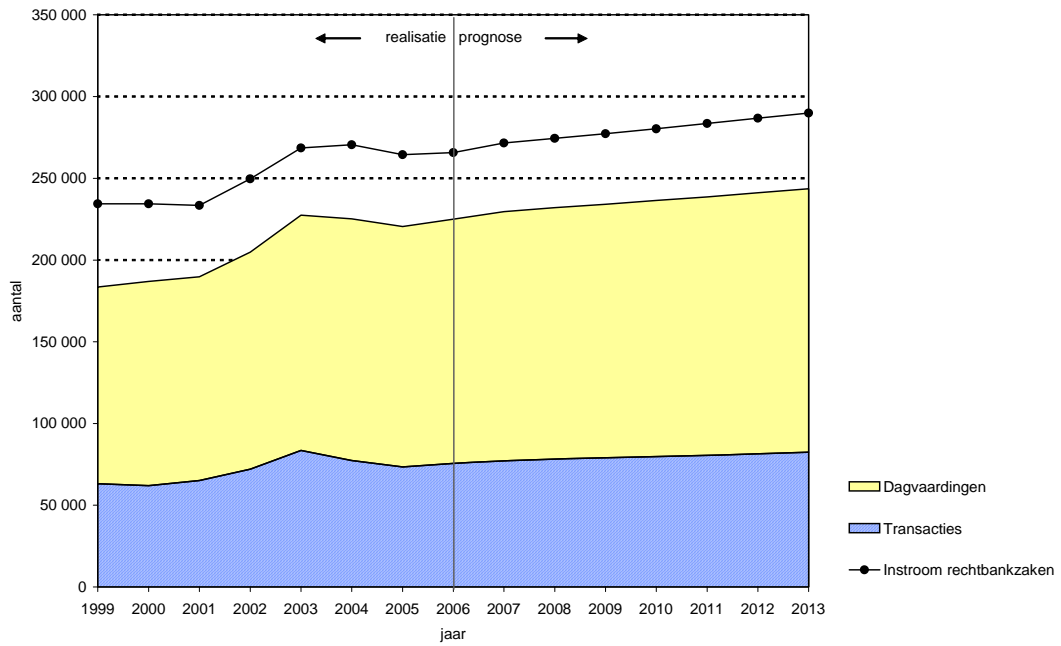
Tabel 5.1 Verwachte ontwikkelingen in het vervolgingstraject, procentuele verandering 2007-2013

	2007-2013	2007-2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	<i>totaal</i>	<i>gemiddeld</i>	<i>ten opzichte van voorafgaande jaar</i>					
<i>Rechtbankzaken</i>								
Instroom*	6,7	1,1	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1
Transacties (geldsom + taakstraf)	7,1	1,1	1,3	1,0	1,1	1,1	1,2	1,2
Dagvaardingen	6,5	1,1	1,1	0,9	1,1	1,1	1,1	1,1
<i>Kantonzaken</i>								
Instroom	21,6	3,3	1,3	3,5	3,4	3,3	4,2	4,1
Transacties (geldsom + taakstraf)	7,3	1,2	-0,1	2,9	0,9	0,8	1,7	0,9
Dagvaardingen	21,2	3,3	1,1	3,4	3,4	3,2	4,2	4,2
<i>WAHV-zaken</i>								
Beroep op OvJ	16,4	2,6	4,3	4,1	2,7	1,5	1,4	1,4

* De instroom is excl. overdracht naar andere parketten, maar incl. overdracht naar andere organisaties

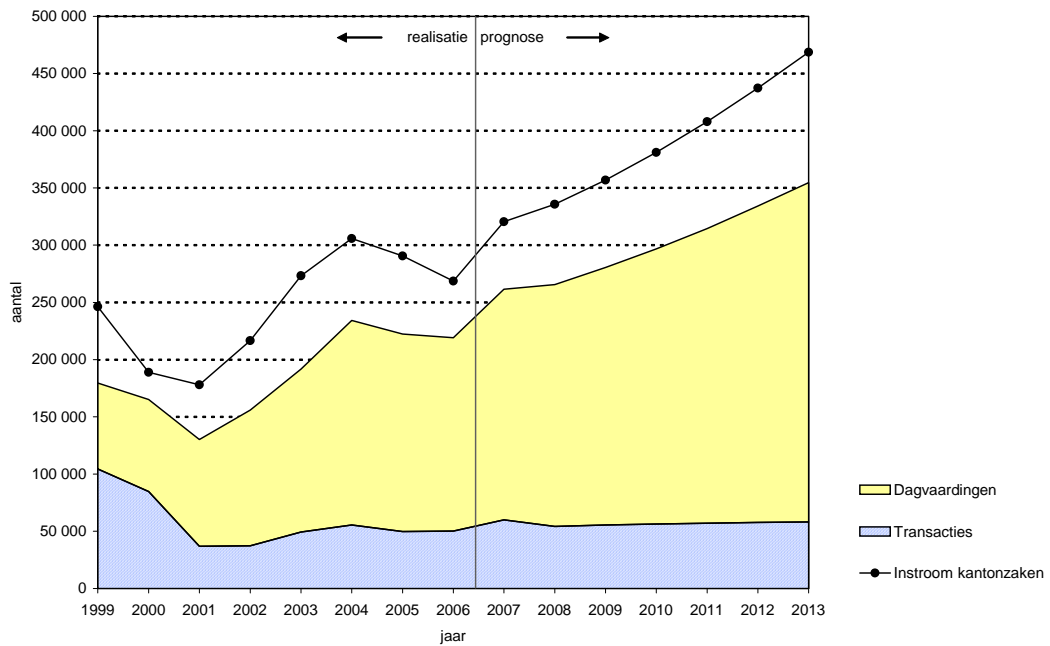
- De instroom bij het OM van rechtbankzaken zal stijgen met bijna 7 procent als gevolg van de toename van het aantal verdachten. Het aantal dagvaardingen zal evenredig stijgen in de periode 2007-2013. Het aantal transacties in rechtbankzaken zal naar verwachting met circa 7 procent stijgen in deze periode (zie figuur 5.2).
- De instroom bij het OM van kantonzaken zal stijgen met circa 22 procent in de periode 2007-2013 (zie figuur 5.3). De instroom van het aantal dagvaardingen stijgt eveneens in deze orde van grootte, namelijk met circa 21 procent. Circa 30 procent van de CJIB transacties wordt niet betaald en stroomt alsnog in als kantonzaak bij het OM. Dit is tweederde van de instroom van het OM. De rest wordt rechtstreekse bij het OM aangeleverd.
- Het aantal transacties zal in de periode 2007-2013 naar verwachting stijgen met circa 7 procent (zie figuur 5.3).
- De stijging van het aantal kantonzaken dat direct wordt aangeleverd bij het OM wordt bepaald door de mannelijke bevolking van 18 tot en met 29 jaar, de werkzame beroepsbevolking, het aantal allochtonen van 12-17 jaar, de bevolking van 12-17 jaar en het aantal werklozen.
- Het aantal beroepen op de Officier van Justitie in WAHV-zaken zal naar verwachting in de periode 2007-2013 stijgen met ongeveer 16 procent. (zie figuur 5.4).

Figuur 5.2 Instroom en afdoeningen OM in rechtbankzaken, 1999-2013*

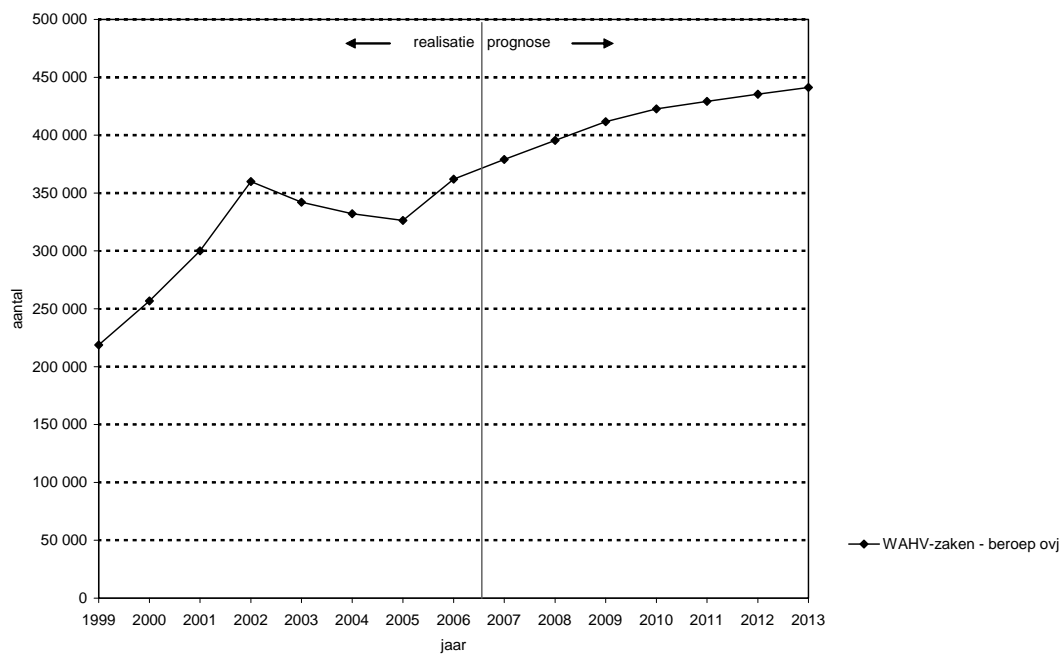
Bron realisatiecijfers: OM-data, bewerking WODC

Figuur 5.3 Instroom en afdoeningen OM in kantonzaken, 1999-2013*

Bron realisatiecijfers: OM-data, bewerking WODC

Figuur 5.4 Beroep op de OvJ in WAHV-zaken , 1999-2013*

Bron realisatiecijfers: CJIB, bewerking WODC

5.2 Opmerking

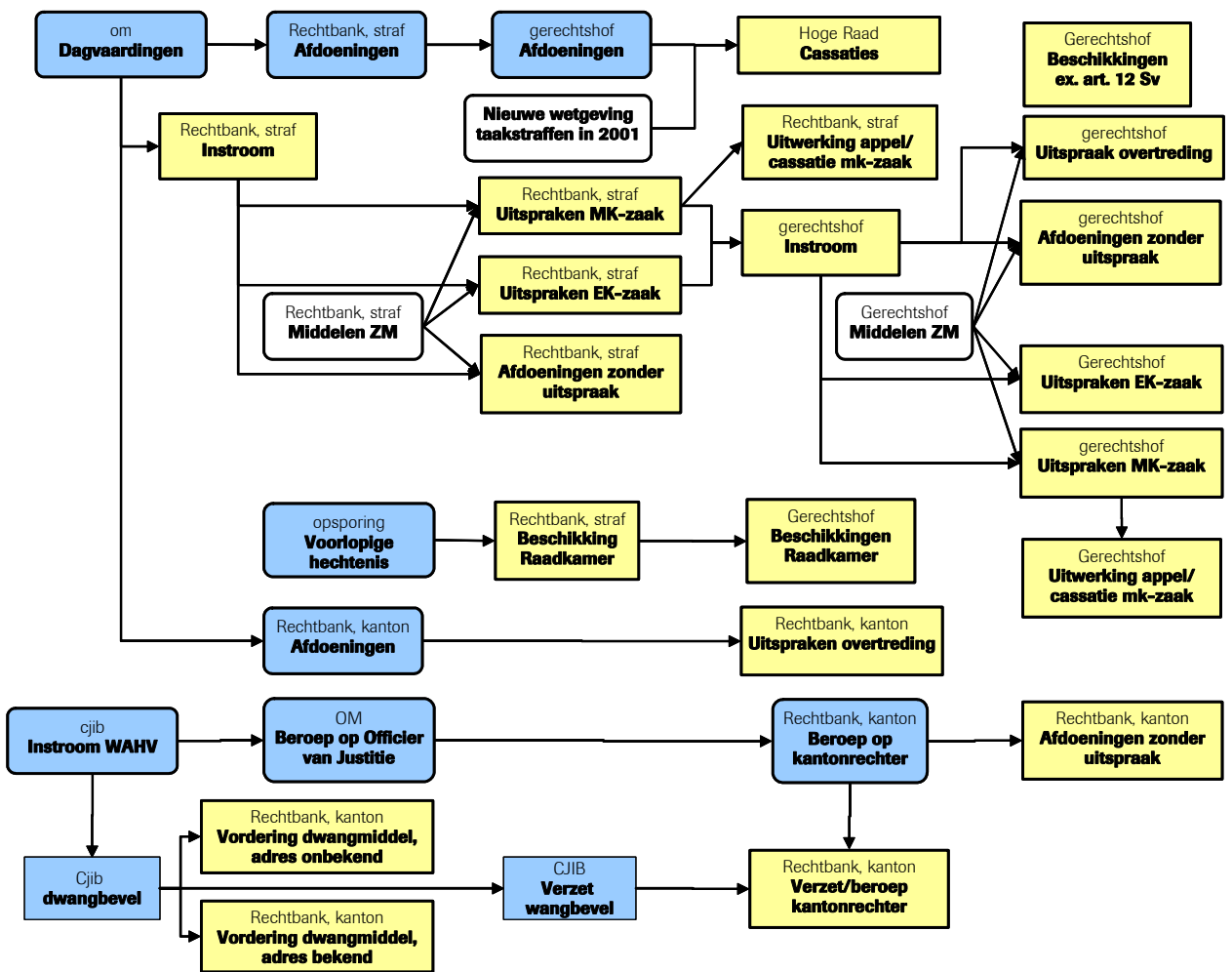
— De OM-afdoening is nog niet verwerkt in de ramingen.

6 Rechtspraak

6.1 Strafrechtspraak

Een deel van de zaken die zijn ingestroomd bij het OM, wordt voor de rechter gebracht. Vervolgens zal de rechter een uitspraak doen. Er kunnen meerdere uitspraken in één zaak worden gedaan, bijvoorbeeld een schuldigverklaring en een ontnemingsmaatregel. Zowel de Officier van Justitie als de verdachte kan in hoger beroep gaan bij het gerechtshof of in cassatie bij de Hoge Raad. Figuur 6.1 geeft schematisch weer hoe het model is opgebouwd en welke factoren voor- spellers zijn van strafrechtspraak.

Figuur 6.1 Strafrechtspraak in het PMJ

6.1.1 Verwachting tot en met 2013

Tabel 6.1 geeft een cijfermatig overzicht van de beleidsneutrale ramingen op het gebied van de strafrechtspraak. De effecten van recentelijk ingezet en/of nieuw beleid zijn niet verwerkt in deze ramingen.

Tabel 6.1 Verwachte ontwikkelingen in de strafrechtspraak, procentuele verandering 2007-2013

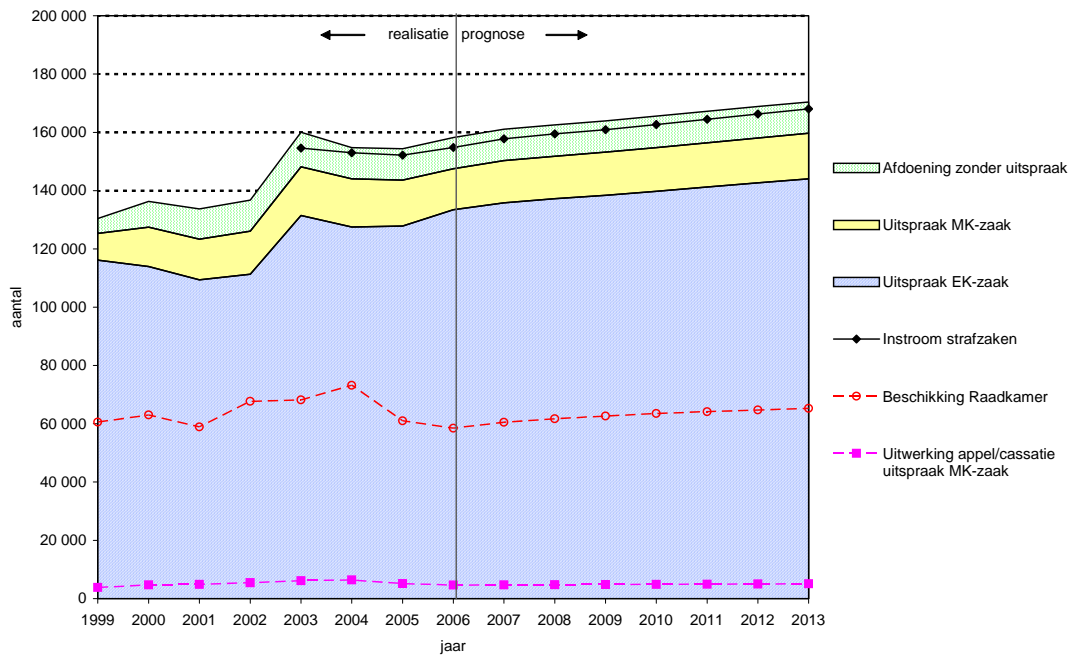
	2007-2013	2007-2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	<i>totaal</i>	<i>gemiddeld</i>	<i>ten opzichte van voorafgaande jaar</i>					
<i>Rechtbankzaken</i>								
Ingekomen strafzaken	6,5	1,1	1,1	0,9	1,1	1,1	1,1	1,1
afdoening zonder uitspraak	0,2	0,0	0,2	0,2	0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Uitspraak MK-zaak incl. ontnemingsvordering	8,0	1,3	1,3	1,1	1,3	1,3	1,3	1,3
Uitspraak EK-zaak incl. ontnemingsvordering	6,1	1,0	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0
beschikking Raadkamer	7,8	1,3	1,9	1,6	1,4	0,9	0,9	0,8
uitwerking appel/cassatie uitspraak MK-zaak	8,0	1,3	1,3	1,1	1,3	1,3	1,3	1,3
<i>Kantonzaken</i>								
Uitspraak overtreding	16,9	2,6	0,9	1,9	3,0	2,9	3,3	3,8
afdoening WAHV-zaak - vordering dwangmiddel, adres bekend	16,3	2,5	4,3	4,0	2,7	1,5	1,4	1,3
afdoening WAHV-zaak - vordering dwangmiddel, adres onbekend	8,7	1,4	2,4	2,2	1,5	0,8	0,8	0,7
afdoening WAHV-zaak - beroep/ verzet	13,7	2,2	3,7	3,6	2,3	1,2	1,1	1,1
afdoening zonder uitspraak	-0,6	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
<i>Hofzaken</i>								
Ingekomen strafzaken	6,2	1,0	1,0	0,9	1,0	1,1	1,1	1,0
Beschikking Raadkamer	37,3	5,4	6,6	6,0	5,7	5,0	4,8	4,6
beschikking art. 12 SV	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uitspraak MK-zaak incl. ontnemingsvordering	9,6	1,5	1,7	1,4	1,5	1,6	1,6	1,5
Uitspraak EK-zaak incl. ontnemingsvordering	20,9	3,2	3,9	3,0	3,0	3,1	3,2	3,1
uitwerking appel/cassatie uitspraak MK-zaak	9,6	1,5	1,7	1,4	1,5	1,6	1,6	1,5
afdoening zonder uitspraak	23,9	3,6	4,3	3,6	3,6	3,5	3,5	3,4
Uitspraak overtreding	24,5	3,7	4,7	3,5	3,5	3,6	3,6	3,5
<i>Hoge Raad</i>								
aantal cassaties in strafzaken	1,7	0,3	-0,8	0,4	0,6	0,5	0,5	0,5

Rechtbank

- De instroom van strafzaken bij de rechtbank zal met ruim 6 procent toenemen in de periode 2007-2013 als gevolg van de stijging in het aantal dagvaardingen.
- Doordat de instroom bij de rechtbank stijgt, zal ook het aantal uitspraken in enkelvoudige-kamerzaken (EK-zaken) en meervoudige-kamerzaken (MK-zaken) stijgen met respectievelijk 6 en 8 procent in de periode 2007-2013.
- De stijging van het aantal uitspraken in MK-zaken heeft tot gevolg dat er ook meer MK-zaken moeten worden uitgewerkt. Het aantal uitwerkingen van de MK-uitspraken groeit met 8 procent in de periode 2007-2013.
- Het aantal beschikkingen van de raadkamer van de rechtbank zal met bijna 8 procent stijgen als gevolg van de te verwachten stijging van het aantal voorlopige hechtenissen in de periode 2007-2013.

Figuur 6.2 geeft de verwachte ontwikkelingen weer, waarbij 2006 het laatst bekende realisatiejaar is.

Figuur 6.2 Uitspraken in rechtbankzaken, 1999-2013*

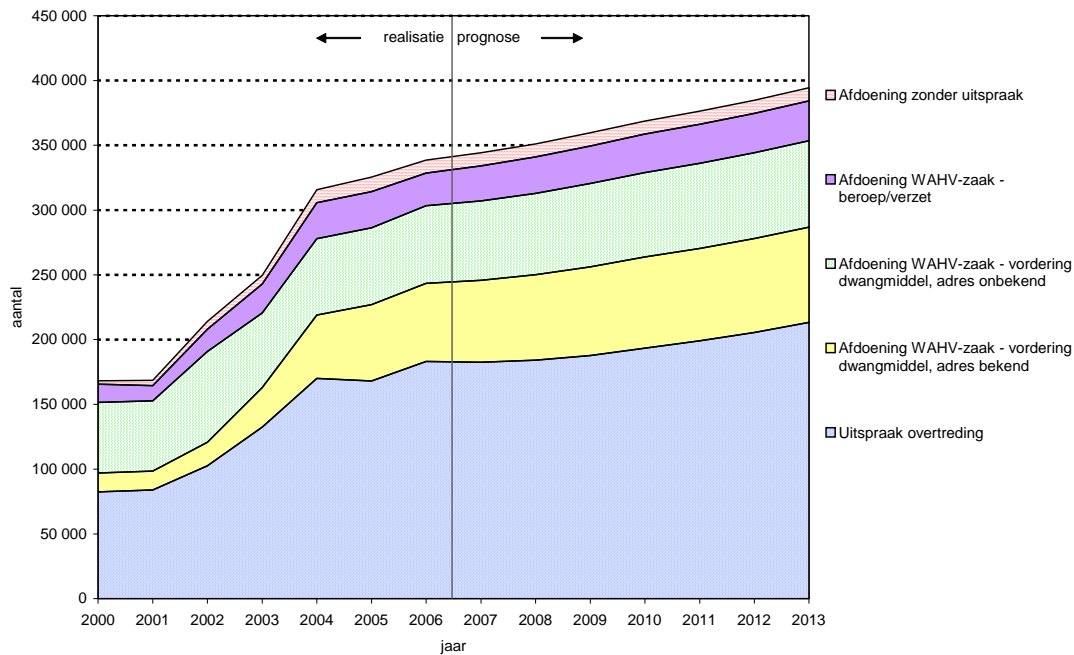
Bron realisatiecijfers: Rvdr, bewerking WODC

Kantonzaken

- Het aantal vorderingen van een dwangmiddel in WAHV-zaken zonder en met bekend adres zal stijgen met percentages variërend van ongeveer 9 tot 16 procent in de periode 2007-2013 als gevolg van de toename van het aantal WAHV-zaken.
- Het aantal uitspraken van overtredingen zal stijgen met 17 procent in deze periode door de toegenomen instroom van kantonzaken bij het OM.

Figuur 6.3 geeft de verwachte ontwikkelingen weer, waarbij 2006 het laatst bekende realisatiejaar is.

Figuur 6.3 Uitspraken in kantonzaken, 1999-2013

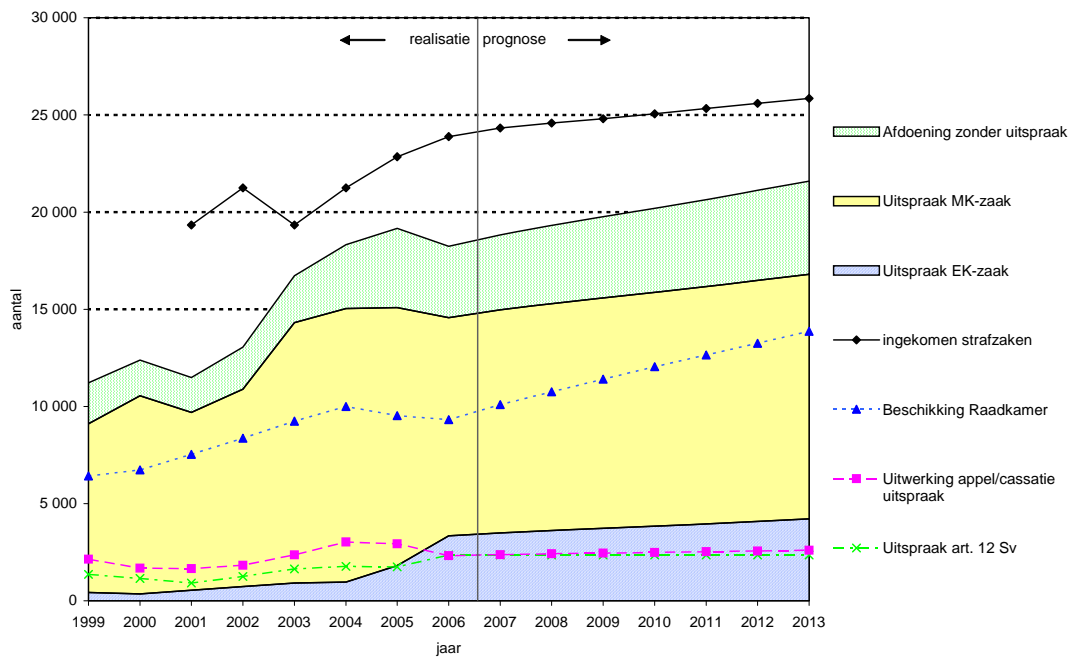
Bron realisatiecijfers: Rvdr, bewerking WODC

Gerechtshof

- De instroom van zaken bij het gerechtshof stijgt met ongeveer 6 procent in de periode 2007-2013 als gevolg van het toegenomen aantal uitspraken in rechtbankzaken.
- Het aantal beschikkingen van de raadkamer van het gerechtshof stijgt met 37 procent in de periode 2007-2013. Dit is het resultaat van het toenemend aantal raadkamerzaken bij de rechtbank.
- Het aantal beschikkingen op grond van art. 12 SV blijft op hetzelfde niveau als 2006 omdat er geen statistisch significante ontwikkeling kon worden vastgesteld.
- Zowel het aantal uitspraken in MK-zaken en de uitwerkingen hiervan stijgen met ruim 9 procent in de periode 2007-2013. Het aantal uitspraken in EK-zaken stijgt eveneens in deze periode, maar dan met circa 21 procent. Beide stijgingen zijn het gevolg van de toegenomen instroom.
- Uitspraken betreffende overtredingen zullen in deze periode naar verwachting stijgen met bijna 25 procent als gevolg van de toegenomen instroom.
- Het aantal afdoeningen zonder uitspraak stijgt met circa 24 procent in de periode 2007-2013 als gevolg van de toegenomen instroom.

Figuur 6.4 geeft de verwachte ontwikkelingen weer, waarbij 2006 het laatst bekende realisatiejaar is.

Figuur 6.4 Uitspraken in hofzaken, 1999-2013

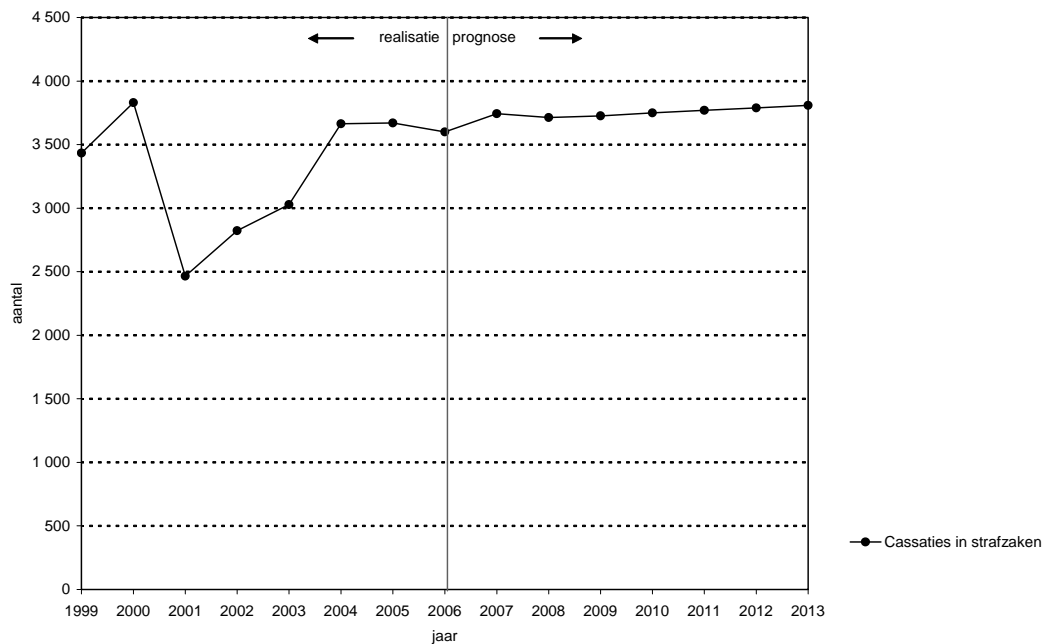

Bron realisatiecijfers: Rvdr, bewerking WODC

Hoge Raad

— De instroom van het aantal cassaties in strafzaken bij de Hoge Raad zal in de periode 2007-2013 met bijna 2 procent toenemen door het gestegen aantal afdoeningen bij het gerechtshof (zie figuur 6.5).

Figuur 6.5 Instroom van cassatieverzoeken in strafzaken bij de Hoge Raad, 1999-2013*

Bron realisatiecijfers: Rvdr, bewerking WODC

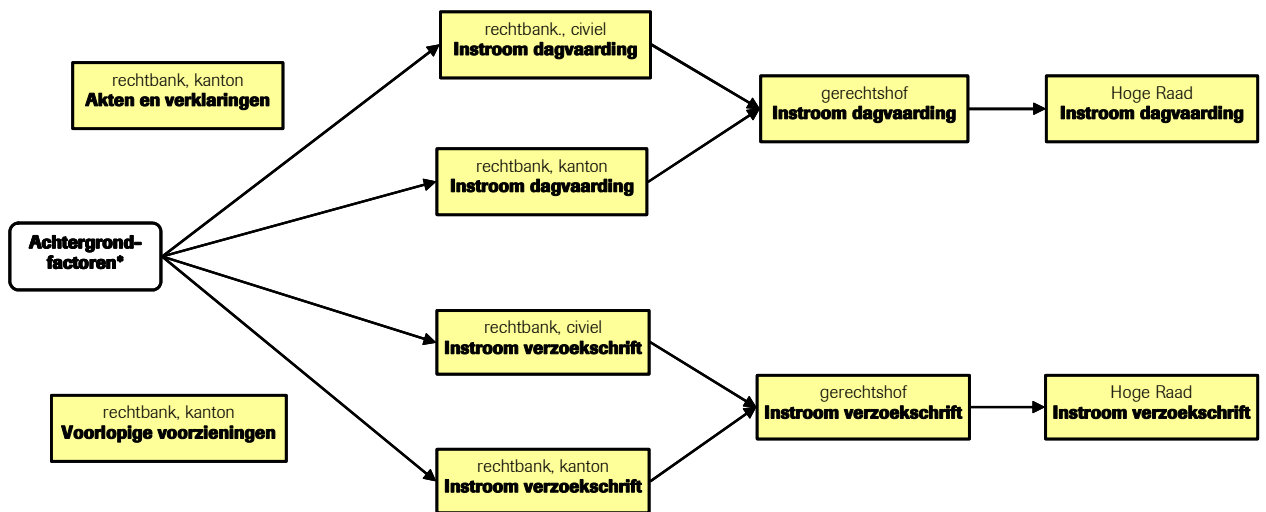
6.1.2 Opmerkingen

- De raming van de beschikkingen op grond van art. 12 SV is een trendextrapolatie.
- Instroom kantonzaken is nog niet in het model opgenomen in verband met het geringe aantal waarnemingen wat hiervoor beschikbaar is.
- Het verschil tussen dagvaardingen en instroom bij de rechtbank wordt vooral verklaard door de nietigverklaringen. Een zaak waarin de dagvaarding in eerste instantie wordt nietig verklaard en vervolgens opnieuw wordt gedagvaard, telt voor het OM als één zaak en voor de Raad voor de rechtspraak als twee uitspraken.

6.2 Civiele rechtspraak

Indien twee of meer private partijen (burgers, bedrijven, organisaties) een conflict hebben en zij er onderling niet uitkomen, kunnen zij een beroep doen op de civiele rechter. Binnen de gerechtelijke procedures is onderscheid te maken tussen bodemprocedures ingeleid door een dagvaarding, verzoekschriftprocedures en kort gedingen. Deze leiden tot uitkomsten met een verschillende juridische status: respectievelijk vonnis, beschikking en voorlopige voorziening. Vooralsnog wordt in het PMJ alleen de instroom gemodelleerd en nog niet de uitstroom. Bij de sector kanton van de rechtbank worden zaken die instromen via een dagvaarding onderscheiden naar de zaakstypen huur, arbeid en overig handel. Bij de verzoekschriften is daarnaast nog een categorie familiezaken. Verder wordt de instroom van voorlopige voorzieningen en akten en verklaringen geraamd. Bij de sector civiel van de rechtbank wordt de instroom van dagvaardingszaken verder onderverdeeld in de categorieën kort geding en handel. Bij de zaken die instromen via een verzoekschrift wordt onderscheid gemaakt in de categorieën echtscheiding, bijstand, BOPZ, overig familie, insolventierekosten, overig handel, uitgesproken insolventies en presidentenrekenen. Figuur 6.6 geeft schematisch weer hoe het model is opgebouwd en welke factoren voor- spellers zijn van de civiele rechtspraak.

Figuur 6.6 Civiele rechtspraak in het PMJ

* Zie figuur 2.2 voor een overzicht van de relevante achtergrondfactoren.

6.2.1 Verwachting tot en met 2013

Tabel 6.2 geeft een cijfermatig overzicht van de beleidsneutrale ramingen op het gebied van de civiele rechtspraak. De effecten van recentelijk ingezet en/of nieuw beleid zijn niet verwerkt in deze ramingen. Uitgangspunt van de prognoses zijn de voorlopige cijfers over 2007.

Tabel 6.2 Verwachte ontwikkelingen in de civiele rechtspraak, procentuele verandering 2007-2013

	2007-2013	2007-2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	<i>totaal</i>	<i>gemiddeld</i>	<i>ten opzichte van voorafgaande jaar</i>					
<i>Rechtbank sector kanton</i>	29,4	4,4	0,7	5,6	4,8	5,1	5,1	5,2
dagvaardingen	33,3	4,9	1,0	6,3	5,4	5,6	5,6	5,7
verzoekschriften	38,3	5,6	0,5	7,3	6,1	6,6	6,5	6,5
akten en verklaringen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
voorlopige voorzieningen	-1,0	-0,2	-0,4	-0,3	-0,2	-0,1	0,0	0,0
<i>Rechtbank sector civiel</i>	17,9	2,8	0,4	2,7	2,5	3,6	3,7	3,9
dagvaardingen	12,6	2,0	0,2	3,4	2,1	1,7	2,3	2,3
verzoekschriften	19,1	3,0	0,5	2,6	2,6	4,0	4,1	4,2
<i>Gerechtshof</i>	20,3	3,1	0,2	2,9	3,2	4,0	4,2	4,4
dagvaardingen	1,5	0,3	-2,5	0,1	0,9	0,9	1,1	1,1
verzoekschriften	39,1	5,6	2,9	5,6	5,3	6,6	6,7	6,9
<i>Hoge Raad</i>	0,1	0,01	-2,7	-0,1	0,3	0,8	0,9	1,0
Dagvaardingen	-1,5	-0,2	-3,0	-0,4	0,4	0,4	0,5	0,6
Verzoekschriften	2,3	0,4	-2,2	0,3	0,1	1,3	1,4	1,5

Sector kanton

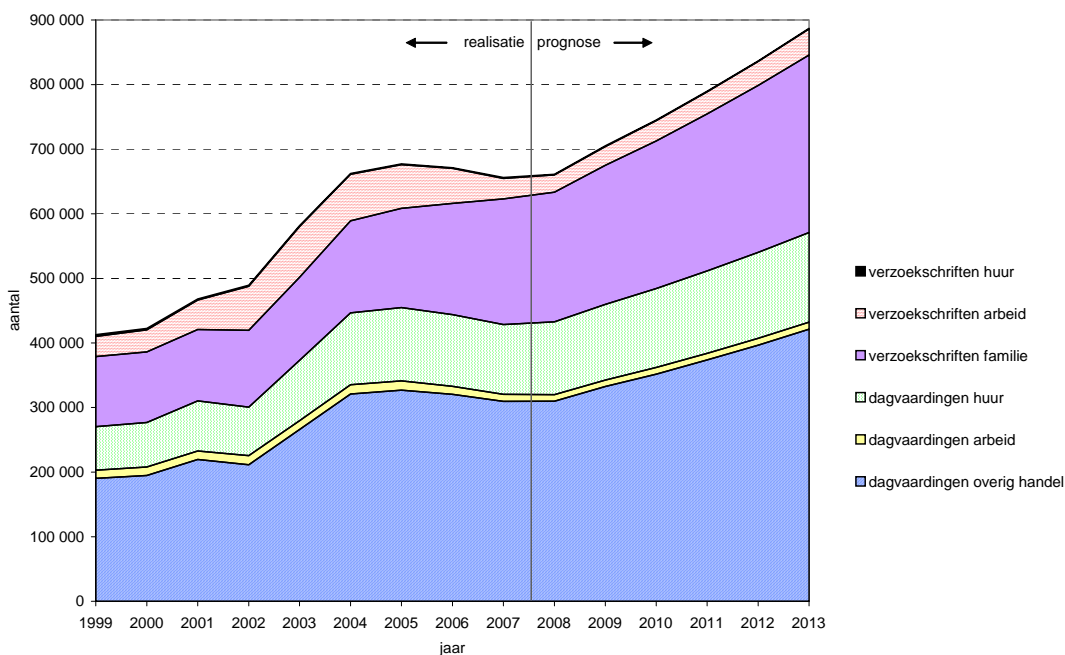
- Het aantal civiele zaken dat instroomt bij de sector kanton van de rechtbanken stijgt in de periode 2007-2013 met 29 procent. De instroom van zaken ingeleid via een verzoekschrift stijgt sterker (38 procent) dan de instroom van zaken ingeleid via een dagvaarding (33 procent). De groei van de totale

instroom van kantonzaken wordt nog enigszins getemperd doordat voor akten en verklaringen en voorlopige voorzieningen geen toename van de instroom wordt voorspeld. Voor deze categorieën is overigens nog geen verklaringsmodel beschikbaar.

- De groei van het aantal dagvaardingen in de periode 2007-2013 hangt vooral samen met de economische ontwikkelingen. Zo stijgt het aantal werkloosheidsuitkeringen vanaf 2009, na een aantal jaren van daling. Ook historische trendmatige ontwikkelingen die in het model niet met behulp van achtergrondfactoren kunnen worden verklaard, spelen een rol in de groei van de instroom.
- De groei van het aantal verzoekschriften bij de sector kanton ligt vooral aan een forse stijging van de instroom van familiezaken in de tweede helft van de prognoseperiode. Ook hier is de toename van het aantal werkloosheidsuitkeringen vanaf 2009 van belang, versterkt door een toename van de bevolkingsdichtheid en niet nader te verklaren historische trendmatige ontwikkelingen.

Figuur 6.7 laat de ontwikkeling van de instroom bij de sector kanton van de rechtbank zien per zaakstype, exclusief de voorlopige voorzieningen en akten en verklaringen.

Figuur 6.7 Instroom rechtbank sector kanton naar zaakstype, 1999-2013

Bron realisatiecijfers: CBS, Rvdr; bewerking: WODC/Rvdr

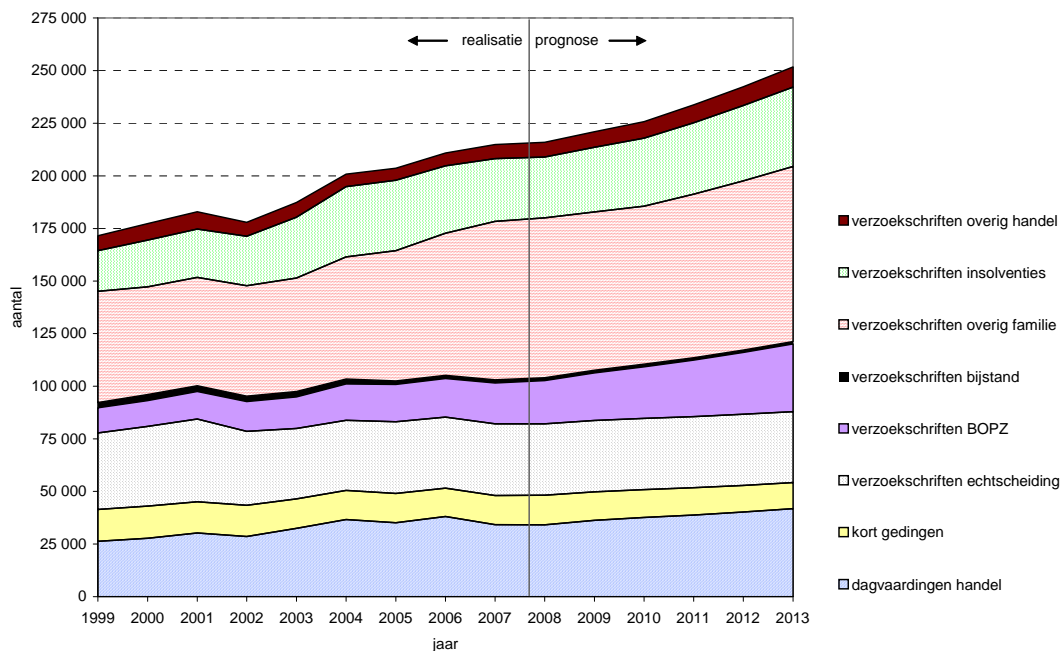
Sector civiel

- Het aantal zaken dat instroomt bij de sector civiel van de rechtbanken stijgt in de periode 2007-2013 met 18 procent. De groei is sterker bij zaken die instromen via een verzoekschrift (19 procent) dan bij zaken die instromen via een dagvaarding (13 procent).

- Het aantal dagvaardingen handel groeit fors als gevolg van de economische ontwikkeling.
- De daling van het aantal kort gedingen ten opzichte van 2007 hangt samen met een daling van het aantal werkloosheidsuitkeringen vanaf 2009. Een dalende historische trend versterkt deze ontwikkeling.
- Bij de verzoekschriften valt vooral de groei van BOPZ-zaken (66 procent) op. Bij de andere zaakstypen is een groei te zien die varieert van 11 tot 43 procent, met uitzondering van de civiele bijstandszaken, waarvan de instroom in de periode 2007-2013 met bijna een derde afneemt. Ook hier hangen de verwachte ontwikkelingen vooral samen met de economische situatie, in combinatie met een stijgende historische trend die niet nader met behulp van maatschappelijke factoren kan worden verklaard.

Figuur 6.8 toont de ontwikkeling van de instroom bij de sector civiel van de rechtbank per zaakstype, exclusief de uitgesproken insolventies en presidentenrekenen. Figuur 6.9 toont de ontwikkeling van de instroom van dagvaardingen en verzoekschriften in eerste aanleg bij de sectoren kanton en civiel van de rechtbank.

Figuur 6.8 Instroom rechtbank sector civiel naar zaakstype, 1999-2013

Bron realisatiecijfers: CBS, Rvdr, bewerking: WODC/Rvdr

Figuur 6.9 Instroom civiele zaken in eerste aanleg, 1999-2013

Bron realisatiecijfers: CBS, Rvdr; bewerking: WODC/Rvdr

Gerechtshof

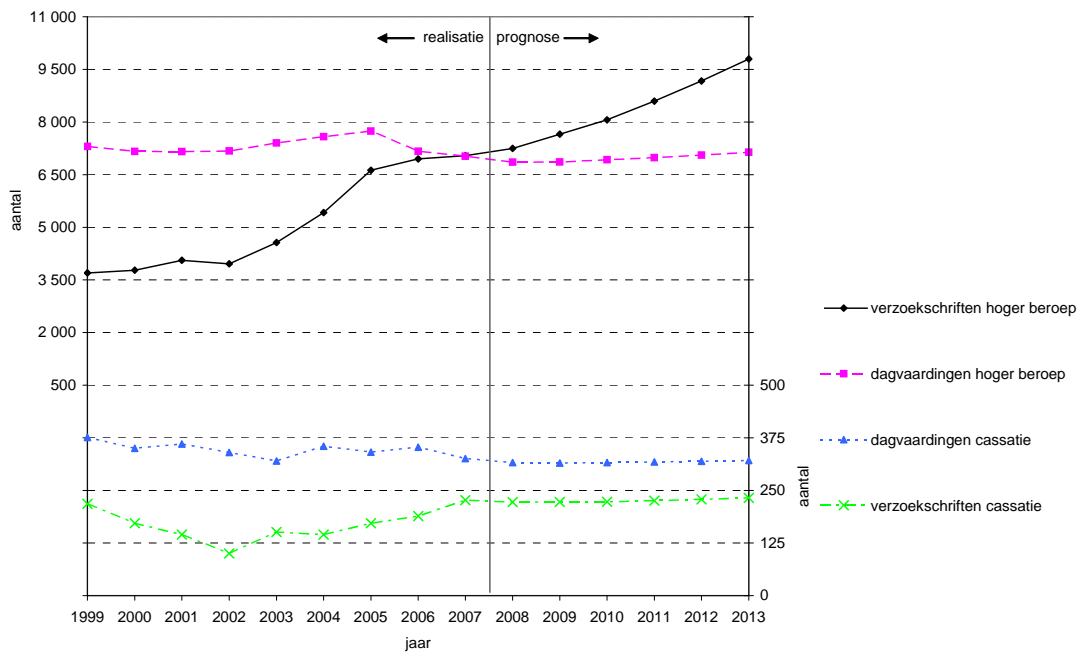
- De totale instroom van civiele zaken in hoger beroep zal in de periode 2007-2013 naar verwachting met 20 procent stijgen. De stijging komt vrijwel geheel voor rekening van de hoger beroepszaken ingeleid via een verzoekschrift (39 procent). De instroom van dagvaardingszaken laat over deze periode een lichte groei van 1,5 procent zien.
- In 2007 is het aantal zaken dat bij de gerechtshoven instroomt via een verzoekschrift vrijwel gelijk aan het aantal zaken dat instroomt via een dagvaarding. Tot en met 2013 wordt een verdere stijging van de instroom van verzoekschriften verwacht als gevolg van een verwachte groei van de appelratio, ofwel de verhouding tussen de uitstroom in eerste aanleg en de instroom in hoger beroep. Bij de dagvaardingen daalt de instroom van hoger beroepszaken in eerste instantie, om vanaf 2009 weer licht te stijgen.

Hoge Raad

- De totale instroom van civiele zaken in cassatie zal in de periode 2007-2013 naar verwachting vrijwel gelijk blijven. Zowel voor dagvaardingen als verzoekschriften wordt in de eerste jaren een daling voorspeld, waarna de instroom weer licht zal toenemen. De instroom van dagvaardingszaken daalt over de hele periode met 1,5 procent, terwijl de instroom van verzoekschriften met ruim 2 procent toe zal nemen tussen 2007 en 2013. Deze toename treedt op ondanks dalende appelratio's voor civiele cassatiezaken. De sterke toename van het aantal civiele zaken dat via een verzoekschrift bij de gerechtshoven in- en uitstroomt, is hier debet aan.

Figuur 6.10 geeft de instroom van civiele zaken in hoger beroep en cassatie weer.

Figuur 6.10 Instroom civiele zaken in hoger beroep en cassatie, 1999-2013

Bron realisatiecijfers: CBS, Rvdr, bewerking: WODC/Rvdr

6.2.2 Opmerkingen

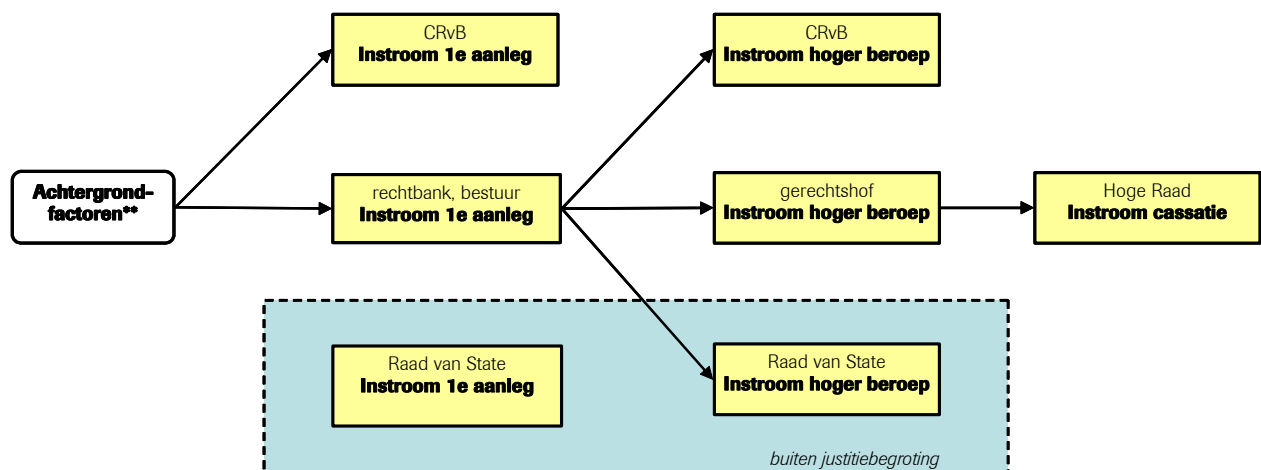
- Voorlopige realisatiecijfers over 2007 zijn geconstrueerd op basis van gegevens over de eerste acht maanden van dat jaar.
- De voorlopige voorzieningen in de sector kanton worden geraamd met behulp van trendextrapolatie.
- Bij de akten en verklaringen in de sector kanton wordt vanwege het grillige verloop in de laatste realisatiejaren voor de hele periode 2007-2013 uitgegaan van een constant instroomniveau.
- Voor de instroom van kantonzaken in de categorie ‘verzoekschriften overig handel’ en civiele rechtbankzaken in de categorie ‘verzoekschriften bijstand’ wordt trendextrapolatie gehanteerd.
- De raming van de verzoekschriftencategorie ‘echtscheiding’ in de sector civiel komt tot stand door de ontwikkeling gelijk te veronderstellen aan de geraamde ontwikkeling van het aantal van echt scheidende personen.
- De raming van de verzoekschriftencategorie ‘uitgesproken insolventies’ in de sector civiel komt tot stand door de ontwikkeling gelijk te veronderstellen aan de geraamde ontwikkeling van de insolventierekosten.
- De instroom van de verzoekschriftencategorieën ‘presidentenrekestes’ in de sector civiel wordt geraamd met behulp van trendextrapolatie.

6.3 Bestuursrechtspraak

Indien een (rechts)persoon een conflict heeft met een bestuursorgaan over een door het bestuursorgaan genomen besluit, kan bezwaar worden gemaakt bij dat orgaan. Tegen een besluit op bezwaar kan vervolgens beroep worden ingesteld. Wanneer, via deze beroepsprocedure, een onafhankelijke rechter om een oor-

deel wordt gevraagd over de rechtmatigheid van besluiten, spreken we van bestuursrechtspraak. In het PMJ wordt de instroom bij de bestuursrechter gemodelleerd. De organisatie van de bestuursrechtspraak wijkt iets af van de rechtspraak in het kader van het strafrecht en civiel recht: niet alle zaken stromen in eerste aanleg in bij de rechtbank, en niet voor alle zaakstypen is hoger beroep mogelijk. Figuur 6.11 geeft schematisch weer hoe het model is opgebouwd en welke factoren voorspellers zijn van de bestuursrechtspraak. In het model wordt onderscheid gemaakt tussen voorlopige voorzieningen (totaal) en bodemzaken van verschillende typen: ambtenarenzaken, sociale verzekeringszaken, bijstandzaken, ex-AROB-zaken, en verder belastingzaken (bij rechtbanken en hoven) en pensioenzaken (bij de Centrale Raad van Beroep). De afdeling rechtspraak van de Raad van State valt buiten de begroting van het ministerie van Justitie. Daarom worden de daar behandelde zaken, zoals de hoger beroepen in ex-AROB-zaken, buiten dit overzicht gehouden. De zaken die worden behandeld door het College van Beroep in het bedrijfsleven worden wel door justitie gefinancierd, maar zijn (nog) geen onderdeel van het PMJ.

Figuur 6.11 Bestuursrechtspraak in het PMJ*

* Per 1 januari 2005 is de belastingrechtspraak grondig herzien. Dit schema geeft de gang van zaken vanaf 2005 weer.

** Zie figuur 2.2 voor een overzicht van de relevante achtergrondfactoren.

6.3.1 Verwachting tot en met 2013

Tabel 6.3 geeft een cijfermatig overzicht van de beleidsneutrale ramingen op het gebied van de bestuursrechtspraak. De effecten van recentelijk ingezet en/of nieuw beleid zijn niet verwerkt in deze ramingen. Uitgangspunt van de prognoses zijn de geschatte aantallen civiele zaken in 2007.

Tabel 6.3 Verwachte ontwikkelingen in de bestuursrechtspraak, procentuele verandering 2007-2013

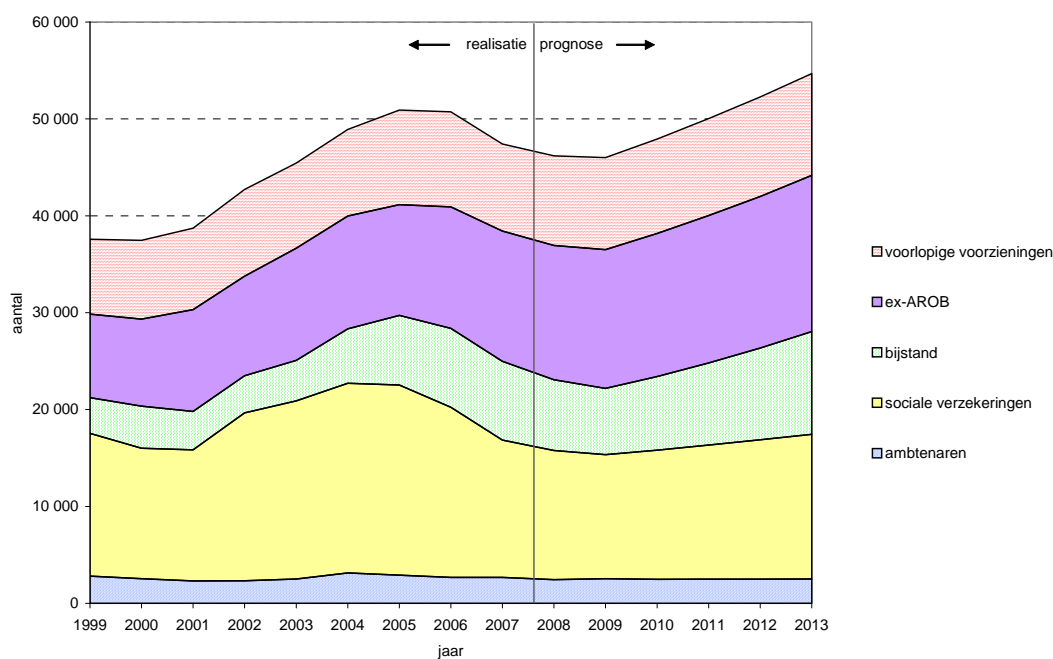
	2007-2013	2007-2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	<i>totaal</i>	<i>gemiddeld</i>	<i>ten opzichte van voorafgaande jaar</i>					
<i>Rechtbank sector bestuur</i>								
Totale instroom (excl. belastingzaken)	15,3	2,4	-2,6	-0,4	4,2	4,4	4,5	4,6
<i>Rechtbank/gerechtshof</i>								
Belastingzaken, 1 ^e aanleg	34,2	5,0	7,2	5,7	4,9	4,4	4,0	3,9
<i>Gerechtshof</i>								
Belastingzaken, hoger beroep	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Centrale Raad van Beroep</i>								
Totale instroom	9,8	1,6	-7,2	-3,1	4,7	5,1	5,2	5,4

Rechtbank

- De totale instroom van bestuurszaken (exclusief belastingzaken) bij de rechtbanken zal in de periode 2007-2013 naar verwachting met 15 procent stijgen. In de eerste twee jaar wordt een daling voorzien.
- Binnen deze groep zaken is de stijging het sterkst bij de bijstandszaken, de ex-AROB-zaken en de voorlopige voorzieningen. Trendmatige ontwikkelingen spelen hierbij een belangrijke rol.
- De afnemende werkloosheid in de eerste jaren brengt tot 2009 een daling van het aantal sociale verzekeringszaken en bijstandszaken met zich mee; daarna gaat de werkloosheid volgens de prognoses weer enigszins stijgen.

Figuur 6.12 geeft de ontwikkeling van de totale instroom van bestuurszaken (exclusief belastingzaken) bij de rechtbanken, per zaakstype.

Figuur 6.12 Instroom bestuurszaken rechtbanken (exclusief belastingzaken), 1999-2013

Bron realisatiecijfers: CBS, Rvdr; bewerking: WODC/Rvdr

Rechtbank/gerechtshof

- De instroom van belastingzaken in eerste aanleg bij rechtbanken (en gerechtshoven) zal in de periode 2007-2013 naar verwachting met een derde stijgen. Daarbij is ervan uitgegaan dat de vierjaarlijkse piek in de zaken als gevolg van de wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) vanwege de in 2007 ingevoerde jaarlijkse WOZ-waardering niet meer optreedt.

Gerechtshof

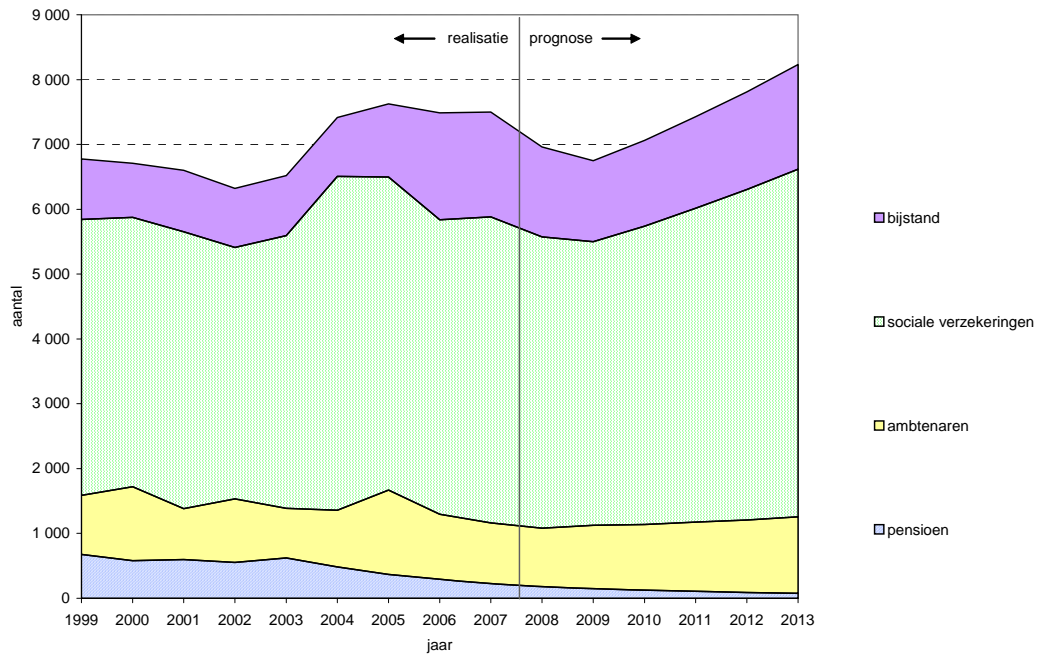
- De instroom van belastingzaken in hoger beroep is constant verondersteld op het niveau van 2007.

Centrale Raad van Beroep

- De instroom van bestuurszaken bij de Centrale Raad van Beroep (CRvB) ligt in 2013 naar verwachting 10 procent hoger dan in 2007. Tot 2009 is overigens een daling voorzien. Het aantal beroepszaken bij de CRvB hangt enerzijds samen met de instroom van zaken in eerste aanleg en anderzijds met de appelratio. De appelratio's laten bij bijstandszaken enige trendmatige daling zien, bij de ambtenarenzaken en de sociale verzekeringszaken enige trendmatige stijging. In combinatie met de ontwikkelingen in eerste aanleg leidt dit in de eerste jaren tot een daling van de instroom. Daarna overheerst het effect van stijgende instroom in de eerste lijn en de stijging van de appelratio's bij sociale verzekerings- en ambtenarenzaken.
- Binnen de groep van bestuurszaken bij de CRvB laten de relatief kleine groepen pensioenzaken en bijstandzaken een daling zien, terwijl de sociale verzekeringszaken en ambtenarenzaken een stijging vertonen. De pensioenzaken betreffen met name zaken rond uitkeringen aan oorlogsslachtoffers, die een sterke trendmatige daling laten zien.

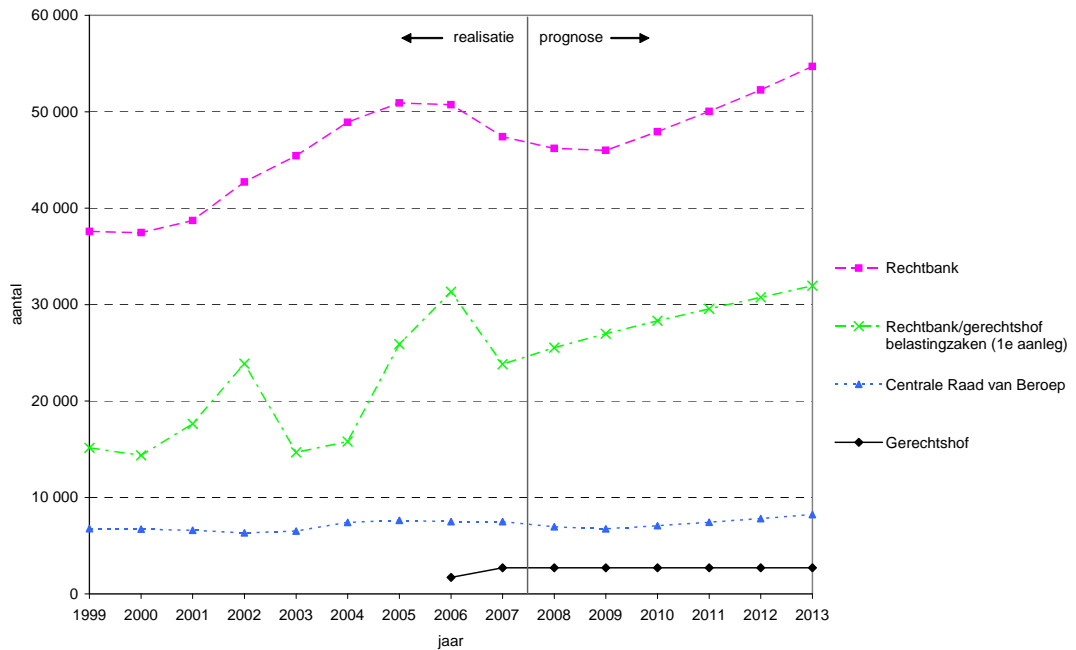
Figuur 6.13 brengt de ontwikkelingen bij de CRvB per zaakstype in beeld. Figuur 6.14 toont de ontwikkeling van de instroom van bestuurszaken bij de verschillende gerechten in de periode 1999-2013.

Figuur 6.13 Instroom bestuurszaken bij de Centrale Raad van Beroep, 1999-2013

Bron realisatiecijfers: CBS, Rvdr; bewerking: WODC/Rvdr

Figuur 6.14 Instroom bestuurszaken bij de verschillende gerechten, 1999-2013

Bron realisatiecijfers: CBS, Rvdr; bewerking: WODC/Rvdr

6.3.2 Opmerkingen

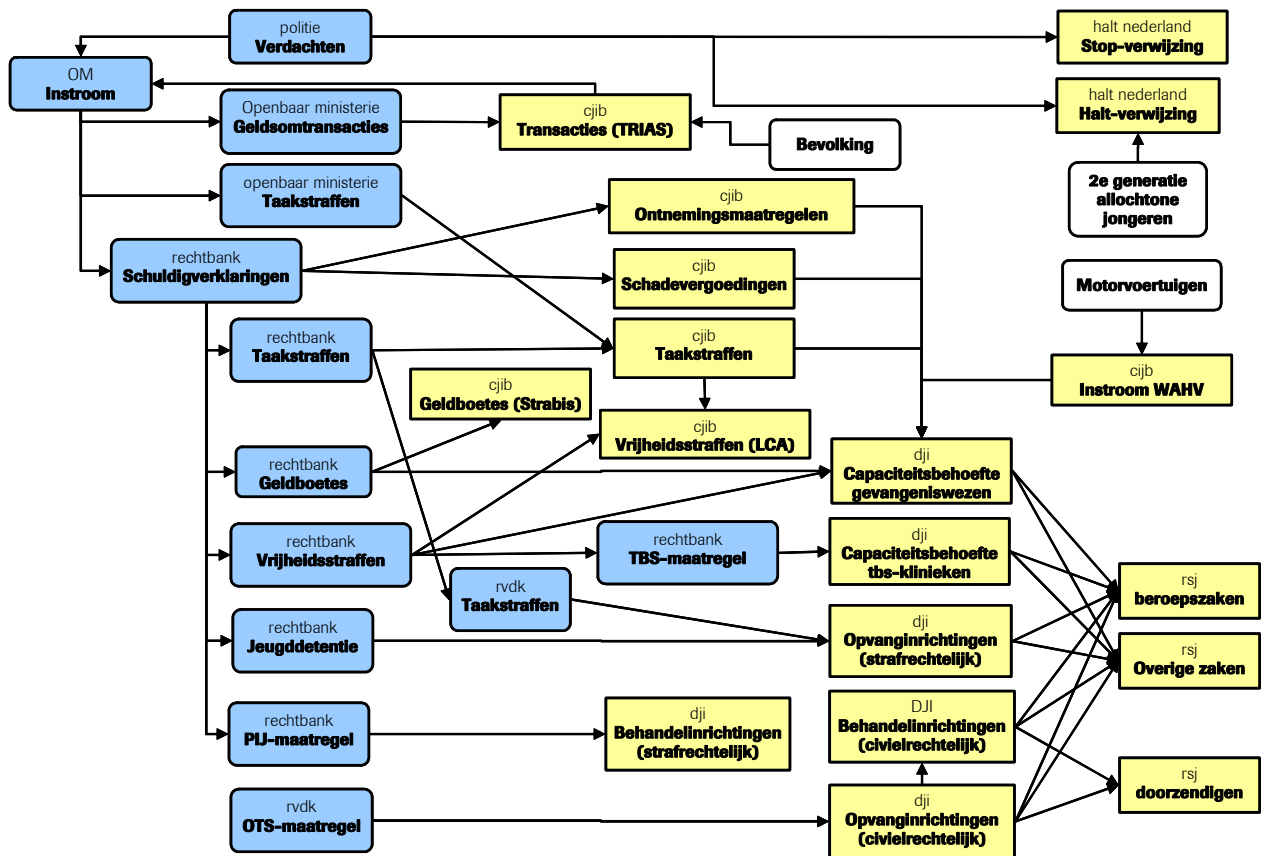
- Realisatiecijfers over 2007 zijn geconstrueerd op basis van gegevens over de eerste acht maanden van dat jaar.

- Vreemdelingenzaken zijn niet in PMJ opgenomen. De Stafdirectie Coördinatie Vreemdelingenketen maakt hiervoor ramingen met behulp van de zogenaamde Basisrekenmodellen.
- De instroom van zaken bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven is nog niet opgenomen in het PMJ.
- Trendmatige ontwikkelingen die niet worden verklaard door ontwikkelingen in de achtergrondfactoren zijn van groot belang in het PMJ. De prognoses bij ex-AROB-zaken, voorlopige voorzieningen, rijksbelastingzaken en overige belastingzaken (exclusief WOZ/OZB) komen geheel tot stand via trendextrapolatie. Bij andere typen zaken is de invloed van de economische conjunctuur nadrukkelijk aanwezig.
- De instroom van belastingzaken in hoger beroep bij de gerechtshoven kan niet op de gebruikelijke wijze via appelratio's worden gemodelleerd, vanwege de recente introductie (in 2005) van hoger beroep op dit gebied.
- Voor belastingzaken in cassatie is vanwege een gebrek aan voldoende realisatiecijfers nog geen raming te construeren.

7 Tenuitvoerlegging

Nadat het Openbaar Ministerie een transactie heeft aangeboden of de rechter een straf of maatregel heeft opgelegd, wordt deze sanctie door diverse instanties ten uitvoer gelegd. De vier belangrijkste sancties voor volwassenen zijn (on)voorwaardelijke vrijheidsstraf, taakstraf, boete en terbeschikkingstelling (tbs). De vier belangrijkste sancties voor minderjarigen zijn (on)voorwaardelijke jeugddetentie, taakstraf, boete en plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ). Daarnaast kan de rechter andere maatregelen opleggen, zoals bijvoorbeeld een ontnemingsmaatregel, een ISD-maatregel of een ontzegging van de rijbevoegdheid of een schadevergoedingsmaatregel. Deze sancties kunnen in combinatie met elkaar voorkomen. Minderjarige verdachten van een licht misdrijf die niet eerder met politie en justitie in aanraking zijn geweest kunnen door de politie worden doorverwezen naar een Halt-bureau. Verkeersboetes in het kader van de WAHV worden direct naar het CJIB doorgestuurd zonder tussenkomst van de Officier van Justitie of een rechter. De tenuitvoerlegging van korte vrijheidsstraffen en vervangende hechtenissen worden gecoördineerd door het Landelijke Coördinatiepunt Arrestatiebevelen (LCA). Indien gevangenen klachten hebben over hun verblijf in de cel, dan kunnen zij terecht bij Raad voor Strafrechtspleging en Jeugdbescherming (RSJ). Figuur 7.1 geeft schematisch weer hoe het model is opgebouwd en welke factoren voorspellers zijn van de tenuitvoerlegging. De feitelijke tenuitvoerlegging van taakstraffen gebeurt door de reclassering en komt in het desbetreffende hoofdstuk aan bod.

Figuur 7.1 Tenuitvoerlegging in het PMJ

7.1 Verwachting tot en met 2013

Tabel 7.1 geeft een cijfermatig overzicht van de beleidsneutrale ramingen op het gebied van de tenuitvoerlegging. De effecten van recentelijk ingezet en/of nieuw beleid zijn niet verwerkt in deze ramingen.

Tabel 7.1 Verwachte ontwikkelingen in de tenuitvoerlegging, procentuele verandering 2007-2013

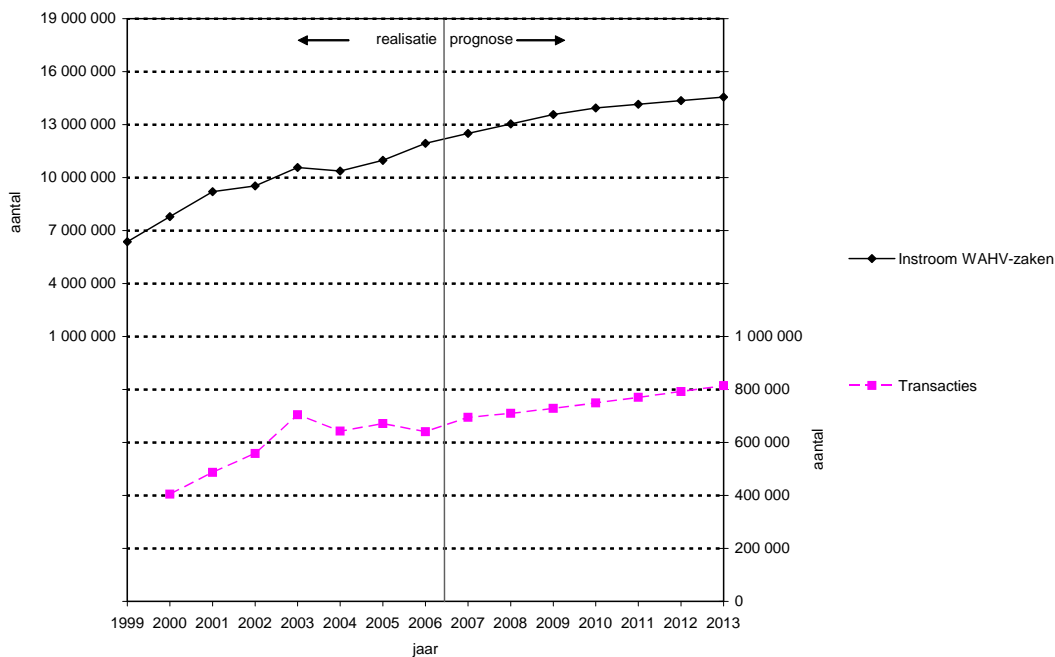
	2007-2013	2007-2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	<i>totaal</i>	<i>gemiddeld</i>	<i>ten opzichte van voorafgaande jaar</i>					
<i>Halt</i>								
Halt	18,4	2,9	2,6	2,4	2,8	3,1	3,1	3,1
Stop	1,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
<i>CJIB</i>								
Instroom WAHV-zaken	16,4	2,6	4,3	4,1	2,7	1,5	1,4	1,4
Instroom LCA	22,8	3,5	2,6	3,2	3,6	3,6	3,9	4,0
Instroom ontnemingsmaatregelen	5,9	1,0	1,3	0,9	0,8	0,9	0,9	0,9
Instroom schadevergoedingsmaatregelen	5,9	1,0	1,3	0,9	0,8	0,9	0,9	0,9
Instroom geldboetevonnissen	10,0	1,6	0,2	1,0	2,0	1,8	2,2	2,6
Instroom transacties	17,2	2,7	2,1	2,7	2,8	2,8	2,9	2,7
Instroom taakstraffen	18,7	2,9	3,2	3,0	2,9	2,8	2,7	2,6
Uitstroom WAHV-zaken	18,6	2,9	4,6	4,3	3,4	2,1	1,5	1,4
Uitstroom LCA	19,6	3,0	1,4	2,8	3,3	3,5	3,6	3,7
Uitstroom ontnemingsmaatregelen	8,6	1,4	1,8	1,5	1,2	1,2	1,3	1,3
Uitstroom schadevergoedingsmaatregelen	8,0	1,3	1,6	1,4	1,1	1,2	1,2	1,2
Uitstroom geldboetevonnissen	11,9	1,9	-0,3	0,9	2,2	2,5	2,7	3,2
Uitstroom transacties	18,9	2,9	5,0	2,2	2,5	2,6	2,6	2,6
Uitstroom taakstraffen	25,9	3,9	4,1	4,2	4,0	3,8	3,7	3,6
<i>DJI, volwassenen</i>								
Totale capaciteitsbehoefte GW incl. cap. marge (excl. vreemdelingenbewaring)	10,8	1,7	1,7	1,9	1,8	1,7	1,7	1,6
TBS-opleggingen	12,9	2,0	2,2	2,3	2,2	2,0	1,8	1,8
Capaciteitsbehoefte tbs-klinieken, behandel	16,1	2,5	7,1	2,8	2,3	1,8	0,7	0,5
Capaciteitsbehoefte tbs-klinieken, verblijf	12,0	1,9	3,4	2,8	2,3	1,8	0,7	0,4
<i>DJI, jeugd</i>								
Capaciteitsbehoefte opvanginrichtingen civiel, incl. cap. marge	40,3	5,8	5,3	-0,4	14,1	6,7	2,6	7,1
Capaciteitsbehoefte behandelinrichtingen civiel, incl. cap. marge	6,4	1,0	0,9	-0,1	2,4	1,2	0,5	1,3
Capaciteitsbehoefte opvanginrichtingen straf, incl. cap. marge (excl. AMV)	20,2	3,1	5,7	3,0	2,1	2,4	2,7	2,9
Capaciteitsbehoefte behandelinrichtingen straf, incl. cap. marge	21,2	3,3	0,0	3,7	4,0	4,0	3,9	3,9
<i>RSJ</i>								
instroom beroepszaken	11,4	1,8	1,8	1,5	2,1	1,9	1,6	1,9
instroom doorzendingen	35,9	5,2	6,7	5,9	5,1	4,6	4,4	4,7
instroom overige zaken	-13,0	-2,3	-2,0	0,1	-5,2	-2,7	-1,1	-2,9
uitstroom beroepszaken	7,8	1,3	0,2	1,4	1,5	1,6	1,5	1,5
uitstroom doorzendingen	28,0	4,2	0,9	6,0	5,3	4,6	4,2	4,3
uitstroom overige zaken	-14,0	-2,5	-3,1	-1,0	-2,6	-4,1	-2,0	-2,1

Algemeen

- De instroom van WAHV-zaken zal naar verwachting in de periode 2007-2013 nog verder stijgen met ongeveer 16 procent (zie figuur 7.2). De instroom van WAHV-zaken is gerelateerd aan het aantal motorvoertuigen.
- Het aantal transacties bij het CJIB stijgt met circa 17 procent in de periode 2007-2013. Dit is het gevolg van het toegenomen aantal transacties voor minderjarigen en de groeiende bevolkingsomvang.

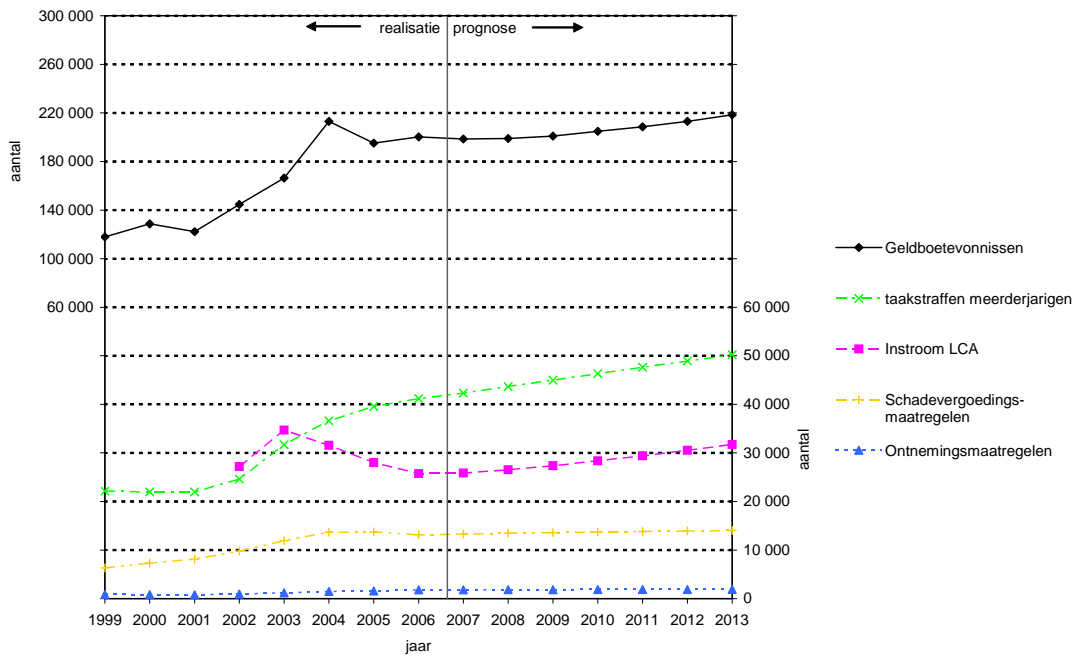
- Het aantal geldboetevonnissen zal ook verder stijgen. Over de hele periode 2007-2013 wordt een stijging van 10 procent verwacht (zie figuur 7.3). Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de verwachte stijging van het aantal strafrechtboetes in kantonzaken bij volwassenen.
- De instroom van vrijheidsstraffen (incl. mislukte taakstraffen) bij het Landelijk Coördinatiepunt Arrestatiebevelen (LCA) zal in de periode 2007-2013 met ongeveer 23 procent toenemen als gevolg van de verwacht toename van het aantal korte vrijheidsstraffen (tot één jaar) en het aantal taakstraffen afgedaan door vervangende hechtenis (zie figuur 7.3).
- Het aantal ontnemingsmaatregelen en schadevergoedingsmaatregelen zullen beide stijgen met 6 procent in de periode 2007-2013 als gevolg van het toegenomen aantal schuldigverklaringen (zie figuur 7.3).
- Het aantal doorzendingen bij de RSJ zal flink stijgen, namelijk met ongeveer 36 procent in de periode 2007-2013 (zie figuur 7.4). Dit is het gevolg van de ontwikkeling van de capaciteitsbehoefte van het gevangeniswezen, de tbs-klinieken en de justitiële jeugdinrichtingen.

Figuur 7.2 WAHV-zaken en (politie)transacties, 1999-2013*

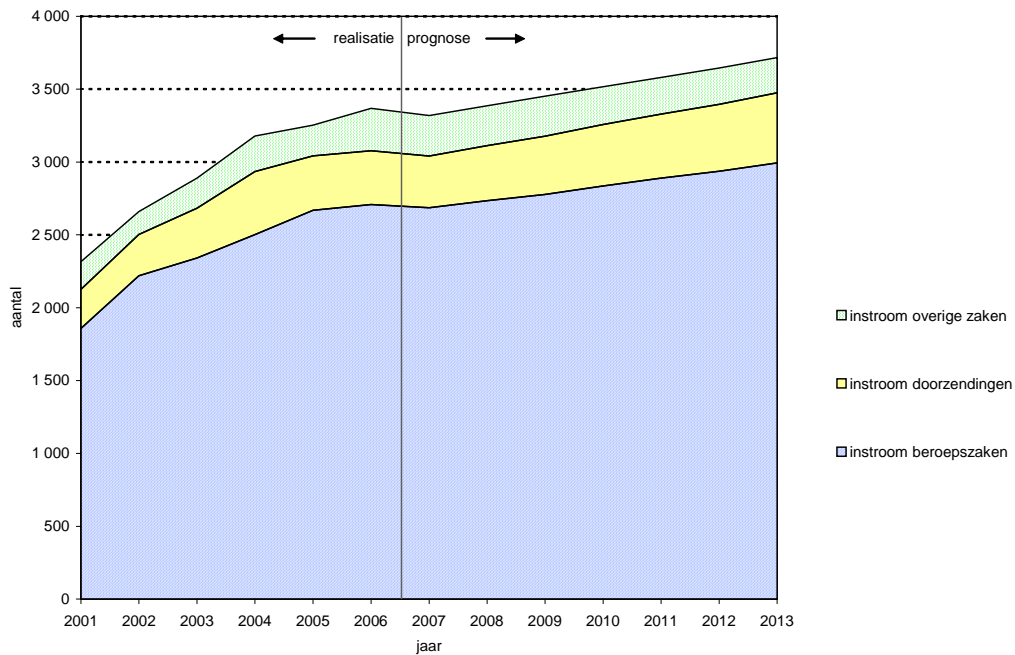
Bron realisatiecijfers: CJIB, bewerking WODC

Figuur 7.3 Overige CJIB-producten, 1999-2013

Bron realisatiecijfers: CJIB, bewerking WODC

Figuur 7.4 Instream RSJ, 2001-2013

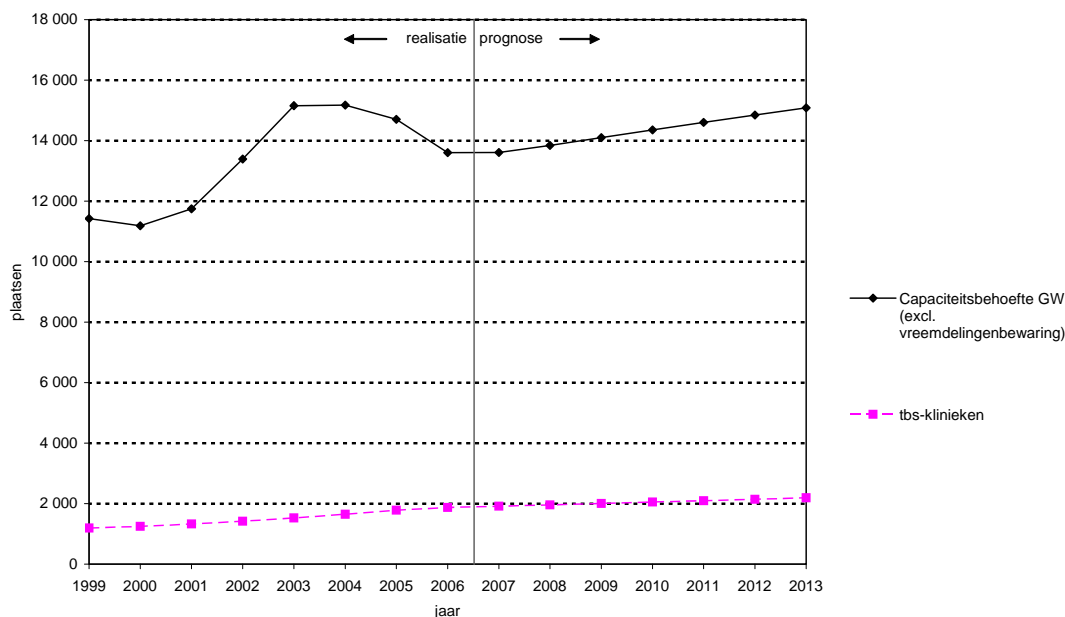
Bron realisatiecijfers: RSJ, bewerking WODC

Volwassenen

— Het aantal taakstraffen zal met circa 19 procent stijgen in de periode 2007-2013 als gevolg van het toegenomen aantal schuldigverklaringen (zie figuur 7.3).

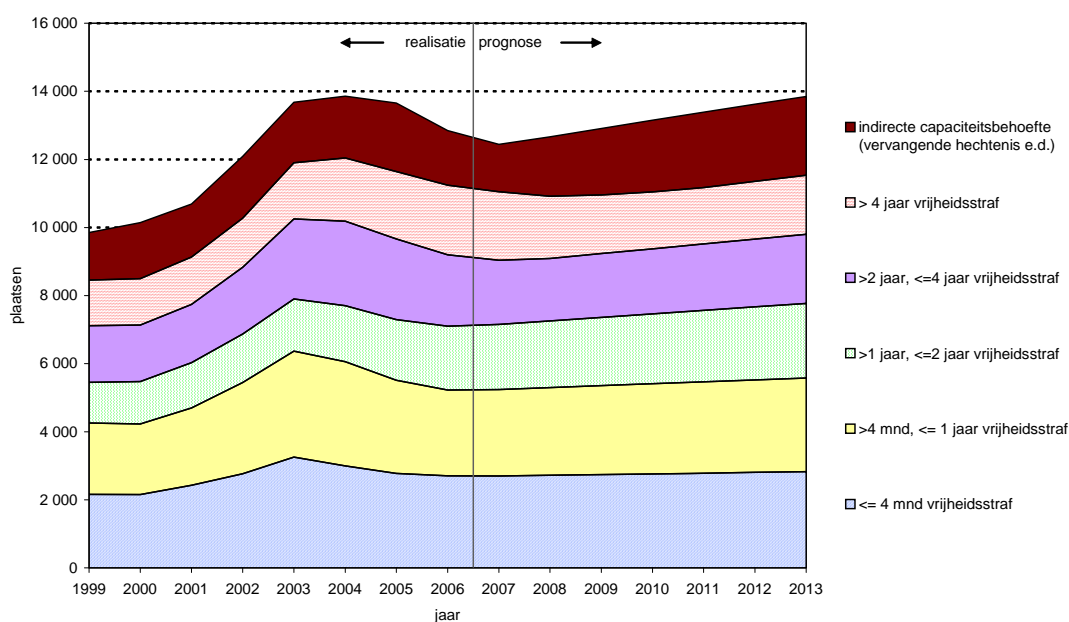
- De totale capaciteitsbehoefte van het gevangeniswezen zal met bijna 11 procent stijgen in de periode 2007-2013. (zie figuur 7.5). De stijging wordt veroorzaakt doordat het totaal aantal detentie jaren stijgt (zie figuur 7.6).
- De capaciteitsbehoefte van tbs-klinieken voor zowel behandel- als verblijfplaatsen, zal in de periode 2007-2013 toenemen. Voor de behandelklinieken bedraagt deze stijging 16 procent en voor de tbs klinieken met verblijfplaatsen 12 procent (zie figuur 7.5).

Figuur 7.5 Intramurale capaciteitsbehoefte voor volwassenen, 1999-2013

Bron realisatiecijfers: DJI, bewerking WODC

Figuur 7.6 Samenstelling capaciteitsbehoefte gevangeniswezen, 1999-2013

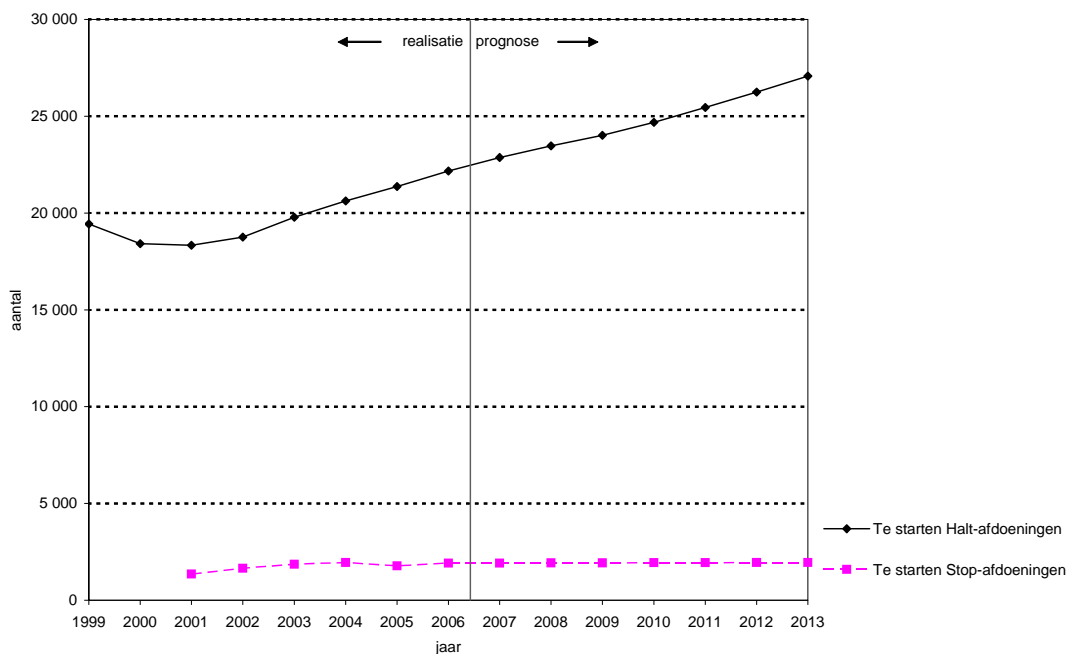

Bron realisatiecijfers: OBJD, bewerking WODC

Jeugd

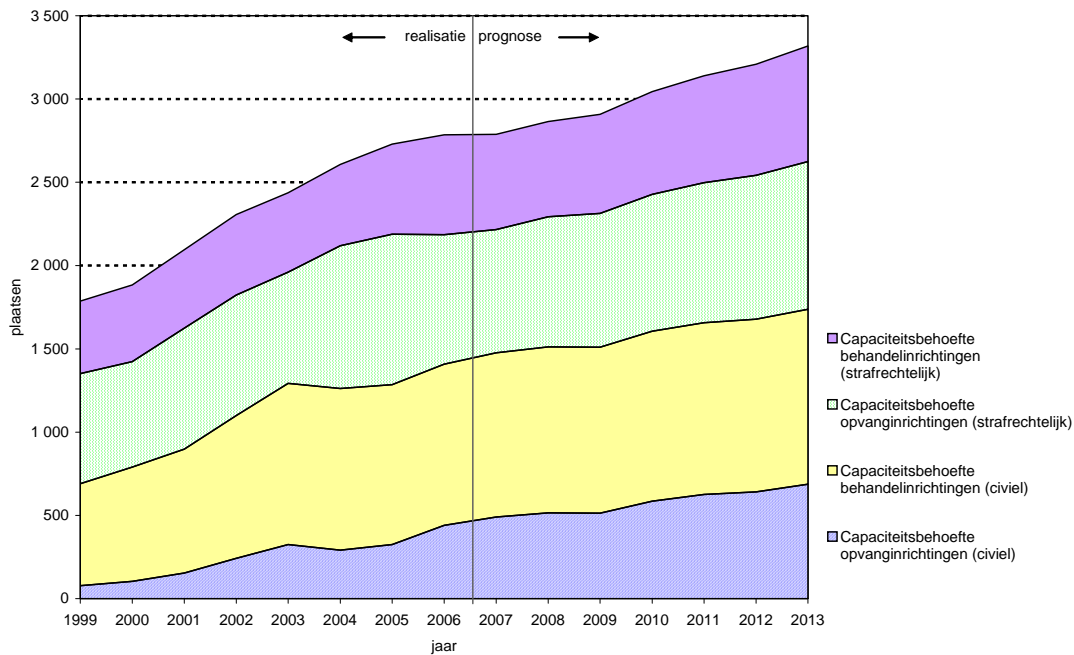
- Het aantal te starten Halt-verwijzingen stijgt met ruim 18 procent in de periode 2007-2013. Het aantal te starten STOP-verwijzingen stijgt in dezelfde periode met ongeveer 1 procent (zie figuur 7.7). Beide stijgingen zijn het gevolg van de verwachte toename van het aantal minderjarige verdachten.
- In de periode 2007-2013 stijgt de capaciteitsbehoefte van civiele opvang- en behandelinrichtingen met respectievelijk 40 procent en ruim 6 procent als gevolg van de verwachte toename van het aantal ots-maatregelen (zie figuur 7.8).
- De capaciteitsbehoefte van zowel strafrechtelijke opvanginrichtingen als strafrechtelijke behandelinrichtingen stijgt met ongeveer 20 procent in de periode 2007-2013. Dit is het gevolg van de verwachte toename van het aantal jeugddetenties, het aantal voorlopige hechtenissen niet gevolgd door een vrijheidsstraf, de te verwachten stijging in het aantal ZM taakstraffen en de gemiddelde duur van de ZM taakstraffen (zie figuur 7.8).

Figuur 7.7 Te starten Halt- en Stop-afdoeningen, 1999-2013

Bron realisatiecijfers: Halt Nederland, bewerking WODC

Figuur 7.8 Capaciteitsbehoefte Justitiële Jeugdinrichtingen, 1999-2013

Bron realisatiecijfers: DJI, bewerking WODC

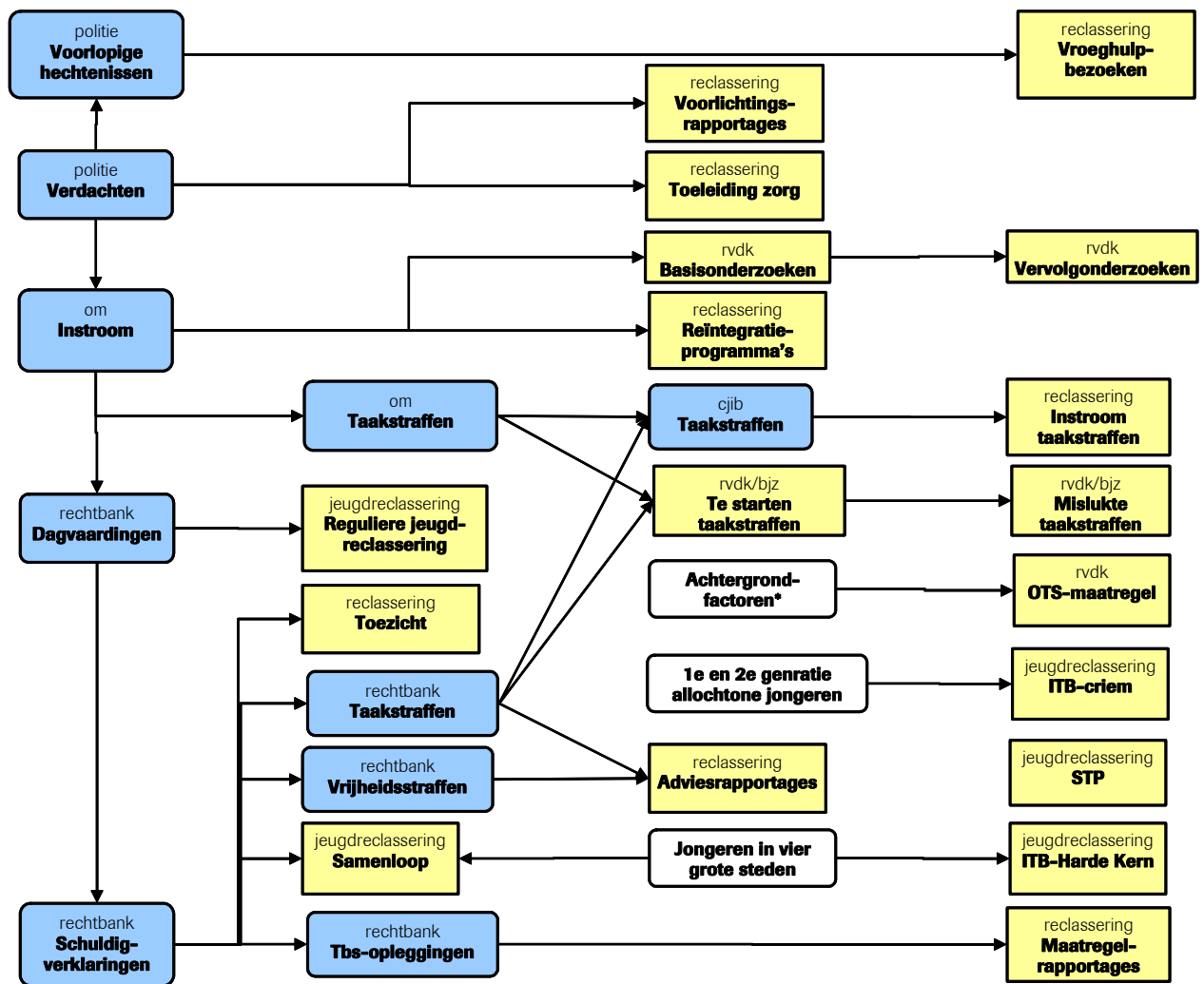
7.2 Opmerkingen

- De capaciteitsmarge is vanaf 2007 8,7 procent voor alle inrichtingen van het gevangeniswezen (behalve voor zelfmeldinrichtingen). Tot en met 1999 bedroeg de capaciteitsmarge voor gevangenisstraffen 5 procent en voor de huizen van bewaring 10 procent. Van 2000 tot en met 2006 was de capaciteitsmarge 3,8 procent.
- De capaciteitsmarge voor tbs-klinieken is 1 procent.
- De capaciteitsmarge voor behandelinrichtingen is 5 procent.
- De capaciteitsmarge voor opvanginrichtingen is 7,5 procent.
- Het model doet geen uitspraak over de mate waarin een toename van de behoefte tot een daadwerkelijke bezetting van cellen leidt. Capaciteitsproblemen bij aanleverende instanties kunnen ertoe leiden dat de bezetting afwijkt van de behoefte.
- De gemiddelde duur van de gevangenisstraffen wordt in de prognose constant gehouden, tenzij de coëfficiënt van de groei significant is.

8 Reclassering en Kinderbescherming

In dit hoofdstuk komen de reclasseringsproducten en de kinderbescherming aan de orde. Voor volwassenen is een raming gemaakt van de vroeghulpbezoeken, voorlichtingsrapportages, adviesrapportages, maatregelrapportages en het aantal te starten taakstraffen. De jeugdreclassering zal meestal worden ingeschakeld voor advies en begeleiding van minderjarigen. Dit kan via een reguliere jeugdreclasseringsmaatregel of via individuele trajectbegeleiding (ITB). Deze laatste maatregel is beschikbaar voor twee groepen jongeren: ITB-hardekern voor stelselmatige daders en ITB-criem voor allochtone jongeren. Indien er naast een jeugdreclasseringsmaatregel ook een civiele maatregel (ots) tegen de jongere loopt, is er sprake van samenloop. De Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) voert basis- en vervolgonderzoeken uit, vordert ots-maatregelen en coördineert de taakstraffen van minderjarigen. De taakstraffen van minderjarigen worden door Bureau Jeugdzorg begeleid. Figuur 8.1 geeft schematisch weer hoe het model is opgebouwd en welke factoren voorspellers zijn van het reclasseringstraject.

Figuur 8.1 Reclassering en kindbescherming in het PMJ

* Zie figuur 2.1 voor een overzicht van de relevante achtergrondfactoren.

8.1 Verwachting tot en met 2013

Tabel 8.1 geeft een cijfermatig overzicht van de beleidsneutrale ramingen op het gebied van de reclassering en kindbescherming. De effecten van recentelijk ingezet en/of nieuw beleid zijn niet verwerkt in deze ramingen.

Tabel 8.1 Verwachte ontwikkelingen op het terrein van reclassering en kinderbescherming, procentuele verandering 2007-2013

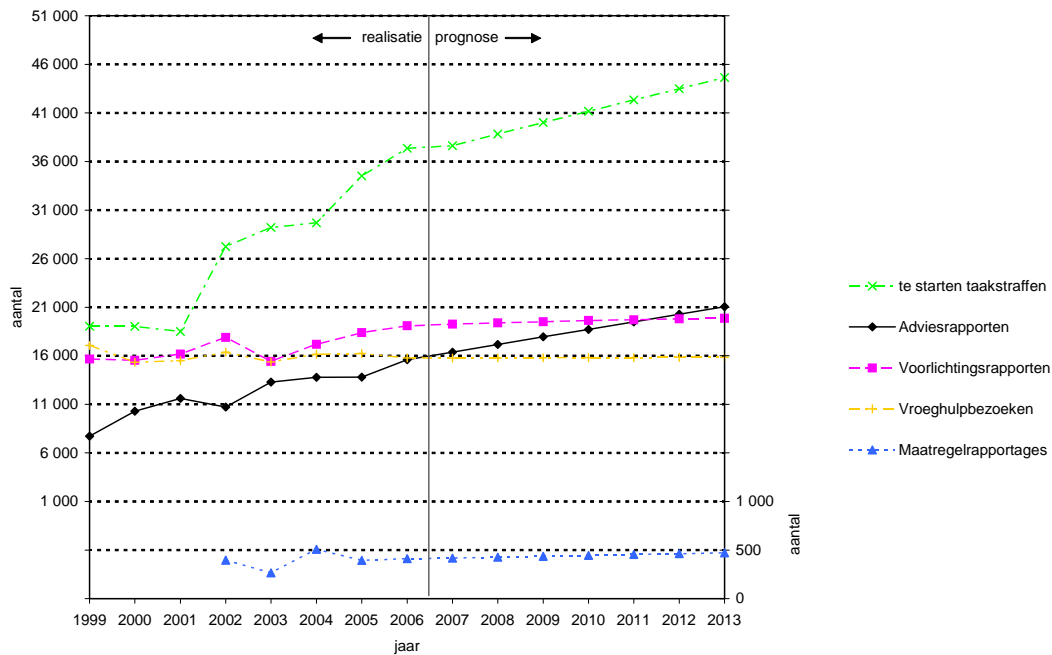
	2007-2013	2007-2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	<i>totaal gemiddelde</i>		<i>ten opzichte van voorafgaande jaar</i>					
<i>Reclassering</i>								
Vroeghulpbezoeken	0,5	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Voorlichtingsrapportages	3,2	0,5	0,7	0,6	0,6	0,5	0,4	0,4
Adviesrapporten	28,6	4,3	4,8	4,6	4,2	4,1	4,0	3,8
Maatregelrapportages	12,9	2,0	2,2	2,3	2,2	2,0	1,8	1,8
Te starten taakstraffen	18,7	2,9	3,2	3,0	2,9	2,8	2,7	2,6
<i>Jeugdreclassering</i>								
Reguliere jeugdreclassering	27,4	4,1	3,9	3,5	4,0	4,4	4,4	4,6
Samenloop	69,4	9,2	12,9	7,1	7,4	8,4	9,3	10,1
ITB-criem	28,5	4,3	-2,0	-0,5	3,1	5,8	9,2	10,6
ITB-harde kern	11,1	1,8	1,0	1,5	1,6	1,9	2,2	2,5
<i>Raad voor de Kinderbescherming</i>								
Ots 0 t/m 11 jaar	51,2	7,1	11,3	10,2	9,2	4,3	4,1	3,9
Ots 12 t/m 17 jaar	28,7	4,3	5,9	5,5	5,4	3,0	3,0	3,0
Te starten taakstraffen OM	20,0	3,1	3,6	2,7	2,8	3,1	3,1	3,1
Mislukte taakstraffen OM	20,0	3,1	3,6	2,7	2,8	3,1	3,1	3,1
Te starten taakstraffen ZM	51,3	7,1	9,7	6,4	6,5	6,7	6,8	6,8
Mislukte taakstraffen ZM	51,3	7,1	9,7	6,4	6,5	6,7	6,8	6,8
Basisonderzoek	24,4	3,7	4,0	3,7	3,7	3,8	3,5	3,5
Vervolgonderzoek	24,4	3,7	4,0	3,7	3,7	3,8	3,5	3,5

Volwassenen

- Het aantal voorlichtingsrapportages zal over de periode 2007-2013 stijgen met ongeveer 3 procent als gevolg van de stijging in het aantal verdachten.
- Het aantal adviesrapporten zal naar verwachting stijgen met bijna 29 procent over de periode 2007-2013. Dit is het gevolg van de verwachte stijging van de instroom van ZM taakstraffen bij het CJIB.
- Het aantal te starten taakstraffen bij de reclassering zal in de periode 2007-2013 stijgen met bijna 19 procent als gevolg van de stijging van de instroom bij het CJIB.
- Het aantal maatregelrapportages zal naar verwachting met ongeveer 13 procent stijgen in de genoemde periode.
- Het aantal vroeghulpbezoeken van de reclassering zal naar verwachting nauwelijks stijgen van 2007 -2013.

Figuur 8.2 geeft de verwachte ontwikkelingen weer, waarbij 2006 het laatst bekende realisatiejaar is.

Figuur 8.2 Reclassering, 1999-2013

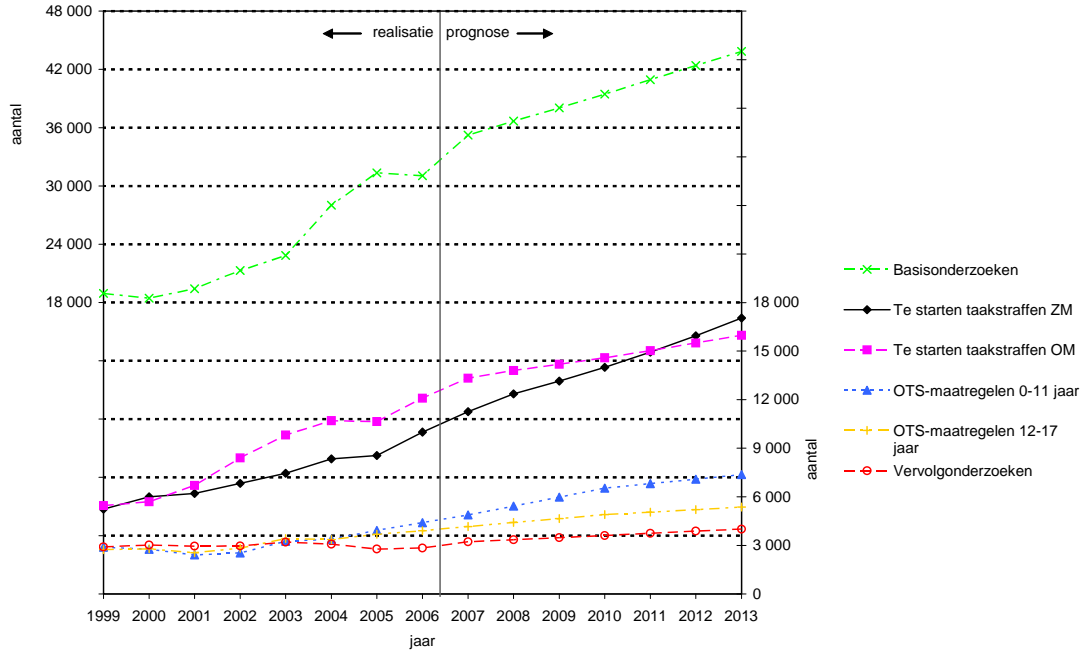
Bron realisatiecijfers: MvJ, bewerking WODC

Jeugd

- Het aantal ondertoezichtstellingen van 0- t/m 11-jarigen zal in de periode 2007-2013 fors toenemen, namelijk met circa 51 procent. Het aantal ondertoezichtstellingen voor 12- t/m 17-jarigen zal in de zelfde periode met ongeveer 29 procent toenemen (zie figuur 8.3). De verwachte stijging van het aantal ots-ers van 0- t/m 11-jarigen is het gevolg van de verwachte toename van de tweede generatie niet westerse allochtone mannen in de leeftijd van 18 tot 29 jaar en de mate van kerkelijkheid. Bij de ots-ers in de leeftijd van 12 t/m 17 jaar is de mate van kerkelijkheid en de tweede generatie allochtonen van 12 t/m 17 jaar van invloed.
- Het aantal te starten taakstraffen OM voor minderjarigen zal in de periode 2007-2013 met ongeveer 20 procent stijgen. Het aantal te starten taakstraffen ZM voor minderjarigen stijgt fors; in de periode 2007-2013 is de verwachte stijging ongeveer 51 procent (zie figuur 8.3). Dit is het gevolg van de nog steeds stijgende instroom van minderjarigen in de justitiële keten.
- Het aantal basis- en vervolgonderzoeken door de Raad voor de Kinderbescherming neemt toe met ongeveer 24 procent in de periode 2007-2013 vanwege de toenemende instroom OM in rechtbankzaken (zie figuur 8.3).
- In 2013 zal het aantal reguliere jeugdreclasseringsproducten stijgen met bijna 28 procent ten opzichte van 2007 als gevolg van de verwachte toename van het aantal dagvaardingen in rechtbankzaken (zie figuur 8.4).
- Het aantal samenloopgevallen zal naar verwachting fors toenemen met bijna 70 procent in de periode 2007-2013 als gevolg van de ontwikkeling van het aantal schuldigverklaringen en het aantal jongeren van 12 tot en met 17 jaar in de vier grote steden (zie figuur 8.4).
- Door het stijgend aantal allochtone jongeren zal het aantal deelnemers aan ITB-criem in de periode 2007-2013 met ruim 28 procent toenemen (zie figuur 8.4).

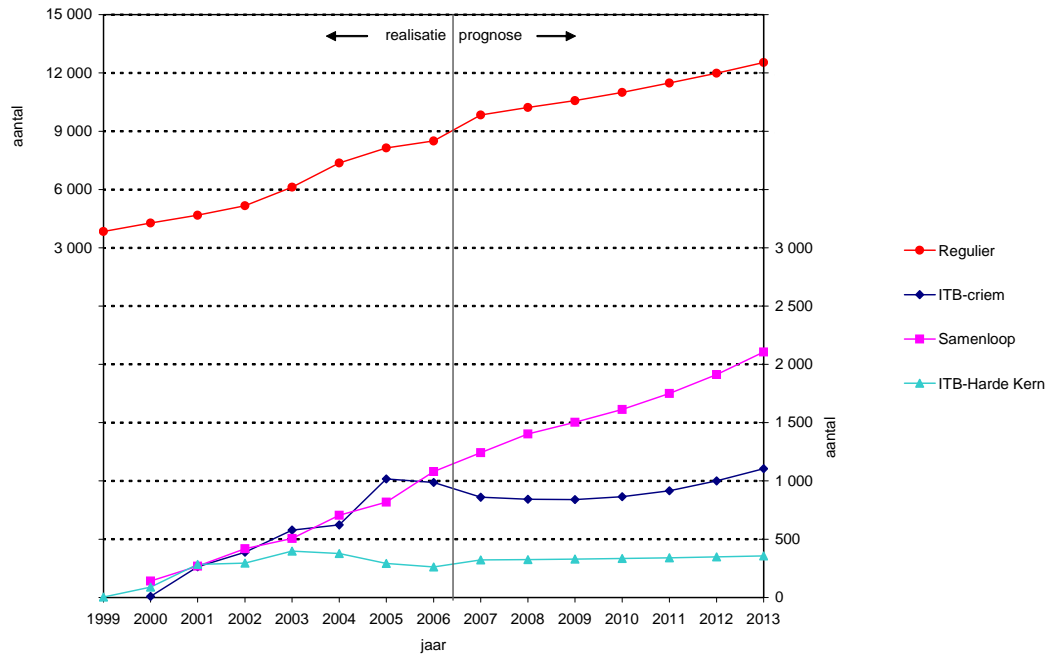
- Het aantal deelnemers aan ITB-harde-kern zal met 11 procent toenemen (zie figuur 8.4). Deze toename is het gevolg van de verwachte toename van het aantal jongeren dat in de vier grote steden woont.

Figuur 8.3 Raad voor de Kinderbescherming, 1999-2013

Bron realisatiecijfers: RvdK, bewerking WODC

Figuur 8.4 Jeugdreclassering, 1999-2013

Bron realisatiecijfers: MvJ, bewerking WODC

8.2 Opmerkingen

- Diagnose is nog niet in het PMJ opgenomen in verband met het geringe aantal waarnemingen dat hiervoor beschikbaar is.
- Scholings- en trainingsprogramma's zijn eveneens nog niet in het PMJ opgenomen in verband met het geringe aantal waarnemingen wat hiervoor beschikbaar is.

9 Vreemdelingenbewaring

De ramingen van de vreemdelingenbewaring zijn gebaseerd op een trendextrapolatie van gegevens van DJI. Derhalve is hiervoor geen schema beschikbaar.

9.1 Verwachting tot en met 2013

Tabel 9.1 geeft een cijfermatig overzicht van de beleidsneutrale ramingen op het gebied van de vreemdelingenbewaring. De effecten van recentelijk ingezet en/of nieuw beleid zijn niet verwerkt in deze ramingen.

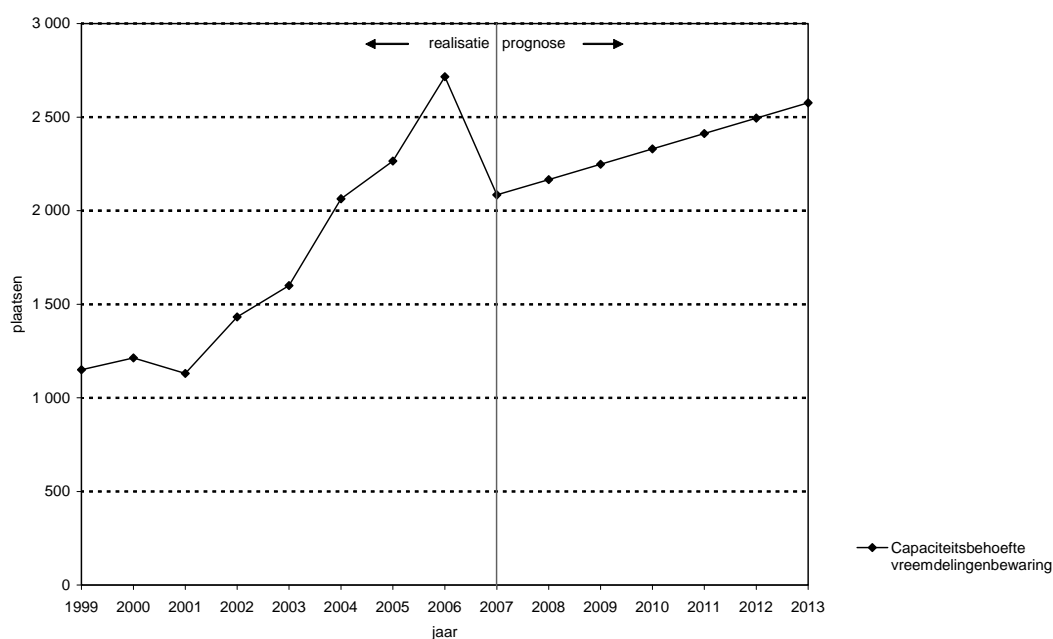
Tabel 9.1b Verwachte ontwikkelingen in de vreemdelingenbewaring, procentuele verandering 2007-2013

	2007-2013		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	<i>totaal</i>	<i>gemiddeld</i>	<i>ten opzichte van voorafgaande jaar</i>						
Capaciteitsbehoefte vreemdelingenbewaring	23,6	3,6	3,9	3,8	3,7	3,5	3,4	3,3	

— Vanwege de toetreding van Roemenië en Bulgarije tot de EU per 1 januari 2007, wordt er voor 2007 een daling van de capaciteitsbehoefte verwacht. Na deze daling zal de capaciteitsbehoefte vreemdelingenbewaring in de periode 2008-2013 stijgen met bijna 24 procent.

Figuur 9.1 geeft de verwachte ontwikkelingen weer, waarbij de eerste helft van 2007 het laatst bekende realisatiecijfer is.

Figuur 9.1 Capaciteitsbehoefte vreemdelingenbewaring, 1999-2013*

Bron realisatiecijfers: DJI, bewerking WODC

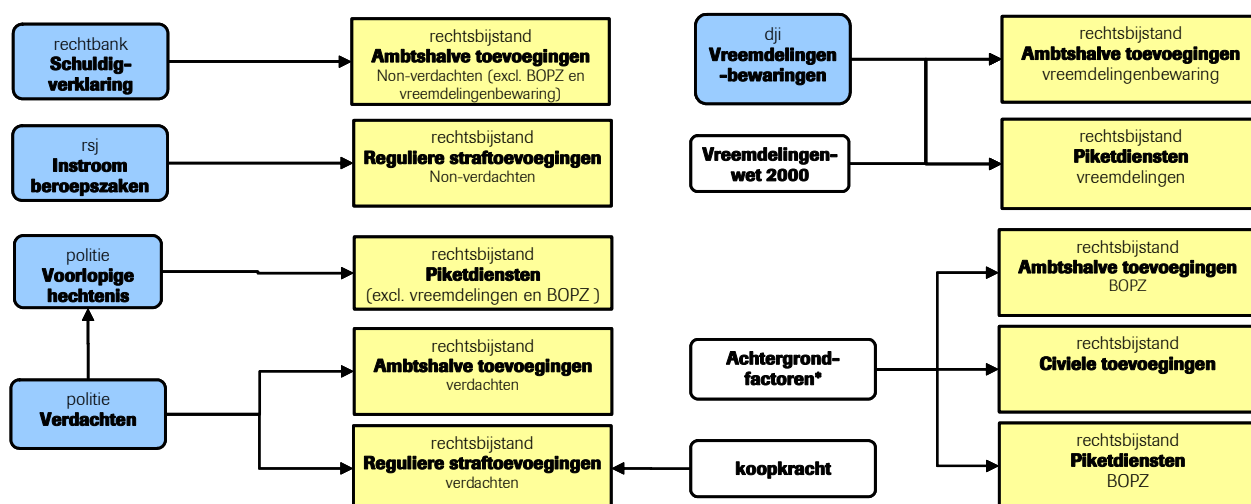
9.2 Opmerking

- De capaciteitsmarge is vanaf 2007 8,7 procent (behalve voor uitzendcentra). Tot en met 1999 bedroeg de capaciteitsmarge 5 procent. Van 2000 tot en met 2006 was de capaciteitsmarge 3,8 procent.

10 Rechtsbijstand

Indien een persoon in contact komt met justitie in een civiel-, bestuurs- of strafrechtelijk conflict heeft hij recht op rechtsbijstand. Deze persoon dient dit zelf te bekostigen, tenzij hij aan bepaalde criteria voldoet. Indien hij minder draagkrachtig is of hem de vrijheid is ontnomen (bijvoorbeeld bij voorlopige hechtenis) komt hij in aanmerking voor gesubsidieerde rechtsbijstand. In het eerste geval is er sprake van een reguliere toevoeging, in het tweede geval van een ambtshalve toevoeging. Bij een reguliere toevoeging is de eigen bijdrage afhankelijk van het inkomen en/of vermogen. Bij een ambtshalve toevoeging vindt geen inkomens- en/of vermogenstoets plaats en is geen eigen bijdrage verschuldigd. Indien een persoon de vrijheid ontnomen is, wordt het advocatenpiket ingeschakeld, een dienst van advocaten die 24 uur per dag oproepbaar is om rechtsbijstand te verlenen. Ook na een veroordeling of beslissing door de rechter kan er nog steeds beroep worden gedaan op gesubsidieerde rechtsbijstand. Figuur 10.1 geeft schematisch weer hoe het model is opgebouwd en welke factoren voorspellers zijn van de gesubsidieerde rechtsbijstand.

Figuur 10.1 Rechtsbijstand in het PMJ

* Zie figuur 2.3 voor een overzicht van de relevante achtergrondfactoren.

10.1 Verwachting tot en met 2013

Tabel 10.1 geeft een cijfermatig overzicht van de beleidsneutrale ramingen op het gebied van de rechtsbijstand. De effecten van recentelijk ingezet en/of nieuw beleid zijn niet verwerkt in deze ramingen.

Tabel 10.1 Verwachte ontwikkelingen in de gesubsidieerde rechtsbijstand, procentuele verandering 2007-2013

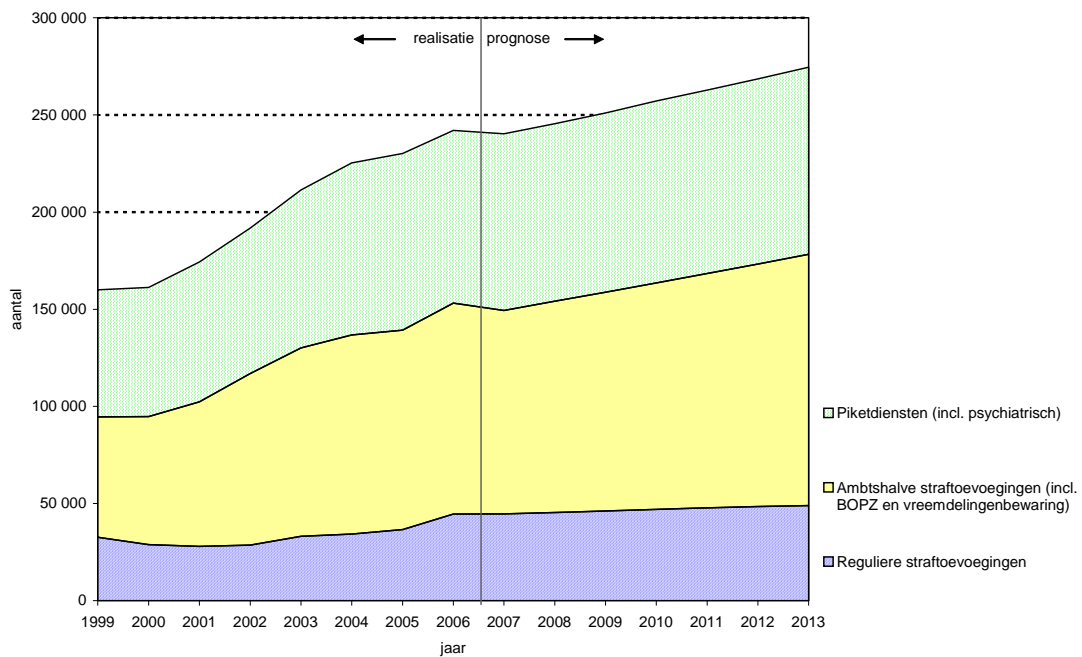
	2007-2013	2007-2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	<i>totaal</i>	<i>gemiddeld</i>	<i>ten opzichte van voorafgaande jaar</i>					
<i>Strafrechtelijk</i>								
Reguliere straf toevoegingen	9,8	1,6	1,7	1,7	1,7	1,6	1,4	1,2
Ambtshalve straf toevoegingen (excl. BOPZ en vreemdelingenbewaring)	18,9	2,9	3,0	3,0	3,0	2,8	2,8	2,9
Ambtshalve toevoegingen vreemdelingenbewaring	19,3	3,0	3,3	3,1	3,0	2,9	2,8	2,7
Ambtshalve toevoegingen BOPZ	44,3	6,3	6,9	5,8	6,2	6,2	6,3	6,4
Piketdiensten (excl. psychiatrisch)	4,4	0,7	-0,2	1,2	1,1	0,8	0,8	0,7
Piketdiensten (psychiatrisch)	20,9	3,2	8,3	-0,4	4,3	1,7	3,2	2,3
<i>Civielrechtelijk en bestuursrechtelijk</i>								
Civiele toevoegingen	22,0	3,4	-1,1	2,4	4,9	4,5	4,9	4,8

Strafrechtelijk

- Het aantal reguliere straf toevoegingen (excl. BOPZ) zal met bijna 10 procent toenemen in de periode 2007-2013 als gevolg van de toename van het aantal verdachten. Door de toegenomen koopkracht komen echter minder mensen in aanmerking voor een reguliere straf toevoeging en is de groei dus minder sterk dan die van de verdachten.
- Het aantal ambtshalve straf toevoegingen (excl. BOPZ en vreemdelingenbewaring) neemt met 19 procent toe in de periode 2007-2013 als gevolg van de toename van het aantal verdachten.
- De stijging in de capaciteitsbehoefte van de vreemdelingenbewaring leidt tot een stijging van het aantal ambtshalve toevoegingen voor vreemdelingenbewaring. Deze stijging bedraagt circa 19 procent in de periode 2007-2013.
- Het aantal piketdiensten (excl. BOPZ) zal in de periode 2007-2013 met ruim 4 procent stijgen door de toename van het aantal voorlopige hechtenissen en het aantal vreemdelingen in vreemdelingenbewaring.
- Het aantal ambtshalve toevoegingen BOPZ stijgt in de periode 2007-2013 met 44 procent. Hieraan ligt zowel een flinke trendmatige groei als de ontwikkeling van het aantal bijstandsuitkeringen ten grondslag.
- Het aantal piketdiensten voor psychiatrische gevallen zal in de periode 2007-2013 met bijna 21 procent toenemen.

Figuur 10.2 geeft de verwachte ontwikkelingen weer, waarbij 2006 het laatst beschikbare realisatiejaar is.

Figuur 10.2 Rechtsbijstand in strafzaken, 1999-2013

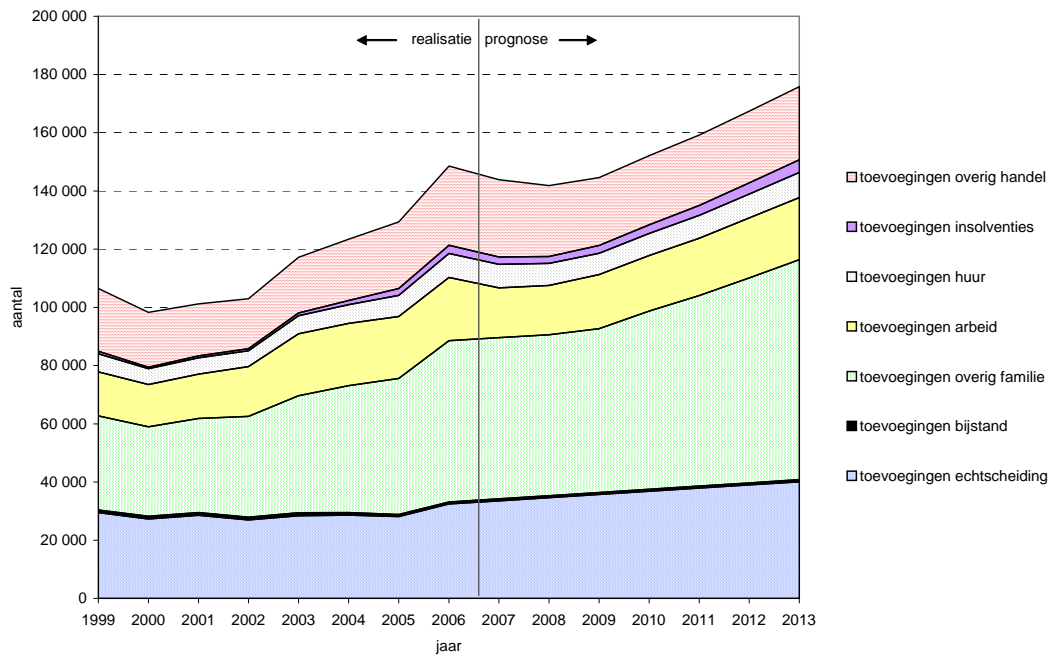
Bron realisatiecijfers: MvJ, bewerking WODC

Civielrechtelijk en bestuursrechtelijk

- Het totaal aantal civiele toevoegingen dat wordt afgegeven stijgt in de periode 2007-2013 met 22 procent. Onder deze noemer worden zowel de toevoegingen voor geschillen op civielrechtelijk gebied als op bestuursrechtelijk gebied geschaard.
- De grootste toename wordt op het gebied van insolventies verwacht. Ook het aantal afgegeven toevoegingen in de categorieën ‘overig familie’, ‘overig bestuur’ en ‘bijstand bestuur’ neemt fors toe.
- Na een aanvankelijke daling neemt het aantal toevoegingen op het gebied van arbeid vanaf 2008 weer toe als gevolg van de economische ontwikkelingen. Het aantal werkloosheidsuitkeringen zal na een aantal jaren van daling vanaf 2008 weer toenemen. Een vergelijkbaar patroon is te zien bij de toevoegingen inzake overig familie, huur, insolventies en overig handel.
- De categorieën bijstand bestuur en overig bestuur vertonen eerst een lichte daling, waarna weer een stijging volgt. Hieraan ligt o.a. het dalende aantal bijstandsuitkeringen ten grondslag, waarna de trendmatige groei overheerst.
- De categorie sociale verzekeringen laat eerst een lichte daling zien, waarna weer een toename volgt. Dit patroon hangt volgens het model samen met de ontwikkeling van het aantal emigranten.

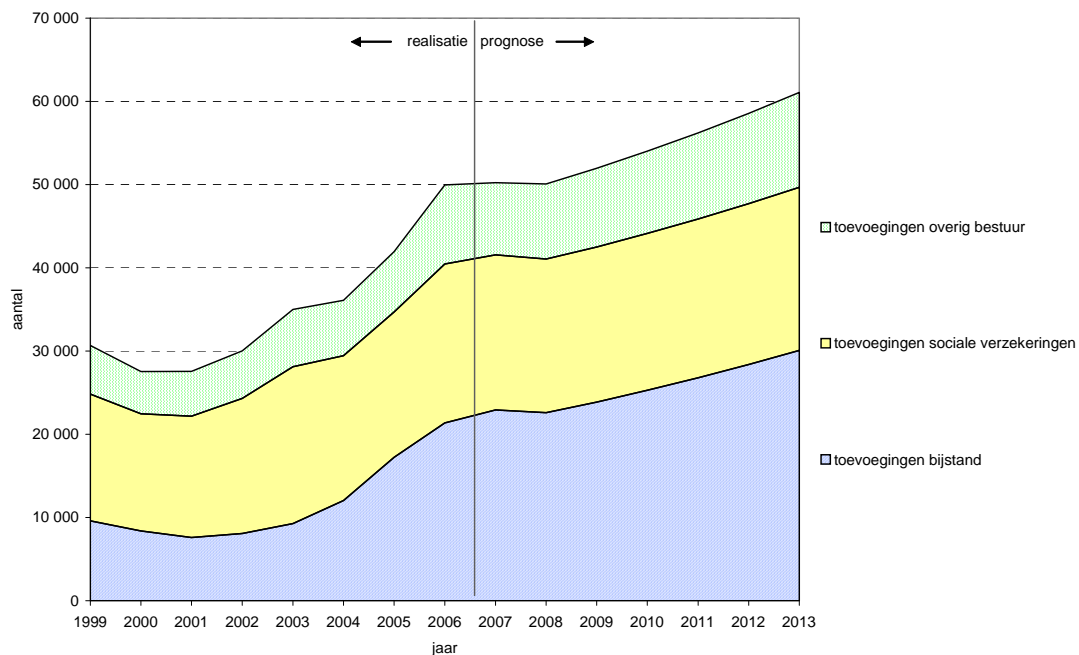
Figuur 10.3 geeft de verwachte ontwikkelingen van de afgifte van toevoegingen in civielrechtelijke categorieën weer, terwijl figuur 10.4 hetzelfde doet voor de bestuursrechtelijke categorieën. Het jaar 2006 is het laatst beschikbare realisatiejaar.

Figuur 10.3 Civiele toevoegingen in civielrechtelijke zaken, 1999-2013

Bron realisatiecijfers: MvJ, bewerking WODC

Figuur 10.4 Civiele toevoegingen in bestuursrechtelijke zaken, 1999-2013

Bron realisatiecijfers: MvJ, bewerking WODC

10.2 Opmerkingen

- In het model voor de piketdiensten voor vreemdelingen en ambtshalve toevoegingen voor vreemdelingenbewaring is een correctie aangebracht voor de invoering van de nieuwe vreemdelingenwet in 2000. Dit heeft in beide gevallen tot een significant hoger aantal toevoegingen geleid.

- De raming van het aantal toevoegingen in de categorie ‘chtscheiding’ komt tot stand via trendextrapolatie bij gebrek aan verklarende factoren.
- Het aantal civiele toevoegingen is in 2006 flink gestegen. Op dit moment is het nog niet duidelijk of dit incidenteel of structureel is en wat de mogelijke oorzaken hiervan zijn. Om deze reden is het model niet aangepast naar aanleiding van deze stijging.
- Toevoegingen voor BOPZ worden in een aantal gevallen ten onrechte als reguliere toevoegingen geregistreerd. In het PMJ-model zijn alle BOPZ-toevoegingen als ambtshalve toevoegingen beschouwd.

11 Nawoord

Dit jaar is voor de vierde keer het PMJ gebruikt voor het maken van ramingen voor de justitiële ketens. De ramingen zijn beleidsneutraal, dat wil zeggen dat het beleid vanaf het laatste meetpunt (in dit geval 2006) niet is meegenomen. De ramingen zijn ook schattingen. Vanwege deze twee eigenschappen moeten de beleidsneutrale ramingen niet als vaststaand gegeven worden beschouwd, maar eerder als een signaal. Ze geven aan wat er zou kunnen gebeuren indien er niets verandert.

Omdat het PMJ een model voor de (middel)lange termijn is, is het nu nog te vroeg om iets te zeggen over de aansluiting van de uitkomsten van het model bij de werkelijkheid. Er is altijd een aantal factoren waarmee geen rekening gehouden kan worden en ontwikkelingen die niet te voorzien zijn. Een bron van onzekerheid is bijvoorbeeld het toekomstig beleid; het is zeer moeilijk om vooraf de effecten van nieuw beleid in te schatten. Ook kunnen onverwachte gebeurtenissen plaatsvinden die invloed hebben op de realisaties. Tenslotte wordt met onzekerheden in de ramingen van de achtergrondfactoren zoals bijvoorbeeld bevolkingscijfers, ook geen rekening gehouden.

Om het model bruikbaar en robuuster te maken gaat de ontwikkeling van het PMJ verder. Zo heeft het WODC een gebruiksvriendelijke versie van het model ontwikkeld waardoor het eenvoudiger wordt om bijvoorbeeld nieuwe beleidsmaatregelen door te rekenen. Ook heeft het WODC een semi-automatisch waarschuwingssysteem laten ontwikkelen voor trendbreuken in de gebruikte reeksen van waarnemingen.

Verder is het WODC bezig de ramingen structureel te monitoren, zodat de voorspelfouten bepaald kunnen worden. Dit houdt in dat ramingen uit het verleden vergeleken worden met gerealiseerde waarden. Een complicerende factor is dat het WODC beleidsneutrale ramingen maakt terwijl de realisaties beleidseffecten bevatten. Dit impliceert dat alleen de beleidsrijke ramingen met de realisatie vergeleken kunnen en *mogen* worden. Om iets te kunnen zeggen over de beleidsneutrale ramingen zal een inschatting van de effecten van beleidsmaatregelen nodig zijn.

Summary

Forecasting the demand on the Dutch justice system until 2013

This report describes the forecasting results of the 'demand' for police, prosecution service, courts and prisons until the end of 2013. The forecasts are made using the forecasting model developed for the Dutch criminal justice system and the civil and administrative justice systems (PMJ). The base year for our forecasts was 2006. Legislative and policy changes after 2006 have therefore not been incorporated into these forecasts.

The PMJ model is based on developments in society outside the sphere of influence of the Ministry of Justice. The basic underlying assumption of the model is that developments in society drive trends in crime and private disputes. Four groups of factors can be distinguished: changes in the demographic structure of the population, economic conditions, social problems and institutional changes. Within each category, a number of background factors are chosen that, taken together, indicate problems like social inequality, culture conflict, social isolation and economic inequality.

The demographic determinants used in the PMJ model are: the size of the population, population density, the number of migrants in various age categories, the number of youngsters (in the four main cities), the number of emigrants and the number of young men. The economic determinants are the unemployed and employed labour force, average yearly income, purchasing power, the number of unemployment and other social benefits, gross added value, tax burden, rents, the total costs of lawyers, the cost price of lawyers and the number of motor vehicles. The social determinants are the number of children involved in divorce proceedings, the yearly number of divorcees, the number of rented houses and the number of people belonging to a religious or philosophical belief. The institutional factors are the number of police officers, the police budget, the number of lawyers and people's own contribution when applying for subsidized legal aid.

External forecasts of these indicators determine the forecasts for developments in the justice system. If there are no policy changes or new legislation, the number of reported crimes is expected to increase by 2 percent over the period 2007-2013, but the number of suspects will rise by 11 percent. This will affect the chain partners that follow in criminal justice system, but this growth cannot be extrapolated in a straightforward fashion. As charges will not be pressed against all suspects, the inflow of cases into the prosecutorial system will rise with only 7 percent.

The number of transactions with the public prosecutor and the number of summonses will keep pace with the inflow into the prosecutorial system. This in turn will lead to an increase of applications for subsidized legal aid. Because of

improved economic conditions less people will be eligible. The demand for prison capacity for adults will be 11 percent higher in 2013 than in 2007. Although the number of long prison sentences is decreasing, the number of short prison sentences is increasing. There will be a 19 percent higher demand for prison capacity for minors.

The number of new civil cases at the district courts will increase with 18 percent in the period 2007-2013, while the number of new civil cases at the subdistrict courts will increase with 29 percent. Also the number of civil cases in appeal will rise with about 20 percent. The number of civil cases before the Supreme Court will remain the same. The number of new administrative cases (excluding tax cases) at the district courts will increase with 15 percent in the period 2007-2013. The number of tax cases in first instance will rise by 34 percent, while the number of appeals will remain the same. The number of applications for subsidized legal aid in civil and administrative cases is expected to rise by 22 percent.

A word of caution is in order. These forecasts are based on the information available at the moment of calculation. Both the forecasting process and the external forecasts of the determinants are surrounded by uncertainty. For this reason, these forecasts should be seen as no more than a signal about what could happen if nothing changes, rather than as prophecies. Unexpected events and new policy or legislation will alter the outcomes.

Literatuur

- Alphen, B.J. van, Jongebreur-Telgen, H.L., Karssen, B. (2005). *Optimale werkvoorraad CJIB; Een kwantitatieve analyse van de relatie tussen de omvang van de werkvoorraad van het CJIB en de benodigde sanctiecapaciteit voor arrestanten*. Barneveld: Significant.
- Becker, J., Hart, J. de (2006). *Godsdienstige veranderingen in Nederland*. Den Haag: SCP. Werkdocument 128.
- Berkhout, E., Heyma, A., Leeuwen, M. van, Berkhout, P. (medew.), Brouwer, N. (medew.), Zijderveld, C. (medew.) (2005). *Waarom dalen de inningspercentages van transacties en geldboete-vonnissen?* Amsterdam: SEO.
- Centraal Planbureau (2007). *Macro Economische Verkenning 2008*. Den Haag: CPB.
- Heide, W. van der, Moolenaar, D.E.G., van Tulder, F.P. (2001). *Prognose van de sanctiecapaciteit 2000-2005*. Den Haag: WODC. Onderzoeksnotitie 2001-2.
- Huijbregts, G.L.A.M., Tulder, F.P. van, Moolenaar, D.E.G. (2001). *Model van justitiële jeugdvoorzieningen voor prognose van de capaciteit*. Den Haag: WODC. Onderzoek en beleid 192.
- Huizinga, F., Smid, B. (2004). *Vier vergezichten op Nederland: Productie, arbeid en sectorstructuur in vier scenario's tot 2040*. Den Haag: CPB. Bijzondere publicaties no. 55.
- Leertouwer, E.C., Huijbregts, G.L.A.M. (2004). *Sanctiecapaciteit 2008*. Den Haag; Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 221.
- Leertouwer, E.C., Tulder, F.P. van, Diephuis, B.J., Folkeringa, M., Eshuis, R.J.J. (2005). *Prognosemodellen Justitiële Ketens: Civiel en Bestuur*. Den Haag: WODC. Cahier 2005-13.
- Leertouwer, E.C., Tulder, F.P. van, Diephuis, B.J., Folkeringa, M., Gammeren-Zoetewij, M. van (2007). *Prognosemodel Justitiële Ketens 2006: Civiel en Bestuur*. Den Haag: WODC. Cahier 2007-11.
- Moolenaar, D.E.G. (2005). *Capaciteitsbehoefte justitiële ketens 2011: Toelichting op de beleidsneutrale ramingen voor de veiligheidsketen*. Den Haag: WODC. Cahier 2006-7.
- Moolenaar, D.E.G., Huijbregts, G.L.A.M. (2003). *Sanctiecapaciteit 2007: Een beleidsneutrale prognose*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 208.
- Moolenaar, D.E.G., Huijbregts, G.L.A.M., Heide, W. van der (2004). *Prognosemodel Justitiële Ketens*. Den Haag: WODC. Cahier 2004-8.
- Moolenaar, D.E.G., Huijbregts, G.L.A.M., Velden, H. van de (2005). *Capaciteitsbehoefte justitiële ketens 2010: Toelichting op de beleidsneutrale ramingen*. Den Haag: WODC. Cahier 2005-14.
- Moolenaar, D.E.G., Leertouwer, E.C., Tulder, F.P. van, Diephuis, B. (2007). *Capaciteitsbehoefte justitiële ketens 2012: Beleidsneutrale ramingen*. Den Haag: WODC. Cahier 2007-14.
- Moolenaar, D.E.G., Tulder, F.P. van, Huijbregts, G.L.A.M., Heide, W. van der (2002). *Prognose van de sanctiecapaciteit tot en met 2006*. Den Haag: WODC. Onderzoek en beleid 196.

- MvJ/BZK (2002). *Naar een veiliger samenleving* (Veiligheidsprogramma). Den Haag: , Ministerie van Justitie / Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- RIVM/MNP (2000). *Nationale Milieuverkenning 5, 2000-2030*. Den Haag: RIVM/MNP.
- Roodenburg, H., Vuuren, D. van (2004). *Arbidsaanbod in de lange-termijnsenario's voor Nederland*. Den Haag: CPB. CPB-document no. 71.
- Smid, B. (2007). *Actualisatie Economische Verkenning 2008-2011*. Den Haag: CPB. CPB-document no. 151.
- Steinmann, P.L.M., Tulder, F.P. van, Heide, W. van der (1999). *Prognose van de sanctiecapaciteit 1999-2003*. Den Haag: WODC. Onderzoek en beleid nr. 181.
- Van der Torre, A.G.J., Tulder, F.P. van (2001). *Een model voor de strafrechtelijke keten*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Werkgroep Prognose Sanctiecapaciteit (1997). *Prognose Sanctiecapaciteit: herijking methodieken*. Den Haag: WODC

Bijlage 1 Afkortingenlijst

AROB	wet Administratieve Rechtspraak Overheidsbeschikkingen
BJZ	Bureau Jeugdzorg
BOPZ	Bijzondere opnemingsinstellingen voor psychiatrische ziekenhuizen
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CJIB	Centraal Justitieel Incassobureau
CPB	Centraal Planbureau
CRvB	Centrale Raad van Beroep
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
EK	Enkelvoudige kamer
fte	Full time equivalent
Halt	Het Alternatief
ITB	Individuele Traject Begeleiding
LCA	Landelijk Coördinatiepunt Arrestatiebevelen
MK	Meervoudige kamer
MNP	Milieu en Natuur Planbureau
MvJ	Ministerie van Justitie
OM	Openbaar Ministerie
ots	Ondertoezichtstelling
PMJ	Prognosemodel Justitiële Ketens
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RSJ	Raad voor de Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming
Rvdr	Raad voor de rechtspraak
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
tbs	Terbeschikkingstelling
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
WAHV	Wet Administratiefrechtelijke Handhaving Verkeersvoorschriften
WODC	Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
WOZ	wet Waardering Onroerende Zaken
ZM	Zittende Magistratuur

Bijlage 2 Vereenvoudigd schema van het PMJ

Prognosemodel Justitiële Ketens, versie 2007

